06664/93

magazyn
Słowo Ludu
PISMO CODZIENNE
KIELCE – RADOM 12 MARCA 1993 R. NR 1752 (13161)
NAKŁAD: 130.000 ROK XLIV CENA 3000 ZŁ

Suwerenność

WŁADYSŁAW GRABKA

Już rok trwają przetargi wokół tzw. afery karabinowej. Gdy piszę te słowa, według wszystkich danych, zastępca dyrektora radomskiego „Łucznika" może być w drodze z Frankfurtu do nowojorskiego więzienia. Grupa Polaków ma wszelkie szanse spędzenia na koszt rządu federalnego USA w tamtym kraju co najmniej kilka lat.

Już rok. Pomimo usilnych starań nikt w Polsce nie jest w stanie wyjaśnić istoty oskarżeń, sedna zarzutów jakie dwa obce państwa formułują pod adresem obywateli naszego kraju. Nawet minister spraw zagranicznych, profesor prawa międzynarodowego, pani premier, która też ma opinię znawcy tego prawa, nie mówiąc już o wyspecjalizowanych służbach legislacyjnych MSZ, parlamentu, Kancelarii Prezydenta.

Nie mam ani kompetencji, ani ambicji by tym aspektem wstydliwej dla Polski sprawy, się zajmować. Nie zwalnia to ani mnie, ani nikogo, z najwyższymi władzami łącznie, od zdrowego rozsądku, od wątpliwości. Takich chociażby. Grupę Polaków, sprowokowanych jednoznacznie przez służby specjalne USA, według praw w tamtym kraju obowiązujących, oskarża się o próbę naruszania embarga na sprzedaż broni do Iraku. Sankcje nałożyła Organizacja Narodów Zjednoczonych. To pewne. Ale kto dał Stanom Zjednoczonym prawo żandarma światowego, samoistnego występowania w imieniu ONZ? Żaden z organów tej organizacji, a już na pewno nie Rada Bezpieczeństwa. Naszych rodaków, po oczywistej prowokacji aresztowano w Niemczech.

Służby specjalnego supermocarstwa mogą więc rządzić się bezkarnie na terenie suwerennego państwa Europy zachodniej w tej Europie najsilniejszego? Więcej, Niemcy, suwerenne demokratyczne państwo dokonuje ekstradycji, bez własnego śledztwa, obywateli kraju trzeciego nie uwzględniając ani zastrzeżeń, ani starań jego władz, powołując się na „prawo międzynarodowe". Jeszcze więcej – zarzuca Polsce „nie dość konsekwentne dbanie o interesy aresztowanych".

O sprawie tej głośno już ponad rok. Próbowali te kwestie wyjaśniać wysocy urzędnicy MSZ na sejmowym forum, w prasie, radiu i telewizji. Żadne z tych wystąpień nie było przekonywające. Ostatnie oświadczenia, także niemieckie, wątpliwości te pogłębiły. Staje się już niemal pewne, że zadecydowało tu prawo siły cynicznej prowokacji. A jeśli już o prawie się mówi – pytanie najdrastyczniejsze. Jakie są granice suwerenności Polski, Niemiec...?

Kup i czytaj!

„Miłosierdzie gminy", „Wylęgarnia", „Poproszę o trochę pieniędzy", „Pogrzeb żołnierza", „Legendarny marzec", „Jeevodaya", „Sceny dantejskie z rodzinnego domu", „Człowiek, który zaglądał Bogu przez ramię", „Plotki ze sfer", „Rozwód"

Miłosierdzie gminy

JADWIGA KAROLCZAK

– Co do pożyczek, to one były. Ale – mówi Jerzy Żmijewski, burmistrz miasta i gminy w Suchedniowie – nie o pożyczki tu chodzi. Sprawa ma całkiem inne podłoże. Jakie? Czas pokaże, co i kto się za tym kryje.

Jeśli ktoś chce – wszystkiego się przyczepi. Co dziwnego w pożyczkach? Wszędzie są. Rzecz inna: gdyby burmistrz wiedział, jaki się z nich zrobi szum – nie zezwoliłby na nie.

Prawdę mówiąc – nawet ma moralnego kaca. Choć wszystko było zgodne z prawem. On to wie. Jest prawnikiem. Więc czy jest sens, żeby o tym pisać? – To podzieli tutejsze środowisko. Dzisiaj jest spokojne, skarżą się tylko jednostki.

Moim zdaniem – własne brudy pierze się w swojej pralce – tłumaczy Jerzy Żmijewski.

– Zresztą, od czerwca zeszłego roku, tych pożyczek już nie ma. A szkoda.

Jakie brudy? Przecież – według burmistrza – wszystko jest w porządku.

Więc dlaczego – na zmianę – raz ma kaca, bo pożyczki były, to znów żałuje, że ich nie ma?

(dokończenie na str.7)

Wylęgarnia

KRZYSZTOF ŻMUDZIN

Powiedzmy: ładna okolica. Nawet, gdy tylko patrzy się w przelocie, z samochodu, nawet zimą. Rozległe jak step pola, daleko las, czyste niebo. Te pola niezmiernie puste – ani zająca, ani kuropatwy, ani sarenki, choć przecież z sarenek teren kiedyś słynął. Za to wsie pełne psów i przyczajonych ludzi.

fot. Dariusz Gacek

Zająca nie widziano już dawno

1.

Pierwsza wieś nazywa się Tur Dolny. Leży w gminie Michałów za Pińczowem. W sprawie Turu Dolnego dostaliśmy list. Krótki i rozpaczliwy. „Rzecz dotyczy kłusownictwa na niespotykaną skalę – napisał czytelnik – kłusownictwa w najgorszym tego słowa znaczeniu, bo wyjątkowo barbarzyńskiego i bezczelnego. Kilku mieszkańców (...) urządza sobie na oczach wsi polowania na różnego rodzaju zwierzynę dziką. Przez okrągły rok o różnych porach dnia i nocy".

To wszystko na terenie Parku Krajobrazowego „Ponidzie". Teren piękny. Była już o tym mowa.

Ale tak na oko w Turze panuje spokój. Nikt nie strzela, nie widać krwi, nie słychać charkotu konających zwierząt. Ludzi jak na lekarstwo. Największą atrakcją wsi jest nowy kościół, remiza w budowie i dwie spalone chałupy przyprószone śniegiem. Sołtysem jest pan Nowak, który na temat kłusowników woli milczeć, za to odsyła do szkoły. Dyrektor szkoły sprawuje funkcję strażnika łowieckiego. Do jego obowiązków należy baczenie: co dzieje się ze zwierzyną. Są kłusownicy czy nie.

– Pan jest kompetentny – mówimy do dyrektora – pan nam powie.

– Nie powiem – odpowiada dyrektor – jeszcze mi życie miłe.

(dokończenie na str. 9)

Nie ma w pobliżu kiosku? Prenumeruj „Słowo Ludu!"

Do 20 marca listonosze i urzędy pocztowe przyjmują przedpłaty!

Wydzierżawimy lub kupimy obiekt magazynowy z c.o. o pow. składowania około 2000 m kw. i 300 m kw. biura na terenie Kielc.
Kielce, 31-63-62.
5303/g

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Będą następne zmiany?

Dymisja ministra Dyki

Zbigniew Dyka złożył wczoraj na ręce premier Hanny Suchockiej dymisję ze stanowiska ministra sprawiedliwości. Dymisja została przyjęta.

Na stanowisko ministra sprawiedliwości Zjednoczenie Chrześcijańsko - Narodowe desygnowało posła Adama Piątkowskiego z Opola, przewodniczącego sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych. A. Piątkowski ma 57 lat i jest absolwentem Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego.

Jak spekuluje prasa warszawska niebawem mają podobno nastąpić zmiany na stanowiskach ministrów rolnictwa, ochrony środowiska i zasobów naturalnych oraz przemysłu i handlu.

J. Kaczyński:

Prezydentura jest skandaliczna

(AI) - To nie sprawą Wachowskiego powinna zajmować się prokuratura, to prezydent powinien jako pierwszy wnieść skargę przeciwko mnie, i tutaj zaangażowanie prokuratury jest zrozumiałe, bo jest to głowa państwa - powiedział w czwartek Radiu „Zet" prezes PC, Jarosław Kaczyński. Wachowski jest fatalnym ministrem, ale Lech Wałęsa jest jeszcze gorszym prezydentem.

Prezes PC potwierdził, że choć całą sprawę Wachowski kontra Kaczyński uznaje za skandal, sam poprosił Sejm o uchylenie swojego immunitetu. Kaczyński boi się autokracji Lecha Wałęsy. Ta prezydentura jest, jego zdaniem, skandaliczna z punktu widzenia zgodności z głoszonym wcześniej programem, kompetencji prezydenta i jego otoczenia, zgodności działań prezydenta z konstytucją i ochrony interesów międzynarodowych państwa.

Kaczyński zapowiedział, że Komitet Obrony Demokracji przedstawi wkrótce „białą księgę" błędów popełnionych w czasie prezydentury Lecha Wałęsy. Stwierdził także, że nie ma nic wspólnego z publikacją za granicą akt „Bolka". „My to rozgrywamy w kraju" - powiedział prezes PC, ale nie wykluczył możliwości, że mogą to być dokumenty prawdziwe.

- Wojciech Dobrzyński w jakimś sensie siedzi za mnie - powiedział Jarosław Kaczyński. Jest to kontratak, rodzaj samoobrony Belwederu. Sprawa Dobrzyńskiego jest klasyczną prowokacją polityczną, jest on więźniem politycznym, Dobrzyński siedzi w ramach operacji skierowanej przeciwko Porozumieniu Centrum.

Prezes PC zapytany, jak skończy się jego walka z Belwederem, odpowiedział: „piłka jest w grze, karty nie do końca zostały rozegrane".

Politechnika Św. - Nordiska Ekofiber

Wspólne izolowanie

Wczoraj na Politechnice Świętokrzyskiej rektor uczelni prof. dr hab. Andrzej Neimitz i właściciel skandynawskiej firmy Nordiska Ekofiber Jan Olof Bynelius podpisali umowę o powołaniu spółki Ekofiber Distribution.

Jej celem jest promocja na rynku polskim materiału izolacyjnego „ekofiber", który w przyszłości ma być produkowany w Kielcach. Prezesem spółki, której udziałowcami są: Politechnika Świętokrzyska, polska spółka Gamma oraz szwedzka firma został **Franciszek Gołębiowski.** W czerwcu planowane jest podpisanie umowy o produkcji „ekofibru" - ekologicznego materiału izolacyjnego, wytwarzanego z makulatury, mającego doskonałe parametry izolacyjne, nietoksycznego, którego cena będzie równa cenie krajowych materiałów. Atest na „ekofiber" został wydany po przebadaniu go w laboratoriach Wydziału Budownictwa Lądowego PŚ przez zespół pod kierunkiem **prof. dr hab. Zbigniewa Kowala.**

Jak powiedział Jan Olof Bynelius Politechnika Świętokrzyska jest dla jego firmy optymalnym partnerem do współpracy na polskim rynku. Celem firmy, która ma znaczący udział w produkcji materiałów izolacyjnych na rynku szwedzkim jest wejście na rynek Europy wschodniej.

„Głośny telefon"

Rola prawa

Tym razem oczekujemy głosów czytelników na temat roli policji i prokuratury w zwalczaniu przestępczości oraz wypowiedzi, co sądzicie Państwo o kieleckim konflikcie obu instytucji.

Dzisiaj, 12 marca, w godzinach od 10 do 12 przy redakcyjnym telefonie nr 501-83 w Kielcach dyżurować będzie prokurator Zbigniew Olechnowicz, rzecznik prasowy Prokuratury Wojewódzkiej w Kielcach.

Monitoring środowiska

Wczoraj w kieleckim Centrum Biznesu „Exbudu" rozpoczęło się dwudniowe seminarium poświęcone regionalnym systemom monitoringu środowiska naturalnego.

Omawiane są koncepcje, programy, uwarunkowania prawne i ekonomiczne, metody oraz praktyczna realizacja monitoringu, tj. systemu wieloletnich, ciągłych badań i pomiarów środowiska naturalnego - powietrza wód podziemnych i powierzchniowych. Kieleczczyzna, jako jedna z pierwszych w kraju rozpoczęła takie badania a sympozjum zorganizowane przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska oraz Wydział Ochrony Środowiska UW ma służyć wymianie doświadczeń z innymi województwami, zaproponowanie im naszych rozwiązań. Po południu przewidziano wystąpienie głównego inspektora ochrony środowiska Andrzeja Walewskiego nt. państwowego programu monitoringu. Dziś uczestnicy seminarium zwiedzą stację monitoringu zintegrowanego na Świętym Krzyżu. **(kk)**

„Exbud" ratuje Starachowice

Prawdopodobnie od 1 czerwca rozpocznie działalność spółka „Exbudu" ze starachowickim „Odlew-Starem" (dawne Zakłady Metalurgiczne FSC). Jak się dowiedzieliśmy od prezesa zarządu „Odlew-Staru" **Zbigniewa Rondudy** wczoraj podczas negocjacji uzgodniono podstawowe zasady funkcjonowania spółki. Większość udziałów ma mieć „Exbud". *Szczegóły jutro.*

Kolejne referendum w „Fosko"

Wybrany w środę przez załogę kolejny tymczasowy kierownik Zakładów Obuwniczych „Fosko" w Skarżysku, **Bogdan Wilkowski,** powiedział „SL", że swoją zgodę na kierowanie zakładem uzależnia od przerwania strajku okupacyjnego. W tej sprawie ogłoszono wczoraj kolejne referendum. Do czasu oddania gazety do druku referendum nie zostało zakończone. **(KIS)**

Kursy walut

	dolar USA	marka niemiecka	funt angielski	frank francuski	szyling austriacki	lir za 100
Oficjalny kurs NBP	16349 17017	9812 10212	23440 24396	2891 3009	1395 1451	1013 1055
KIELCE kantor, ul. Sienkiewicza 76	16770 16820	9850 9950	23400 23900	2880 2920	1390 1405	1005 1025
SKARŻYSKO kantor „Hermes"	16600 16800	9850 9940	23440 24000	2900 2950	1400 1450	1010 1020
OSTROWIEC PKO	16550 17000	9800 10100	23600 24000	2900 —	1300 1450	— —
RADOM kantor, ul. Malczewskiego	16650 16800	9840 9920	23250 23600	2800 3000	1250 1450	990 1050

W Kielcach

Autobusami drożej

Po burzliwej dyskusji na wczorajszej Sesji Rady Miejskiej w Kielcach radni podjęli dawno zapowiadaną uchwałę o podwyżce cen biletów za przejazdy autobusami MZK. Od 20 marca za bilet normalny płacić będziemy 3.600 zł, ulgowy 1.800 zł. W tej sytuacji warto kupić bilet miesięczny np. na wszystkie linie sieci miejskiej, gdzie średni koszt jednego przejazdu wyniesie 1.750 zł, a w bilecie dwumiesięcznym, proponowanym po raz pierwszy - 1.500 zł.

Ponieważ niemal cały Klub Radnych KKO wstrzymał się od głosowania w sprawie podwyżki, została ona uchwalona większością tylko 15 głosów, głównie radnych z Klubu „Solidarności". Jest to dość niezwykła sytuacja, bowiem jak już informowaliśmy, Region Świętokrzyski „S" (podobnie jak OPZZ) zdecydowanie sprzeciwił się podniesieniu cen i zamierza złożyć w tej sprawie protest do NSA. **(mors)**

Napad na listonosza

W Radomiu napadnięto na listonosza. Gdy wchodził do klatki schodowej przy ul. Moniuszki, został nagle zaatakowany gazem łzawiącym. Napastnik wyrwał roznosicielowi listów saszetkę z pieniędzmi oraz korespondencję. Przypadkowi świadkowie zajścia po pościgu schwytali 30-letniego sprawcę, mieszkańca Radomia. Osadzono go w areszcie.

W Radomiu przy ul. Domagalskiego na 26-letniego mężczyznę napadło dwóch nieletnich chłopców. Jeden z nich zagroził mu miotaczem gazu, drugi - nożem. Sprawcy zabrali portfel z dokumentami i pieniędzmi. Wartownik RZPS „Radoskór" - świadek zajścia zatrzymał jednego z napastników Przemysława P. Drugi zbiegł. **(mad)**

„Zielony Stop" już w poniedziałek

W najbliższy poniedziałek ukaże się drugi numer „Zielonego Stopu" - bezpłatnego dodatku ekologicznego naszej gazety. W nim m. in.:

● Policzone nietoperze ● Nowiny z „Nowin" ● Ochrona przez gospodarowanie ● Zamordować ten pejzaż ● Ptasia pasja

Chcesz znać sprawy kieleckiej ekologii? - czytaj „Zielony Stop"!

TAKSÓWKA NA TELEFON
MERCEDES
TEL. 555-11
- nie pobiera opłat za dojazd
- wykonuje zakupy na telefon
- odprowadza samochody
- dowozi dzieci do szkoły.

360/D

AGENT OF IATA
SIGMA
AGENCJA TURYSTYCZNA
KIELCE, SIENKIEWICZA 56
BILETY LOTNICZE
LOT, SWISSAIR, DELTA, SABENA, BRITISH AIRWAYS, KLM
- NAJNIŻSZE TARYFY DO USA
- TARYFY EMIGRACYJNE DO 47 MIAST USA
WYSTARCZY ZADZWONIĆ 66-44-32, 66-24-32
ZAPRASZAMY: OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU 9 - 17.30, SOBOTY 10 - 14
359/d

Koledze
Kazimierzowi Więckowskiemu
wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci
MATKI
składają: Dyrektor, Koleżanki i Koledzy z Biura Projektów „EXBUD-1" Sp. z o.o. Kielce
5680/g

Z głębokim żalem zawiadamiamy o śmierci ukochanego Męża, Ojca i Dziadka
BRONISŁAWA WÓJCIKA
Msza św. żałobna odbędzie się w kościele św. Józefa 12.III.1993 r. o godz. 15. Pogrzeb na cmentarzu Nowym o godz. 16.
5664/g

HURTOWNIA FABRYCZNA
„ZELMER"
Kielce, ul. Chęcińska 14a
tel. 61-47-01
poleca
- odkurzacze
- miksery
- kawiarki
- młynki
- krajalnice
- okapy kuchenne
- prasownice
- żelazka - suszarki
- froterki
- kuchenki elektr.
- czajniki elektr.
- telefony
- części do pralek i lodówek

357/d

Słowo Ludu

Redaguje kolegium: Krzysztof FALKIEWICZ - redaktor naczelny (tel. 424-80), Andrzej ZAŁUCKI (tel. 459-19), Zbigniew NOSAL (tel. 447-25) - zastępcy red. naczelnego, Grzegorz ŚCIWIARSKI - sekretarz redakcji (tel. 472-55), Jolanta MAJECKA, Elżbieta WIKŁO, Cezary JASTRZĘBSKI, Janusz KANIA, Jerzy KOZERA, Marek MACIĄGOWSKI, Bożena DOBRZYŃSKA (kierownik oddziału w Radomiu). Adres redakcji: 25-520 Kielce 15 skrytka pocztowa 47, ul. Targowa 18, fax 46979. Publicyści: tel. 487-42, 501-83, dział informacji 489-91, 422-63, 443-45 sportu 526-36, dział łączności z czytelnikami 501-83. BIURO OGŁOSZEŃ: 448-58, 472-51. REDAKCJA W RADOMIU: 26-600 Radom, ul. Żeromskiego 65, tel. 237-36, 290-64, 638-161, fax 281-60. Wydawca: EXBUD-13 „Wydawnictwo" sp. z o.o., Kielce, ul. Targowa 18. Druk: EXBUD-17 sp. z o.o., Kielce, ul. Górna 21.

Redaktor wydania Zbigniew Nosal
Redaktor depeszowy Cezary Jastrzębski

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Zjazd Deputowanych Ludowych Rosji

Jelcyn kontra parlament

(AI) Konflikt prezydenta Jelcyna z parlamentem zdominował obrady Nadzwyczajnego Zjazdu Deputowanych Ludowych.

Konserwatyści próbowali przeforsować rezygnację Jelcyna. Przewodniczący parlamentu Rusłan Chasbułatow zaatakował prezydenta i jego zwolenników, zarzucając im łamanie konstytucji i próby wciągnięcia armii w rozgrywki polityczne. Zarówno on, jak i kilku innych mówców uznało politykę ekonomiczną Jelcyna i rządu za rujnującą państwo. Atmosferę zjazdu porównywano ze starymi czasami komunistycznymi: deputowani w obwisłych, ciemnych garniturach, z odznaceniami. Jeden z radykalnych demokratów obwiniał o „nieprzyjemną atmosferę" Chasbułatowa.

Propozycja uchwały, która uniemożliwiłaby praktyczne porozumienie prezydenta z parlamentem, na szczęście nie przeszła. Nie została jednak odrzucona: „za" głosowało 420 deputowanych, „przeciw" – tylko 374. Przeciwnikom Jelcyna zabrakło jednak głosów do absolutnej większości, która wynosi w 1033-osobowym zjeździe 517 głosów. Uchwała będzie jeszcze dyskutowana.

Tymczasem prezydent Jelcyn wystąpił z kolejną propozycją kompromisu. Zaproponował powołanie komisji pojednawczej, która opracowałaby dotekst kompromisu, oparty na postulatach władz lokalnych. Odrzucenie tej propozycji – powiedział rzecznik prezydenta Wiaczesław Kostikow – może zmusić prezydenta do podjęcia kroków w celu ratowania demokracji. Kostikow powiedział, że parlament rosyjski bliski jest przekroczenia „ostatniej granicy", co może doprowadzić do wprowadzenia prokomunistycznej dyktatury.

Kolejny zrzut Ameryki dla Bośni

Lotnicy amerykańscy dokonali kolejnego, jedenastego zrzutu żywności i leków dla mieszkańców wschodniej Bośni.

Mediatorzy z ramienia ONZ i EWG, Cyrus Vance i lord Owen przybyli do Paryża na spotkanie z prezydentem Serbii Slobodanem Miloszeviciem. Obaj politycy mają zamiar przekonać serbskiego prezydenta, aby przyjął plan przywrócenia pokoju w Bośni i Hercegowinie.

Prezydium Bośni i Hercegowiny nie podjęło decyzji w sprawie przyjęcia planu Vance a i Owena podziału republiki na 10 autonomicznych prowincji.

FBI zatrzymała jeszcze jednego terrorystę

(AI) FBI aresztowała kolejnego podejrzanego o podłożenie bomby pod nowojorskim Światowym Centrum Handlu.

Zatrzymania dokonano w New Jersey. Rzecznik FBI odmówił podania jakichkolwiek szczegółów. Zatrzymany ma być postawiony w stan oskarżenia przez sąd w Newark. Jak twierdzi CNN, jest to 25-letni Nidel Ayyad, inżynier chemik, absolwent uniwersytetu w Maplewood w stanie New Jersey. Jak twierdzi FBI, kontaktował się on z pierwszym aresztowanym w tej sprawie - 25-letnim obywatelem Jordanii pochodzenia palestyńskiego Mohammedem Salamehem. Tymczasem ojciec Salameha powiedział, że syn przesłał mu wiadomość, w której zapewnia, że jest niewinny.

W wyniku eksplozji, która miała miejsce w podziemnym parkingu 26 lutego, zginęło 5 osób a ponad 1.000 zostało rannych.

Krótko ze świata

Kennedy ambasadorem?

(AI) Prezydent Bill Clinton mianuje najprawdopodobniej panią Jean Kennedy Smith ambasadorem USA w Irlandii. 65-letnia pani Kennedy jest siostrą senatora Edwarda Kennedyego.

Gwardia walczy w Teheranie

(AI) Kilka godzin trwały w Teheranie walki dwóch oddziałów gwardii rewolucyjnej. Przyczyną starć był spór o jeden z budynków w centrum stolicy Iranu. Interweniująca policja oddała wiele strzałów w powietrze, zanim udało się rozpędzić walczących. Nie podano, jak walczyli z sobą gwardziści ani, czy ktoś został ranny. Walki o kwatery wybuchają w Teheranie co pewien czas od zwycięstwa rewolucji islamskiej w 1979 r.

Nowy moździerz IRA

(AI) IRA zaprezentowała w tym tygodniu swój nowy moździerz, nazwany „niszczycielem koszar". Użyto go już podczas pięciu ataków na posterunki policji. „Mark-15" jest w stanie odpalić 500-funtowy pocisk (226,8 kg) na odległość 150 metrów i wysokość ok. 30. Wystarczy to dla pokonania najwyższych ogrodzeń. Prace nad konstrukcją trwały ok. dwa lata. Jak na domowe warunki produkcji - twierdzą specjaliści wojskowi - jest on dostatecznie celny. „Prędzej czy później od jego pocisków zginie wiele osób" - powiedział irlandzki nacjonalistyczny polityk Seamus Mallon.

Rekord spadku rubla

(AI) Na sesji moskiewskiej międzybankowej giełdy walutowej odnotowano kolejny rekordowy spadek kursu rubla. Za jednego dolara płacono tam 650 rubli. Poprzedni rekord pochodził z sesji z 2 marca i wynosił 649 rubli za dolara. Gwałtowne spadły obroty na giełdzie i wyniosły zaledwie 37,3 miliona dolarów wobec 92,5 miliona z poprzedniej sesji w zeszły czwartek. Wielu bankowców odpoczywało po prostu po poniedziałkowych uroczystościach Dnia Kobiet, który w Rosji nadal jest hucznie świętowany i jest dniem wolnym od pracy.

Z daleka i z bliska

Uwiąd czerwonej róży

W tym miesiącu, po dwóch turach wyborów parlamentarnych, rządzący przez dziesięć lat francuscy socjaliści pożegnają się z władzą. Tak kategoryczne stwierdzenie, na dziesięć dni przed wyborami, wydaje się ryzykowne, ale według wszystkich dosłownie znaków na ziemi i niebie, tym razem czerwona róża, pod znakiem której partia Mitterranda dwukrotnie wygrywała elekcję parlamentarną, zwiędnie ostatecznie. Wszystkie badania opinii publicznej wskazują bowiem, że FPS może uzyskać najwyżej jedną trzecią miejsc w parlamencie. Sukces odnoszą natomiast ugrupowania centro-prawicowe, gaullisci Chiraca i liberałowie Giscarda d Estaigne. Te same badania oraz prognozy przewidują dalszą degradację, jeszcze kilka lat temu trzeciej siły politycznej - komunistów, których miejsce ma szansę zająć ruch „zielonych".

W tak usytuowanym zwierciadle francuskiej sceny politycznej wszystko wskazuje, że w Paryżu znów zaistnieje sytuacja z roku 1986, kiedy to na dwa lata centro-prawica objęła władzę pod wodzą Chiraca, zaś funkcję szefa państwa zajmował François Mitterrand, prezydent socjalista, „odwieczny" przeciwnik porządków politycznych de Gaulle a i jego następców. Jak wiadomo, wówczas - w latach 1986-88 - współdziałanie prezydenta o wielkich prerogatywach konstytucyjnych z prawicowym rządem nie ułożyło się. Efektem, kolejne wybory i powtórne, na 5 lat, rządy socjalistycznej ekipy. Chirac przegrał także w bezpośrednim starciu z obecnym prezydentem w wyborach głowy państwa. Jak będzie tym razem?

Proroctwa w polityce, na dłuższą metę, są wielce ryzykowne. Fakty mówią jednak, że historia tym razem się nie powtórzy. Warunki polityczne, sytuacja gospodarcza Francji i wszystkich państw jej strefy, skomplikowany przebieg jednoczenia się Europy, której Mitterrand jest największym zwolennikiem, absolutna zmiana jakościowa w stosunkach Wschód - Zachód wymagają od Francji głębokich przewartościowań strategicznych i taktycznych, innej formuły politycznej. „Przegrzani" długim sprawowaniem władzy socjaliści stracili zaufanie u większości Francuzów. Nałożyły się na to także afery rządowe i administracyjne, zmiany socjologiczne i społeczne, wyczerpał się stopień zaufania.

Przyjmijmy więc powszechnie powtarzany pewnik, że już w kwietniu, w Paryżu powstanie nowy, koalicyjny rząd centro-prawicowy. Wielkich zmian w polityce generalnej na pewno nie będzie. Tym bardziej, że w Pałacu Elizejskim nadal, przez najbliższe dwa lata, zasiadał będzie Mitterrand deklarujący utrzymanie swojej linii politycznej. Podkreślił to m.in. właśnie teraz, podczas swej wizyty w Waszyngtonie. Fakt, że pojechał tam w czasie najbardziej nasilonej kampanii wyborczej wydaje się być akcentem ostatecznym. „Wy sobie walczcie o parlament, ja będę robił swoje" - zdaje się mówić przyszłej ekipie rządowej.

Wniosek - przez najbliższe dwa lata możemy być świadkami kolejnego paraliżu francuskiej administracji na najwyższym szczeblu, potyczek i bitwie o pynyypia polityki.

Prezydent, dzięki konstytucji, na pewno mieć będzie przewagę w sprawach strategicznych. I na pewno będzie to okres przygotowań do elekcji prezydenta w roku 1995.

Prognoza kolejna, Mitterrand zrobi wszystko by przygotować miejsce dla swego następcy z własnego obozu.

WŁADYSŁAW GRABKA

KONKURS Z „UNIVEXEM"

Hurtownia UNIVEX – bezpośredni importer sprzętu audio-video

Sklep firmowy
Kielce, ul. Waligóry 1 (hala widowiskowo-sportowa), tel. 61-24-33

zaprasza! Kupując u nas kupujesz taniej, bo pomijasz pośredników.

KUPON nr 7

Począwszy od 26.II.1993 r. w siedmiu kolejnych piątkowych, poniedziałkowych i środowych wydaniach „Słowa Ludu" drukowaliśmy kupony konkursowe. Dziś ostatni kupon.

Każdy, kto do 16.III.1993 r. zbierze wszystkie 7 kuponów i prześle (w jednej kopercie) pod adresem:

Sklep firmowy „UNIVEX" Kielce, ul. Waligóry 1 weźmie udział w losowaniu atrakcyjnych nagród:
radiomagnetofona „SONY" CFS 207 L, aparatu fotograficznego „HANIMEX" 35 HF, 3 kaset magnetowidowych.

Publiczne losowanie nagród w siedzibie sklepu 17.III br.
Wyniki konkursu w naszej gazecie 19.III.93 r.

Zapraszamy do zabawy.

BO

ROLNICY

SENCOR, OFTANOL, GOLTIX, EUPAREN, BAYCOR, TAMARON, PEROPAL, MESUROL (zaprawa), METASYSTOX, BLADAFUN

Sklepy ACM AGROCENTRUM KIELCE
Buczka 38, Żeromskiego 17
Bayer

567/s

PAMEX
HURTOWNIA DROGERYJNO-CHEMICZNA

KIELCE- ul. Rolna 8, tel. 490-91 do 95, wewn. 173 lub 140
oferuje w ciągłej sprzedaży produkty renomowanych firm:

Procter&Gamble

Nowości:	
Mydło Camay 125 g	8.500
Żel Camay 250 ml	35.200
Vizir 2,4 kg (opak. foliowe)	69.800
Lenor 1l	24.600
oraz	
Ariel 600 g	23.900
Vizir 600 g	19.300
Pan Proper płyn 750 ml	29.400
Szampon Pantene 250 ml	35.900
Blend-a-med 60 ml	17.100
Pampers duże opakowanie	203.100
Always maxi	29.000

Colgate Palmolive

Pasty do zębów:	
- regular 50 ml	13.900
- tartar 50 ml	15.300
- junior 50 ml	14.400
Szczoteczki do zębów	26.700
Ajax proszek 0,5 kg	15.600
Ajax płyn 750 ml	26.100
Mydło Palmolive	6.900
HENKEL RACIBÓRZ	
Orion Super 600 g	16.600
Poliena Auto 90 600 g	11.600
Mydło Bobas/Kąjtek	3.400/2.800
Pasta Komfort-74 475 g	6.400

LEVER

Nowość:	
Omo Color 600 g	24.100
oraz	
Pollena 2000 600 g	17.300
Omo 600 g	23.400
Coccolino 330 ml	16.400
Mydło LUX 125 g	5.600
Signal 50 ml	14.600
BENCKISER	
Bryza 600 g	15.900
Lanza 600 g	19.500
Perła 800 g	9.800
Kop Ultra 500 ml	18.400

OFERUJEMY ATRAKCYJNE RABATY:
POWYŻEJ 5 mln - 1 proc., 10 mln - 2 proc., 15 mln - 3 proc., 20 mln - ceny minimalne.
Możliwość uzyskania BEZPŁATNEGO TRANSPORTU.
Płatne gotówką przy odbiorze towaru.
Dla stałych odbiorców możliwość uzyskania terminu płatności.

ZAPRASZAMY DO STAJEJ WSPÓŁPRACY!

PAMEX 766/hk

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Pod kluczem

Grupa zatrzymała pod kluczem stałego lokatora tej rubryki, stąd lekka korekta jej sygnalizacji. Przejściowo, jako że na pana Lenartowskiego (Kumańskiego też) nie ma w dzisiejszej rzeczywistości takiej siły, która mogłaby zatrzymać potok ich inteligencji.

Niech więc będzie wybaczone, że zamiast pereł tej inteligenci, błyskotliwości, przebogatej gamy słownictwa, znajdzie się parę prozaicznych uwag, ulicznych spostrzeżeń siermiężnego „zastępcy". Kolejne „EKS". Najmodniejsze słowo III Rzeczypospolitej. Albo okresu transformacji, jak powiedziałby szanujący się przedsiębiorca „made in Kielce". Ten od wami marynarek? Na szacownych gmachach przy pryncypalnych ulicach? W tęczowych barwach neonów? Gdzie odpowiedzialni za rejestrację nowych firm, urbaniści i architekci, gdzie odpowiedzialni za ochronę estetyki. Bo o nauczycielach języka rodzimego nie wspomnę. Ci są naprawdę bezradni. Ich nie stać nawet na marzenia o godziwym urlopie.

EXSZOPA

„Juwexu", „Kemexu", „Mitexu" i tutti frutti. Także ci, co zwykle sklepy, które przed erą transformacji nosiły wulgarne określenia, np. PSS „Społem", sklep numer taki a taki (MHD podobnież), nazywają dziś „shopami", salonami, centrami handlu. Milionerów (w wymiarze długów) nie zadowalają nawet tradycyjne, może nawet wydumane, wpisane w krajobraz miast, miasteczek, wsi nazwy tradycyjne. Nie ma „Świętokrzyskiej", „Jodłowej", „Biruty". Bo knajpy, bo za blisko szkół, kościołów, miejsc zebrań itp.

Prawo to prawo. Trzeba za wszelką cenę, każdym sposobem dążyć. Nie do Europy, ta jest zbyt zdegenerowana, nie przestrzega wartości. Jakieś „Czerwone Młyny" z Paryża? Tego koloru przecież mamy wyżej uszu. My, Polacy, musimy przeskoczyć Atlantyk. Wszak nie przypadkiem zrobił to przed nami pięćset lat temu niejaki Kolumb. Możemy wreszcie, po „pół wieku niewoli", suwerennie zrezygnować z wszystkich „Trojek", niepotrzebne nam Moskwy, Kijowy, Leningrady. To godne metropolii zdegenerowanych cywilizacji, a nie narodu „przedmurza".

Tym bardziej, że mamy tak przebogate nazewnictwo własne. Shop, hula hop, saloon, centre, popcorn, shewin gum, kołboj, lel, hauk, casino, ful, bir, sznaps, drink, jes, kompak, dżojstyk, jazz, kantry, baj, hajudu, lajf, okaj. Każdy se dogryzmoli. Na szyldzie, pieczątce, firmowym druku. Doda – dilera, konsorcję, akwizytora, menadżera, agencję. Połączy niepołączalne, uzna za gramatyczne niegramatyczne, stworzy na swój użytek własne słowopienie. Z przekonaniem, że poza nim wszyscy są głupi. A jak wiadomo, stare polskie porzekadło mówi: głupi to kupi!

Słychać ten prymitywizm w kolejkach i autobusach, w radiu i telewizji, daje się nabrać prasa (niekoniecznie na kolumnach ogłoszeń). I wcale nie podrostki. Ci kiedyś podobną „anglistykę" poznawali z dzieł Karola Maya. To w podwórkowych zabawach w Indian mogło imponować. Ale teraz? W ustach i zachowaniach ludzi w satynowych garniturach z podwiniętymi (koniecznie) rękawami przeszło przy pryncypalnych ulicach? W tęczowych barwach neonów? Gdzie odpowiedzialni za rejestrację nowych firm, urbaniści i architekci, gdzie odpowiedzialni za ochronę estetyki. Bo o nauczycielach języka rodzimego nie wspomnę. Ci są naprawdę bezradni. Ich nie stać nawet na marzenia o godziwym urlopie.

Dlatego, w ich imieniu także, wołam o opamiętanie się. Nie, nie tych „przedsiębiorców". Ale tych, którzy mają obowiązek i arsenał prawny, aby tej radosnej twórczości publicznej zapobiec. Bo zamiast za Atlantykiem niedługo znajdziemy się rzeczywiście, w publicznym, światowym osądzie, w EXSZOPIE. Jak dziesiątki tzw. hurtowni...

ZASTĘPCA

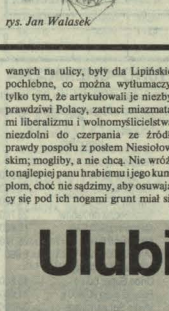

rys. Jan Walasek

„Poproszę o trochę pieniędzy..."

ANNA PAWŁOWSKA

Zimowe wieczory niewiele różnią się od mrocznej nocy. Ruchliwa zwykle uliczka osiedlowa jest pusta. W pewnej chwili zza krzewu wyskakuje drobna postać z wyciągniętą ręką. Dziewczynka może mieć około 11 lat:– Czy może mi pani dać na chleb? – Nie masz co jeść w domu? – Nie. – A co robią twoi rodzice? – Tatuś nie pracuje, siedzi w domu. Mama też. – Do której klasy chodzisz? – Do czwartej. – Nie wstydzisz się tak prosić o pieniądze? Milczenie. – Weź, nie mam przy sobie więcej... Dziecko łapie, dziękuje z ogromną radością i momentalnie ginie w ciemnościach.

* * *

Wczesny poranek, senna kolejka, stukanie butelek po mleku. Ten i ów niecierpliwie spogląda na zegarek. W pewnej chwili ospałe spojrzenia zaostrzają się. Na dnie pokaźnej reklamówki spoczęły już pomarańcze, banany, orzeszki, egzotyczne soczki, chałwa, a palec kupującej wciąż wskazuje na kuszące za ladą smakołyki. Wreszcie prosi o cztery piwa. „W butelkach?" – pyta sprzedawczyni. „O, nie to byłoby za ciężko, w puszkach oczywiście!" Maszyna wystukuje kilkaset tysięcy złotych. Nad kolejką zapada ciężkie milczenie. Jakiś przedszkolak szarpie ojca za rękaw: „Tato, kup mi lizaka! No kup. Powiedz, kupisz mi lizaka?" „Kupię, nie marudź!" „A masz pieniążki?" „Mam, mam, na to mnie jeszcze stać..."

* * *

Są pewne obrazki z odległej przeszłości, które tkwią jak zaklęte w głębokich rewirach pamięci, by niespodziewanie, po latach, dać impuls, że istnieją, że współbrzmią z tym, co nowa rzeczywistość niesie...

Byłam dziewczynką, gdy w pięknie, letnie popołudnie usiadłam na murku okalającym sandomierską katedrę, by spojrzeć na płynącą dołem, wśród gęstej zieleni Wisłę. Wokół było pusto. Nagle coś mi kazało spojrzeć w bok. Pod katedralnym murem, wciśnięty w kąt kamiennego występu, siedział znany w miasteczku mężczyzna. Obok niego leżała odkręcona od kolana drewniana noga. Zdumienie moje nie miało granic, gdy zobaczyłam, że w środku noga była wydrążona, i że znajdowało się tam mnóstwo pieniędzy. Żebrak wyciągał z tej dziwnej skarbony pękate zwoje banknotów i starannie odwijał. W pobliżu leżały kupki monet. Było tego dużo, bardzo dużo. A on liczył, wciąż liczył... Świat miał dwa oblicza. Szeroko otwartymi oczami dziecka dopiero to odkrywałam.

* * *

Rozkojarzony światłami i złoceniami kościół wypełniony po brzegi. W ciszy padają budzące nadzieję słowa: „Słyszała ona o Jezusie, więc przyszła od tyłu, między tłumem, i dotknęła się Jego płaszcza. Mówiła bowiem: „Żebym się choć Jego płaszcza dotknęła, a będę zdrowa..." Uwagę zasłuchanych przerywa głuchy odgłos miarowych uderzeń o kamienną posadzkę. Wsparta na dwóch kulach, ciężko posuwając nogami, zbliża się w stronę ołtarza stara kobieta.

Błyska natrętna myśl: „że też się starowinie chciało, w taki mróz..." Organy zagłuszają chwilowy niepokój. Spojrzenia ścigają zniedołężniałą sylwetkę, gdy z trudem, zbliża się do ołtarza i przyjmuje komunię świętą. Zaraz też, nie czekając końca mszy, odchodzi.

* * *

Niech pani coś o tym napisze, ale tak – wie pani – żeby to za serce chwytało, o tak! – skręcona w kształt serca dłoń jakby chciała się wwiercić w głąb piersi.

– Wczoraj byłem w sklepie. Jakiejś kobiecie „zabrakło" na ser. Było tego parę deko. Zrezygnowała i wyszła... Wie pani, ja jestem twardy człowiek, ja w takiej sytuacji zaraz pm bluznął k... mać i tak dalej. Ale to trzeba inaczej. Niech pani napisze...

* * *

Przykurczona dłoń mocno przyciska do piersi wypłowiałą siatkę. Drepcze od straganu do straganu, jakby wypatrując, co by tu kupić. Staje przed kolejną wagą i z nabożnym skupieniem spogląda na ręce sprzedawcy, potem na torbę z owocami lądującą w czyjejś siatce i... z pokorą odchodzi. Przystaje dalej. Znów to bezradne i pełne pożądania spojrzenie. Idzie powolutku. Uważnie śledzi, jak czyjeś wymagające dłonie przebierają w marchwi. Ileż pragnień ożywa w wyobraźni, gdy tak obraca targowy płaczk raz, drugi, trzeci... Staje przy samochodzie. Właśnie na wadze czerwieniejąą soczyste jabłka. Milczy, ale wielomy wzrok mówi aż za dużo. Kupująca to „chwyta". „Ma pan chęć na te jabłka?" „Tak". „To trzeba kupić, rzeczywiście ładne..." Wzruszenie ramion. „Nie ma pan pieniędzy?" „Nie mam". „To proszę przyjąć ode mnie w prezencie..."

* * *

Ponad gwarem ulicznym jednostajnie i miarowo przebija twardy głos: „Poproszę o trochę pieniędzy... Poproszę o trochę pieniędzy..." W blasku styczniowego słońca wsparta na dwóch kulach, pod ścianą kamienicy stoi stara kobieta. Z jej twarzy bije spokój i niezatarte poczucie godności. Nikogo nie zaczepia, nikogo nie przymusza. Ten i ów, jakby wstydliwie, że okazuje trochę serca, sięga po banknot. W plastikowej torbie różowią się skromne „setki", czasem wpadnie „tysiąc" albo „pięćsetka". Nieruchome spojrzenie staruszki utkwione gdzieś ponad głowami przechodniów. Od czasu do czasu monotonnie jej prośby przerywa zwykłe, serdeczne „dziękuję". Mając w pamięci obraz tamtej nadziei, wyrażonej przez starą kobietę w kościele, próbuję odnaleźć w sobie źródło niepokoju: jakie są granice ludzkiej godności? Krok za krokiem, towarzyszą moim myślom słabnące coraz bardziej słowa sędziwej kobiety: „Poproszę o trochę pieniędzy... Poproszę o trochę pieniędzy..."

W Najjaśniejszej:

Ostatnie „Kariery i bariery" gościły Olgę Lipińską, co zadecydowało, iż program ten był pod wieloma względami szczególny.

Wierni oglądacze „Kabareciku" mogli poznać bliżej jego animatorkę, niezwykłą kobietę, która wzięła na się ciężar walki z polskim kołtuństwem, symbolizującą połączenie dowcipu ze zdrowym rozsądkiem. Osobowość telewizyjną, wykreowaną przez mózgowców ZChN na pierwszą współpracownicę diabła, gorszą nawet od Millera i Kwaśniewskiego razem wziętych, rozmiłowaną w szarganiu wartości i pługawieniu ideału prawdziwego Polaka. Red. Bober nie poddał pani Olgi szczegółowym oględzinom, skutkiem czego nie znaleziono na jej ciele czartowskich znamion, ale i bez tego wszyscy pojęli, iż czuwają nad nią może piekielne. Okazało się, że ludzie ją szanują i kochają, a to – jak wiadomo – nie byłoby bez udziału piekła możliwe. Wszystkie wypowiedzi osób zebranych w studiu oraz tych przepytywanych na ulicy, były dla Lipińskiej pochlebne, co można wytłumaczyć tylko tym, że artykułowali je niezbyt prawdziwi Polacy, zatruci miazmatami liberalizmu i wolnomyślicielstwa, niezdolni do czerpania ze źródła prawdy pospołu z posłem Niesiołowskim; mogliby, a nie chcą. Nie wróży to najlepiej panu hrabiemu i jego kumplom, choć nie sądzimy, aby osuwający się pod ich nogami grunt miał się nagle zapaść i pochłonąć z kretesem ten kram z wartościami. Nie możemy jednak zamykać oczu na zaistniałe fakty, zapowiadające kłopoty w Okopach Św. Trójcy.

Prezydencki podpis zakończył niechcący aborcyjne rozhowory, wielu chadekom zamknął usta raz na zawsze, pogrążając biedaków w parlamentarny niebyt. Schizmatycy prowadzeniem przez Macierewicza ograbili narodowych chrześcijan z monopolu na dekomunizację i lustrację. Nikt nie polubił Boby ani Nowiny-Konopczyny. Jego Świątobliwość Jan Paweł II obrugał Goryszewskiego publicznym twierdzeniem, iż żadna partia nie ma prawa do reprezentowania Kościoła, nawet ZChN. Skubiszewski zhardział niespodziewanie, skarcił w Sejmie drużynę Chrzanowskiego i zrobił swoje, Suchocka mogłaby może polubić ministra Dykę, gdyby ten zacny mąż pozostał cichutko na urlopie, najlepiej z dala od Warszawy. Swojak Zaorski miał skasować Bobera wraz z przyległościami i nie skasował. Miał wykadzić lokal po plugawym „Kabarecie" i nie wykadził. Miał pilnować wartości i nie upilnował. Ludzie nie chcą czytać ulubionych gazet p. Niesiołowskiego, rośnie natomiast nakład Urbanowego brukowca. Do pilnowania wartości w RTV wynajął pan prezydent gościa spoza chadeckiego bractwa, takiego w dodatku, który, ignorując dyrektywy jedynej słusznej siły, głosował w Sejmie przeciwko nim. Kielich goryczy dopełnił się, jak na złość, w czas tryumfalnego benefisu pani Olgi, wznoszącej okrzyki ku chwale wolnej jeszcze sztuki. Zgromadzona w studiu publiczność manifestowała bezwstydnie swoje uznanie dla Lipińskiej, a prowadzący ten sabat dziennikarze nieustannie podgrzewali atmosferę. Dawało to zebranym specjalne możliwości. Najpierw były żarty na temat ślubów, potem zgwałcono uczucia prawdziwych Polaków ohydną pieśnią o urzędnikach Pana B., przedstawiono nastąpnie wyniki sondy ulicznej, wzmocnione wypowiedziami panów Małachowskiego i Króla.

Zadekretowane wartości szargano bez wytchnienia, a nie było komu ich bronić, bo rycerze słusznej sprawy byli nieobecni. Bober wyeksponował ten fakt wyjaśnieniem, jakoby osobiście zapraszał pana Niesiołowskiego do udziału w programie, imputując nieobecnemu mężowi ucieczkę przed bohaterką wieczoru. Biedak najwyraźniej nie zrozumiał, że Lipińska mogła jego wysokość posła co najwyżej zbrydzić, ale nie przestraszyć. Przyznajemy, aczkolwiek niechętnie, że i to wyjaśnienie ma pewien feler: Pan poseł nie jest przecież antyfeministą. Nieraz głosił publicznie sławę wspomnianych już koleżanek sejmowych, a i bujna młodość – jak czytaliśmy – go nie deprymuje. Wychodzi więc na to, że sparaliżowała człowieka nie tyle płeć pani Olgi, co jej niewątpliwa inteligencja, która nie we wszystkich widać kręgach przystoi kobiecie. Jako prawdziwy Polak, ma poseł Niesiołowski prawo do wyboru takich sympatii, jakie lubi. Nie musi przecież podzielać naszych preferencji i biegać na spotkania z Lipińską, ulubienicą przypadkowego w końcu społeczeństwa.

Ulubienica piekieł

FELIKS KUŹMA

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Kostucha zapukała wieczorem.
– Mąż usiadł do kolacji. Zjadł kromkę chleba, popił herbatą. Nagle poczuł ukłucie w klatce piersiowej. Wziął nitroglicerynę, ale ból nie ustępował. Zadzwoniłam po pogotowie. Nie powiem, dość szybko przyjechali. Dali zastrzyk i kazali wziąć jeszcze jedną nitroglicerynę. Wkrótce musiała gnać „erka".

Pogrzeb żołnierza

ZBIGNIEW PUSZKO

Nieistety, serce emerytowanego majora lotnictwa nie posłuchało rozkazu lekarza dyżurnego z radomskiego pogotowia.

– Zmarł tam, w drugim pokoju – pokazuje Alicja Nowakowska, żona.

Piękny miał pogrzeb. Z honorami. I orkiestra wojskowa grała. Tak jak chciał.

Tylko księdza nie było.

– I nie daj Boże, aby za moim pogrzebem poszedł – zaklina się wdowa z rodu Rębikowskich. – Zakonnik tak, ksiądz – nie.

Zacny to ród, słyszę od wdowy po Nowakowskim. O jej dziadku Wojciechu, właścicielu cukierni u zbiegu ulic Focha i obecnej Żeromskiego, powiadali komunista, bo wspierał wszystkich potrzebujących. Księżom też dawał. Duże sumy, bo przebudowa cerkwi na kościół garnizonowy kosztowała. Słynął Rębikowski na pół Radomia z wyrobów cukierniczych, a już szczególnie z cukierków śliwowych, nadziewanych. Ponoć palce lizać.

– Hardy był dziadek. I za okupacji nie uginał karku. Potrafił postawić się nawet Niemcom, kiedy ci chcieli z jego cukierni uczynić lokal nur fur Deutsche.

Wolę ruskiego w zadek pocałować, niż Niemca w gębę, zwykł był mawiać...

Nowakowska odsyła mnie do pamiątkowej tablicy w Domu Rzemiosła, gdzie napisane, że dziadek i stryj Ignacy życie za Polskę oddali. Marnie zginęli. Od granatu. Jeden w lasach pod Milejowicami, drugi gdzieś w Kończycach.

Ale hardzi byli.

I coś z tej hardości musiało zostać w pani Alicji. Ostatniej z rodu Rębikowskich. Bo czy inaczej miałaby czelność posłać bluźnierstwo prosto w niebo?

Nie należy wydawać sądu o kimś, zanim nie pochodzi się w jego butach przez siedem lat. To stare hinduskie przysłowie przychodzi mi na myśl, kiedy wdowa po majorze lotnictwa, w którymś momencie zada retoryczne pytanie:

– Chyba drugiej takiej heretyczki jak ja nie ma w Radomiu, co?

I nie czekając na odpowiedź zaczyna nanizywać swoje wspomnienia jak koraliki na sznurek. Więc będą w nich księża z kościoła farnego, którzy przygarnęli ją jako małą dziewczynkę do ochronki, gdzie przebywała do końca okupacji. Wiele im zawdzięczam, wyzna. I pamięć o pierwszej komunii świętej przyjmowanej w wieku 7 lat u Świętej Trójcy. I o siostrze babci – Marii Anuncjacie Skibniewskiej, zakonnicy z zakonu żeńskiego o bardzo surowej regule w Rabce. Wreszcie wydarzenie, które najmocniej wryło się w pamięć 12-letniej wówczas pannicy. Spowiedź święta.

– Cóż ja mogłam mieć za grzechy, żeby tak narazić się księdzu? Jego krzyk na cały kościół do dziś dźwięczy mi w uszach. Powiedziałam sobie, więcej nie pójdę...

Wyrosła na smukłą, ładną dziewczynę. Z rodzinnego albumu spogląda na mnie pełna wdzięku buzia. Miała powodzenie u chłopaków. I w końcu trafił się ten jedyny, któremu zgodziła się oddać rękę. Wysoki, przystojny, po szkole lotniczej.

Był 1956 rok. Pachniało odwilżą, ale ślub kościelny porucznika Ludowego Wojska Polskiego? Nie, z całą pewnością nie wzbudziłoby to zachwytu przełożonych. Doskonale wiedział o tym świeżo upieczony oficer i jego małżonka. Po co psuć dobrze zapowiadającą się karierę. Byli młodzi, piękni, kochali się, a przyszłość jawiła się w różowych kolorach. Czegóż więcej trzeba...

– Uznaliśmy, że cywilny wystarczy – tłumaczy pani Alicja. – Nie upierałam się, aby stanąć przed ołtarzem, mąż tym bardziej. Zresztą wyznam jak na spowiedzi, nie należeliśmy do zbyt gorliwych, jeśli chodzi o uczestnictwo w uroczystościach kościelnych.

Córkę wychowali w poszanowaniu dla wartości chrześcijańskich. Otrzymała sakrament chrztu, wzięła ślub kościelny. Siebie nie chcieli już naprawiać. Może wstydzili się nagłego nawrócenia, tak wszechobecnego dzisiaj. Może nie chcieli pośredników w kontaktach ze Stwórcą. Może nie czuli takiej potrzeby.

A zresztą, czy trzeba odsłaniać wszystkie tajemnice?

Nowakowska chciała zrobić mężowi godny pochówek. Przecież nie był jakimś tam heretykiem, czy innowiercą. Na Kościół złego słowa nie powiedział. – Prowadzą swoją politykę, co mi do tego – ucinał rozmowę, kiedy schodziła na te tematy. Zabić nikogo nie zabił, ukraść nie ukradł. Był katolikiem, ale nie praktykował, tak określa jego stosunek do wiary. Wysłała zięcia do kościoła garnizonowego, aby ten załatwił sprawy związane z pogrzebem. Proboszcz wypytał o okoliczności śmierci, ostatnie namaszczenie. Czy zmarły miał ślub kościelny?

– Kiedy usłyszał, że nie, powiedział, abym stawiła się na rozmowę. Gdzież ja miałam głowę, byłam ledwie żywa. Napomknął, że dla Kościoła mąż był kawalerem, żył w grzechu i prawo kanoniczne nie pozwala na pochówek z udziałem księdza. Zatrzęsło mną. Znam przypadki, że w podobnych sytuacjach zgoda uzależniona była od wysokości ofiary na Kościół. Nie chciałam przeżyć kolejnego upokorzenia ze strony księży... Wolałam iść gdzie indziej.

Zamiast do proboszcza Nowakowska poszła do redakcji jednego z radomskich dzienników, gdzie dała ogłoszenie za całe 2 miliony. Dziękuje w nim komendantowi garnizonu oraz dowódcy jednostki JW 5051 za wystawienie kompanii honorowej w dniu pogrzebu, a specjalne wyrazy podziękowania składa *„dla ks. proboszcza kościoła garnizonowego za odmówienie udzielenia ostatniej posługi, niewyrażenie zgody na: wprowadzenie zwłok do kościoła i odprawienie mszy świętej oraz odprowadzenie mojego śp. zmarłego męża na cmentarz".*

– Proszę powiedzieć, czy miał prawo? – pyta Nowakowska.

To samo pytanie zadaję proboszczowi jednej z radomskich parafii. Oto, co usłyszę w odpowiedzi:

– Taka odmowa mieści się w ramach prawa kościelnego. Kanony 1184 i 1185 kodeksu prawa kanonicznego mówią: *„Jeśli przed śmiercią nie dali żadnych oznak pokuty, pogrzebu kościelnego powinni być pozbawieni... jawni grzesznicy, którym nie można przyznać pogrzebu bez publicznego zgorszenia wiernych. Pozbawienie pogrzebu zawiera również odmowę odprawienia jakiejkolwiek mszy pogrzebowej"* (podkr. red.). Trzeba pamiętać o reperkusjach społecznych. Nie można przecież traktować Kościoła wyłącznie w kategoriach instytucji usługowej. Człowiek ma prawo wyboru podstawowej wartości, ale nie może zapominać o konsekwencjach. Czy można głosić wartości niekatolickie, a uznawać się za katolika? O przynależności do Kościoła decyduje nie tylko chrzest. Poza tym czy ktoś może za kogoś wybrać Pana Boga?

Nowakowska macha tylko ręką. I powtarza. – Nie daj Boże, aby za moim pogrzebem...

ZDZISŁAW ANTOLSKI

Jeden wiersz

Tego jednego
jedynego wiersza
chyba nie napiszę
nigdy

Po napisaniu ostatniego
słowa
nie miałbym po co
żyć

Nowe gry i zabawy ludu polskiego

** Danuta Wierzbicka, posłanka RdR powiedziała podczas obrad sejmowych, że „Polska jest kapeluszem na głowie Pana Boga".*

** Janusz Korwin-Mikke, lider Unii Polityki Realnej stwierdził: „Wielki bałagan w Polsce rządzi! I trzech muszkieterów – Etos, Pornos i Kompromis".*

** Zarejestrowano już 190 partię w Polsce. Nazywa się Partia Ludzi Trzeźwych, a jej hymnem jest „Rota" Marii Konopnickiej.*

** Wrocławskie władze przeznaczyły kilkaset milionów złotych na... sterylizację kotów.*

** Pewien częstochowski miejski radny zaproponował aby ulicę Gronową nazwać jego imieniem, zobowiązywał się w zamian pokryć – ją asfaltem i położyć chodniki.*

** Na sesji Rady Miejskiej zielonogórskiej zgłoszono wniosek, aby podatek za psa obniżyć z 98 tysięcy złotych do 97.980. „Za dwadzieścia złotych, to mi się nie opłaca ręki podnosić" – powiedział jeden z radnych.*

** Władze Lublina są niezadowolone, że w ich mieście występuje zespół muzyczny o dość szokującej nazwie: „Przejebane".*

**Łapińscy z Łap (woj. białostockie), w którym to miasteczku co drugi mieszkaniec nosi takie nazwisko) wrzucają podobno księdzu na tacę poskładane połówki banknotów, drugą połowę zostawiając na następną niedzielę.*

** Całodobowy sklep alkoholowy w Bielawie. Właściciel wywiesił tam w widocznym miejscu napis: „Klienci nie wstydź się prosić o kredyt. I tak go nie dostaniesz".*

** Spółka z o.o. pod nazwą „Mamona" powstała we Wrocławiu.*

(osa)

rys. Jacek Fortunka

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Miniatury

TADEUSZ MARYNIAK

Pokora

Dociekliwy student medycyny pyta swojego nauczyciela i mistrza:

– Czego uczył się pan najdłużej?

– Pokory wobec drugiego człowieka – odpowiada doświadczony lekarz.

– Tylko po co ona komu potrzebna – dziwi się student.

– Każdemu – mówi z przekonaniem profesor – kto na starość chce mieć nieco szacunku do samego siebie!

Dotknięcie biedy

Matka uczyła go, aby nigdy nie odtrącał niczyjej wyciągniętej po pomoc ręki, aby nigdy nie przechodził obojętnie wobec żadnej biedy, ani tym bardziej czyjegoś nieszczęścia. Zapamiętał tę lekcję. Kiedy więc niedawno natknął się w zaułku pryncypalnej ulicy na żebrzącą kobietę, wcisnął jej w dłoń, jak to miał w zwyczaju, jakiś banknot i pospiesznie odszedł. Po prostu uciekł zawstydzony próżnością swojego gestu, przestraszony bezsilnością wobec panoszącej się biedy, która zdawała się mówić, gdy tylko zechcę, dosięgnę również ciebie.

Kalectwo

– Dziękuję ci za szczerość – mówi kaleki chłopiec do dającej mu kosza dziewczyny. – To na pewno przekonujący powód naszego rozstania; moje kalectwo razi twoje oczy, a twoje – rani moją duszę.

rys. Jacek Fortunka

Fot. archiwum

Legendarny marzec

ELŻBIETA WIKŁO

W marcu 1968 roku byłam studentką II roku na Wydziale Filologii Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego. Przez 25 lat różnie próbowano interpretować wydarzenia z 8 marca 1968 roku. Dziś wokół nich narosła już legenda, przedstawia się je jako zryw studentów ku wolności, chęć przeciwstawienia się dominacji Związku Radzieckiego, próba obalenia Gomułki. Ale ja dobrze pamiętam, że wtedy był to spontaniczny zryw młodych ludzi, którzy szli na spotkanie wielkiej przygody. Niekoniecznie politycznej.

Wydarzenia z 8 marca poprzedziła sprawa przedstawienia „Dziadów" w Teatrze Narodowym w reżyserii Kazimierza Dejmka. Inscenizacja III części była bardzo sugestywna. Aktorzy – więźniowie potrząsali prawdziwymi łańcuchami, ze sceny głośno padały mocne, twarde słowa dramatu. To była bardzo patriotyczna interpretacja tekstu. I nie na premierze, ale na którymś z kolejnych przedstawień publiczność zaczęła reagować głośnymi krzykami, wstawaniem z miejsc, antyradzieckimi okrzykami...

Do Teatru Narodowego waliły tłumy. Po kilku dniach sztukę zdjęto ze sceny. Bez słowa wyjaśnienia, jak to w tamtych czasach bywało. W odpowiedzi na to odbył się wiec intelektualistów i studentów przed pomnikiem Adama Mickiewicza.

7 marca w akademiku na ul. Kickiego, w którym mieszkałam pojawiły się odręcznie pisane ulotki zawiadamiające i zapraszające na wiec studentów, mający się odbyć 8 marca o godz. 12 przed budynkiem biblioteki na dziedzińcu uniwersytetu.

Nie wiedzieliśmy o co będzie chodziło na tym wiecu, ani po co ten wiec. Nikt z nas, studentów, nigdy w życiu nie był na wiecu. Poszliśmy na uniwersytet z czystej ciekawości.

Jaka szkoda, że nie pamiętam szczegółów tego wiecu, choć uczestniczyłam w nim od początku do końca Minęło 25 lat. Wiem, że było nas kilka tysięcy, że coraz to ktoś usiłował przekrzyczeć tłum. Jedni namawiali do rozejścia się, inni wykrzykiwali jakieś hasła. Jakie, też nie pamiętam. Przypominam sobie natomiast, że wyszedł do nas ówczesny rektor – prof. Turowicz. Przemawiał. Widać nie w takim duchu, w jakim życzyłaby sobie władza, bo następnego dnia został zdjęty ze stanowiska.

Wiec nie trwał nawet chyba godzinę, kiedy przed bramę zaczęły podjeżdżać samochody milicyjne. Najpierw milicja i ORMO rozpędzali gromadzących się tam warszawiaków. A myśmy wiecowali. Nagle ktoś krzyknął – uwaga, milicja! Morze mundurów i białych pałek wlewało się przez bramę jakby końca nie było. Wzywali do rozejścia się. Potem padła komenda i zaczęli biec. Nie wierzyliśmy, że mogą zaatakować nas tymi pałkami.

Znajdowałam się w środku tłumu, słyszałam krzyki studentek, widziałam biel migających pałek. Zrobił się tumult i bałagan. Zaczęliśmy uciekać, na oślep, wpadaliśmy jeden na drugiego, odbijaliśmy się od siebie – bezładna, bezbronna masa.

Wraz z innymi zaczęłam najpierw biec w stronę Wydziału Historii, bo tam było najbliżej. Ale szybko zorientowałam się, że nie dam rady dostaćsię do budynku, bo wąskie drzwi szturmował tłum moich kolegów. Zawróciłam w stronę budynku polonistyki. Poczułam uderzenie w lewe ramię złagodzone przez grube palto, ale i tak na tyle mocne, że świeczki zakręciły mi się w oczach. Dopadłam drzwi. W środku było dużo studentów, kilkunastu pracowników naukowych. Któraś z wykładowczyń, nie pamiętam już dziś, stała na szczycie schodów, patrzyła na nas i płakała. My też płakaliśmy.

Nie pamiętam jak długo siedzieliśmy w budynku, ani kiedy milicja i ORMO opuścili uniwersytet. Wiem, że wyglądaliśmy przez okna i widzieliśmy jak przez długi czas każda próba wyjścia z budynku kończyła się pałowaniem.

Następnego dnia w gazetach, radiu i telewizji ukazały się informacje o wydarzeniach na uniwersytecie. Pisano, że grupa wichrzycieli, że chuligani, bananowa młodzież, chuligańskie wybryki ani słowa o studentach. – Prasa kłamie, telewizja kłamie. – Skandowaliśmy następnego dnia na Krakowskim Przedmieściu i przed kościołem Świętego Krzyża. Znów były zamieszki, poparli nas warszawiacy. Ale padały też inne hasła – Żydzi do Palestyny, Rosjanie do domu. Na milicjantów krzyczano – czerwone pachołki i sługdzy Rosji. Gdyby nie te kłamliwe informacje, może wtedy w marcu 68 roku wszystko rozeszłoby się po kościach. Ale nie, Warszawa wrzała. Wtedy po raz pierwszy usłyszałam nazwiska Michnika, Kuronia, Modzelewskiego, Moczulskiego, Blumsztajna. Ale o co w tej całej awanturze chodzi bliżej nie wiedziałam. Podobnie jak większość moich kolegów.

Moja koleżanka z pokoju akademickiego nie wróciła do domu, była ze mną na wiecu. Tu i ówdzie słyszałam, że widziano ją niesioną do karetki, pokrwawioną, nieprzytomną. Od rana 9 marca zaczęliśmy jej szukać. Nikt, ale to kompletnie nikt nie chciał udzielać informacji o rannych studentach. Ani władze uczelni, ani komenda milicji, ani szpitale.

Temat tabu, spokój, nic się nie stało. Pół dnia zmarnowaliśmy i już nie pamiętam jakim sposobem dowiedzieliśmy się, że przewieziono ją do szpitala na Woli. Była tam, ze wstrząsem mózgu. Leżała płasko, nie wolno jej się było ruszać, ani rozmawiać z nami. Na łóżku obok leżała studentka, która przed trzema miesiącami urodziła dziecko, a wczoraj milicjant skopał ją po brzuchu, w sali obok inna z pękniętą śledziona. Personel szpitala i pacjenci traktowali nas z ogromną, ale ostrożną sympatią.

Nastąpił szał chodzenia w czapkach studenckich. Uniwersytet w białych, politechnika w brązowych. Te czapki kupowaliśmy w sklepie na Rutkowskiego. Kosztowały coś 23, czy 27 złotych. Dużo się wtedy mówiło o bezprawnym wtargnięciu milicji i ORMO na uniwersytet. Mówiło się także że na politechnice próbował powstrzymać ich rektor, który tam na dziedzińcu dostał zawału. Ale dziś już nie dam głowy, czy to była prawda.

Nie mogę sobie przypomnieć, jak doszło do strajku okupacyjnego na uniwersytecie i politechnice i kiedy on się dokładnie odbył. Trwał dwa dni i dwie, albo jedną noc. Nic się o tych strajkach nie mówiło potem i pamięć mnie zawiodła. Ale w strajku uczestniczyłam, na swoim wydziale, było także kilku pracowników naukowych.

Mieliśmy koce, materace, całą noc śpiewaliśmy układane ad hoc piosenki. Był z nami Maciej Zembaty z gitarą. Szkoda, że nie spisałam tych piosenek. Pamiętam, że jedzenia mieliśmy w bród. Cała Warszawa waliła przed uniwersytet. W bramę zatknięte były setki kwiatów, jedzenie podawano nam przez pręty, przerzucano przez mur od strony Powiśla. I moment, który nie wiem dlaczego utkwił mi w pamięci. Późną nocą przed uniwersytet przyszły warszawskie prostytutki. Przyniosły całe kosze żarcia i wyraźnie, głośno bez żadnego wstydu przedstawiły się ludziom pełniącym dyżur w bramie.

Ja ze swoim ramieniem, chyba na trzeci dzień poszłam na pogotowie na Grochowie. – Ma pani mocno stłuczony bark – powiedział lekarz. Usztywnił mi ramię i rękę, wcisnął w garść jakąś maść i powiedział na odchodnym. – Powinienem zanotować pani przypadek, ale nie zrobię tego. Niech ich szlag trafi, dzieci pobili, łobuzy. Zapłacą za to.

Było po strajku, kiedy zamknięto uniwersytet, zawieszono zajęcia, wszyscy musieli opuścić akademiki i wyjechać do domu. Skrupulatnie dopilnowano tego rozkazu. Musiałam wyjechać z Warszawy na dwa tygodnie. Potem na uniwersytecie toczyły się normalne zajęcia. Nie na wszystkich wydziałach jednak. Na dłuższy czas zamknięto wydziały socjologii, ekonomii politycznej, filozofii, chyba psychologii i prawa. Studenci musieli ponownie pisać podania o przyjęcie tych, którzy brali czynny udział w wiecach i strajku relegowano z uczelni. Dostali wilcze bilety z zakazem wstępu na jakąkolwiek uczelnię. Wielu mądrych, zdolnych ludzi utraciło prawo studiowania. Ubyło nam też wykładowców. Ćwiczenia z filozofii prowadziła inna asystentka. Poprzedniej udowodniono współpracę z „Kulturą Paryską". Wtedy też, musiał opuścić uczelnię Leszek Kołakowski.

Wprowadzono nowe zasady. Główną brama została zamknięta, wejście od strony Pałacu Kazimierzowskiego także. Wchodziło się wyłącznie od strony ul. Oboźnej. Każdy ze studentów otrzymał specjalną przepustkę i sprawdzano ją przy wejściu. Dobrze, że mieliśmy te przepustki, bo wielu z nas odebrano legitymacje studenckie. Mnie podczas spaceru z koleżą w pobliżu uniwersytetu późnym wieczorem. Miałam tylko indeks, który musiałam pokazywać milicji przy wielu okazjach. Legitymowano młodych ludzi na każdym kroku. Koło akademika, w tramwaju, na ulicy, w kawiarni. Śmieszne było, kiedy milicjant musiał mnie spisywać z indeksu. Jeden spisał wszystkie przedmioty i stopnie z egzaminów, badania okresowe zanim natrafił na stronę z nazwiskiem i adresem. Legitymację mi zwrócono, musiałam się po nią fatygować, do Pałacu Mostowskich na Rakowiecką.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Miłosierdzie gminy

(dokończenie ze str. 1)

Wszystko zaczęło się 11 czerwca 91. Tego dnia Jerzy Żmijewski podpisał – za Zarząd Miasta i Gminy w Suchedniowie – uchwałę numer 3/91 w sprawie warunków korzystania z zasiłków-pożyczek. Rzecz w tym, że w budżecie zatwierdzonym przez radnych w kwietniu 91 – nie były przewidziane fundusze na wsparcie tych, którym nie przysługuje pomoc społeczna.

Co tam, jest przecież rezerwa budżetowa. Trzeba ją tylko umiejętnie przeksięgować z konta podstawowego gminy na konto Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i już można się wspierać. Bez decyzji radnych, bez żadnych dokumentów. Wystarczy regulamin i pięcioosobowa komisja. Burmistrz Żmijewski powołuje ją 14 czerwca.

Do podziału jest 200 milionów. Komisja wie, co do niej należy. O wysokości zasiłku-pożyczki decyduje stanowisko w urzędzie. Zwyczajnie: ile władzy, tyle pieniędzy. Dla burmistrza Żmijewskiego – 18 milionów. Dla jego zastępcy, Sławomira Obarskiego – 14 milionów. Dwaj członkowie Zarządu Miasta i Gminy – Marek Olender i Ryszard Łuszczkiewicz – po 10 milionów. Tyle samo sekretarz gminy – Ewa Kaniewska. O milion mniej – skarbnik – Wiesława Miernik.

– Te pożyczki, już w założeniu, były przeznaczone dla tych, którzy mogli je szybko zwrócić. Nie przysługują im bezzwrotne zapomogi, czy pomoc rzeczowa z opieki społecznej, a potrzeby mają – wyjaśnia burmistrz Żmijewski. – To jest i ludzkie, i zgodne z przepisami.

Zapewne burmistrz niezbyt dokładnie odczytał stosowne przepisy. Wynika z nich jednoznacznie, że ustawa o pomocy społecznej nie przewiduje tworzenia funduszu pożyczkowego „dla rodzin nie mających prawa do bezzwrotnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej". Mimo kontroli z Urzędu Wojewódzkiego, Jerzy Żmijewski obstaje przy swoim: miał rację.

Także pracownicy MGOPS, którzy powinni wiedzieć, że wsparcie z funduszu ośrodka zarezerwowane jest dla ludzi ubogich, bezdomnych, bezrobotnych, bezradnych – nie odmówili burmistrzowi, kiedy powołał ich do komisji przydzielającej zapomogi-pożyczki. Najwyraźniej nie wiedzą, co to bieda. Sami sobie przyznają od 8 milionów do 4. Z racji pełnionej funkcji – najwięcej należy się kierowniczce ośrodka – Krystynie Bolechowskiej. Zasada: znaj swoje miejsce w szeregu, jest przestrzegana z żelazną konsekwencją.

Taki był początek. Owocny. Z biegiem czasu fundusz rozkręca się. W październiku 91 zapomogę-pożyczkę dostaje Wojciech Grabowski: 17 milionów na tak zwane ekonomiczne usamodzielnienie, czyli uruchomienie warsztatu stolarskiego. Bez poręczycieli. Także Andrzejowi Żegadle przyznaje komisja 15 milionów na materiały i urządzenia do zakładu tapicerskiego. Tym razem są podpisy poręczycieli. Tyle, że nieczytelne i bez adresów. Dzięki miłosierdziu gminy usamodzielniają się także inni: Jerzy Kaczmarski, Tomasz Miernik, Wiesław Świtek.

Wychodzi na to, że UMiG wyręcza bank. Tyle, że ma więcej serca: nie bierze procentów. To jest bardzo opłacalne. Wręcz skłania do perspektywicznego myślenia. Toteż burmistrz Żmijewski wykorzystuje zasiłek - pożyczkę na remont i adaptację budynku gospodarczego. Częściowo będą tu mieszkania, a częściowo pomieszczenia do „działalności gospodarczej". Dla córki, która chwilowo jest uczennicą.

– Nie przehulałem tych pieniędzy. Przeznaczyłem na słuszny cel. Rodzice mnie nauczyli, że trzeba po sobie coś zostawić. Dzieciom. Co z tego, że mam działkę budowlaną, że zgromadziłem trochę materiałów? Nie dam rady z budową – ubolewa burmistrz Żmijewski. – Troje dzieci, chora matka, a ja mam – do ręki – 5,5 miliona. Żona zarobi tyle, co dla siebie.

Takie jest ubóstwo burmistrza. Żona pracuje w hurtowni. Zaświadczenia o zarobkach nie ma, choć powinno być dostarczone komisji przyznającej pożyczki.

Tymczasem pomoc społeczna w gminie Suchedniów wprost kwitnie. Dorota Stasiak – członek komisji decydującej o pożyczkach – jeszcze nie spłaciła jednej, a już bierze drugą. Pierwsza była na malowanie mieszkania i zmianę mebli, druga – znów na malowanie. Henryka Pielowska bierze na wesele syna. Za rok – na telewizor i malowanie mieszkania. Także syn pani Pielowskiej – Adam – dostaje z funduszu opieki społecznej 7 milionów na zagospodarowanie nowego mieszkania. Anna Giovine, pracownica socjalna MGOPS, bierze najpierw 6 milionów na remont – i jak pisze – „modernizację" mieszkania, a za rok – 7,5 miliona na uzupełnienie wyposażenia odnowionego gniazdka.

Spore potrzeby ma Krystyna Bolechowska, kierowniczka MGOPS: w 1991 roku musi założyć instalację wodnokanalizacyjną, gazową i wnieść przedpłatę na telefon. Przydziela sobie – komisyjnie – 8 milionów. Po roku postanawia założyć centralne ogrzewanie. Bez podpisu członków komisji bierze 10 milionów. Pod tym samym adresem mieszka Jerzy Bolechowski – według burmistrza Żmijewskiego, zbieżność nazwisk i adresów najzupełniej przypadkowa. Pan Bolechowski też bierze 8 milionów na „modernizację" mieszkania i instalację gazową.

Jak się kończą pieniądze MGOPS – można zaczerpnąć wprost z konta podstawowego gminy. W ten sposób Dorota Michta dostała 10 milionów w maju zeszłego roku. Na meble. Dopiero we wrześniu ośrodek zrefundował tę kwotę. Z zasobów przeznaczonych dla biednych. Podobnie było w sierpniu 92 z pożyczką-zasiłkiem dla Teresy Fąfary.

Miłosierdzie gminy – to trzeba oddać sprawiedliwie – dotknęło także dwie osoby spoza ścisłego kręgu wtajemniczonych. Jednej przypadła w udziale dopłata – 191 tysięcy – do opału, drugiej – 300 tysięcy i tona węgla. Mało? Nie można rozpuszczać biedaków, bo potem „od żiru biesatsja". Kontrolującym udało się ustalić, że podania o zapomogi spotykały się z odmową „z uwagi na brak środków finansowych".

Tych środków nie zabrakło dla urzędników gminy, a także wybranych działaczy społecznych, co nikogo nie powinno dziwić; stara śpiewka. Wobec nich miłosierdzie gminy było i jest wzruszające.

W 1991 roku ujawniło się dwukrotnie: latem i zimą.

Mimo, że od początku roku w UMiG nie ma odpisów na fundusz socjalny – 4 lipca, wszyscy pracownicy miejsko-gminnej administracji, MGOPS, szef grupy interwencyjnej, a także drogomistrz – dostają po 400 tysięcy złotych za „wczasy pod gruszą". Czyni to, ogółem, niemal 17 milionów, które zaksięgowane są, jako sumy do wyjaśnienia i wypłacone z funduszu podstawowego gminy. Oczywiście – po zatwierdzeniu przez burmistrza i główną księgową.

TO było latem. Przed Mikołajem, 4 grudnia, pracownicy administracji i trzej członkowie Zarządu MiG zostali obdarowani nagrodami-zapomogami. Tak! Ogólnie – za ponad 85 milionów. Z funduszu opieki społecznej, przeznaczonego na zasiłki i pomoc w naturze. Dla biednych, żeby nie było wątpliwości. Listę wypłat podpisał burmistrz Żmijewski i skarbnik – Wiesława Miernik.

Przyznajmy: szło dobrze. A pękło całkiem nieoczekiwanie.

– W połowie zeszłego roku, na posiedzeniu Komisji Budżetu i Finansów dowiedziałem się, że Elżbieta Dziekan, lekarz-pediatra, dostała z nic znanego mi dotąd funduszu – 50 milionów na dofinansowanie wkładu mieszkaniowego. Nie podejrzewałem, że taki fundusz w ogóle może istnieć – mówi Jerzy Dorobczyński, przewodniczący komisji. – Nikt z radnych nie wiedział. Poza czterema, którzy korzystali z zapomóg-pożyczek.

Dziwne. Burmistrz zaklina się, że wszyscy wiedzieli.

– Skąd?! Poprosiliśmy o dokumenty i dopiero w lipcu zobaczyliśmy regulamin i listę tych, którzy wzięli pieniądze. Zorientowaliśmy się, że była to kasa zapomogowo-pożyczkowa dla pracowników urzędu, Zarządu Miasta i Gminy, a także dla znajomych – wyjaśnia Grzegorz Sokołowski, członek komisji.

Zobaczyli i nie mogli otrząsnąć się ze zdumienia.

– W głowie nam się nie mieściło, że zarząd miał odwagę utworzyć taki fundusz bez wiedzy rady. To przecież przewraca zasady samorządności – pan Dorobczyński dziwi się do dziś.

Na fundusz gminy składają się dotacje i podatki jej mieszkańców. Na co je przeznaczyć – decydują w ich imieniu radni. Zarząd jest tylko wykonawcą.

– Tymczasem – samowolnie uszczuplił budżet gminy o 200 milionów i udzielał pożyczek sam sobie – tłumaczy pan Sokołowski.

– Gdzie był skarbnik? Czego pilnował? W lipcu zeszłego roku zwróciliśmy się do Wojewódzkiego Zespołu Pomocy Społecznej o zbadanie sprawy. I taka kontrola była 17 września. Wyszły różne nieprawidłowości, a zastępca dyrektora WZPS, pan Marek Scelina, wystąpił 22 września do wojewody kieleckiego o kontrolę finansową całego UMiG.

Wyniki pierwszej kontroli potwierdziły obawy Komisji Rewizyjnej „co do funkcjonowania funduszu ośrodka pomocy społecznej w Suchedniowie".

– Druga kontrola była niesłychanie wnikliwa. Trwała – z przerwami – od 28 września do 29 grudnia. Jej ustalenia są ogromnie ważne dla Komisji Rewizyjnej i dla całej rady. Musimy przemyśleć, czy można w ręce ludzi, którzy samowolnie dysponowali pieniędzmi gminy – powierzyć wykonanie uchwały budżetowej na rok 1993 – zastanawia się Jerzy Dorobczyński. – Tymczasem radca prawny uznał, że nie możemy zapoznać radnych z wynikami kontroli. Są – jakoby – tajne.

Zdumiewające: urząd ma tajemnice przed radnymi! A w Suchedniowie zaczyna się wrzawa. Jak mogło dojść do tego, żeby – za plecami radnych – rządzić funduszami gminy?

Odzywa się „Solidarność" w „Marywilu" i w FUT: „Ponieważ rzecz dotyczy pieniędzy przeznaczonych dla najuboższych, ludzi potrzebujących pomocy, bezrobotnych, emerytów i rencistów, w tym także pracowników i byłych pracowników FUT, których tak wielu nadaremnie oczekuje wsparcia materialnego ze strony opieki społecznej (...), mamy prawo domagać się od Rady Miasta i Gminy wyjaśnienia tej sprawy, wyciągnięcia wniosków wobec osób prawnie i moralnie obciążonych oraz otrzymania odpowiedzi w terminie możliwie krótkim".

To się okaże. Burmistrz Żmijewski obstaje przy swoim: czeka na zlecenie od wojewody. Jak dostanie – udostępni protokoły pokontrolne radnym. Jak nie, to nie.

– Przez trzydzieści lat pracy uczono mnie, co to jest tajemnica państwowa i ja się tego trzymam – mówi.

A tu czasy się zmieniły; taka niespodzianka. Prędzej, czy później – wywąchają ludzie, co w trawie piszczy. Bez żadnego miłosierdzia.

JADWIGA KAROLCZAK

rys. Mirosław Dulęba

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Z kosturem przez życie

zdjęcia MARIAN KLUSEK

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Wylęgarnia

(dokończenie ze str. 1)

W roku 1985, za namową kolegów, dyrektor wstąpił do koła łowieckiego. Tu jest obwód 110, powierzchnia 5500 hektarów. Dyrektor-strażnik penetrował teren, zrywał wnyki, zimą dokarmiał zwierzęta. Teraz nie ma już co dokarmiać. Parę lat temu związek łowiecki wraz z milicją przeprowadził we wsi akcję likwidacji psów. Byle kundelek nikogo nie obchodził, chodziło o charty. Można postawić cudzysłów, bo te charty to rzadko kiedy czysta szlachecka krew, większość - mieszańce. Ale w błędzie jest ten, kto lekceważy zręczność chyżość mieszańca. Prawdziwemu chartowi mieszkaniec ustępuje niewiele, zawziętością go przewyższa. Zatem parę lat temu zjechali do Turu milicjanci, myśliwi z koła i weterynarze. Żeby trzymać charta trzeba mieć specjalną zgodę związku kynologicznego, niekiedy - władz gminy. A tu nie ma nikt. Więc te nielegalne charty usypiano zastrzykami, jeśli który próbował ujść - dostawał śrutem.

- Za te charty cały Tur się wściekł - mówi dyrektor.

On również brał udział w akcji, więc wieś udzieliła ostrzeżenia. Na działce za szkołą dyrektor miał stóg. Któreś nocy stóg spłonął. Czy straszyli go pobiciem, przejeżdżali palcem po gardle?

Milczy. Po chwili dodaje, że takie pytania są zbyteczne.

- Proszę zrozumieć - tłumaczy - wy stąd wyjedziecie, ja zostanę. Uczę dzieci tych ludzi. Oceny, które powinny być niedostateczne naciągam na mierne. Nikt nie powie, że się mszczę. Ten stóg mi wystarczył...

Kto jest kłusownikiem? Nie powie. Choćby mu dawać żelazne gwarancje, będzie milczał. Milczenie to najlepszy sposób.

2.

Niełatwo dogadać się w Turze. Ludzie powiedzą o wszystkim i niczym, byle nie o kłusownikach. Stare kobiety na drodze uśmiechają się z zakłopotaniem. - Pytać innych. Tu każdy wie...

Ktoś kto wreszcie powie, zastrzega sobie kuriozalną anonimowość. Bez imienia i nazwiska. Bez adresu. Bez wieku. Bez szczegółów wyglądu. Bez płci. W tekście może być TOTO.

Rozmawiamy pod gołym niebem, bez świadków. Osłania nas róg domostwa. TOTO mówi: - Tu jest wylęgarnia kłusowników i chartów. Charty trzyma się do polowania, a młode sprzedaje. Przyjeżdżają ludzie z daleka, nawet ze Śląska, kupują.

Polowanie wygląda tak: bierze się traktor i rusza w pole. Za traktorem biegną charty. Na zająca najlepiej ruszyć nocą, bo zając głupieje w świetle reflektorów. Nie potrafi uwolnić się od wiązki światła. Wówczas dopada go chart i jest po wszystkim.

Inni jeżdżą motocyklami. Zakładają na siebie specjalne szelki, do nich mocują samochodową baterię, mają szperacz z żarówką, no i psa. Zając, kuropatwa nie ujdzie.

Broni palnej raczej się nie słyszy. Jedynie psy i wnyki. Na sarny najlepsze „oczka", czyli pętle przywiązane do nagiętych drzewek. Gdy głowa sarny wpadnie w „oczko", sznurek pęka, drzewko prostuje się, sarna dynda jak na szubienicy. W Mokłowicach, w „oczko" wykonane z linki górniczej omal nie wpadł gajowy. Zobaczył w ostatniej chwili. Miał szczęście.

- Tutaj już nie robią polowań - mówi TOTO - wszystko wybite. Ci bandyci jeżdżą w inne strony. Biorą „żuka", pakują się z psami i jadą. Najczęściej z piątku na sobotę albo w niedzielę. Pora dowolna. Może być wczesny ranek, południe, wieczór, północ. Zawsze polują.

TOTO mówi: bandyci. Mówi też: s...syny.

Polują dla mięsa i dla rozrywki. Tradycja zobowiązuje. Wsie kłusownicze to żaden najnowszy wynalazek. Istniały zawsze, choć sam proceder występował w różnym nasileniu. Tur Dolny i Górny, Tur Piaski, Mierzwin, Opatkowice, Wrocieryż. Te przede wszystkim.

TOTO rozgląda się, wychodzi na drogę. Pusto.

Kłusowników z Turu można podzielić na trzy grupy. W pierwszej są ci, którzy polują każdego tygodnia, o każdej porze dnia i nocy. Jakieś pięć rodzin. W drugiej, znacznie liczniejszej, mamy ostrożniejszych, polujących rzadziej. A w trzeciej - resztę.

Co ciekawe - kłusownikami do kwadratu są głównie zamożniejsi chłopi. Biedak poluje od święta.

- Nie ma na tę plagę siły - twierdzi TOTO - kiedyś milicja robiła zasadzki. Teraz nikogo to nie obchodzi.

Słychać parkotanie silniczka, drogą ktoś jedzie. Wychylam się, a potem odwracam w stronę TOTO. Nikogo nie ma. Pusto, TOTO zniknęło. Dopiero po chwili widzę, że skurczone, podobne do sinego kamienia, chowa się pod pryzmą zmurszałych desek. A może nie desek, lecz starych sztachet. Może za krzakiem albo grubym drzewem. W tym opisie wszystko jest możliwe, wybór wolny. Tylko TOTO istnieje naprawdę.

3.

- No... Co jest? - pyta ciemnowłosy mężczyzna stojący za bramą.

- Szukamy pana W.

- No... To ja.

- Podobno ma pan zające. Chcieliśmy na pasztet.

- Ja nie wiem. Ja się nie interesuję.

- A kto wie?

- Pojęcia nie mam.

Panu W. śmieje się gęba. Mruży oczka. Chytrus.

- A kłusownicy tu są?

- Ja żadnego nie widział. Nie interesuję się.

- Ale pan podobno największy kłusownik.

- Ja? Gdzieeee...

- No to inni kłusują. Dobrze wiemy...

- Ja nie wiem. Ja się nie interesuję. Zresztą - jakie kłusownictwo. Tu zwierzyny nie ma.

- Bo wybita.

- Eeee... Ja wiem? W sobotę widziałem zająca.

- I poszczuł pan?

- A po co? I czym?

- Psa pan nie ma? Charta?

- Jakiego charta. Same Miśki. Mogę pokazać...

W. kpi sobie w żywe oczy. Karany za kłusownictwo? On?! Pomyłka. Ale B. miał sprawę, B. mieszka niedaleko. Ludzie we wszystkich widzą kłusowników. Kiedyś chłopu uciekła kobyła ze źrebakiem. Wziął ciągnik, pojechał szukać. Też myśleli, że kłusuje. A tak w ogóle - ciężkie czasy. Roboty nie ma, z pola trudno wyżyć, dzieci czym wyżywić?

W. z uśmiechem zaprasza na kawę.

4.

Kobieta widzi nas z daleka. Przyspiesza, prawie biegnie. A na drodze, koło jej domu, kręci się pies. Takie trochę charta, robimy zdjęcie. Kobieta już jest, na widok aparatu wybucha. - Czego tu! - woła - czego z tym aparatem!

- Ładny pies, zdjęcia wart.

- Innego se fotografujcie!

- Szukamy pana B.

- To dalej. Nie tu!

A jednak tu. Wracamy i wchodzimy do ciasnej izdebki. Kobieta coś robi przy stole. Obok siedzi staruszek z laską.

- Oszukała nas pani. Szukamy pana B.

- Nie ma. W pracy.

Jest jego siotrą. Staruszek - dziadkiem. Żwawy jeszcze człowiek, rozmowny. Kłusownicy? Nie ma. Chyba, że gdzie indziej. A z tymi psami to ludzi wścieklizna wzięła.

- Parę lat temu przyjechali z koła myśliwskiego z Jędrzejowa. Milicja w obstawie. I dawaj do psów! Walili kary, nam - piętnaście tysięcy, innym - po trzydzieści albo lepiej. Psy myśliwskie, mówią. Takiego wała myśliwskie! Żem nie wziął wtedy wideł i nie przypierdzielił, to żałuję! Wszedł na podwórko taki jeden, prezes jestem mówi, koła myśliwskiego. No to kij, że prezes. Pies ci mordę lizał, tak pomyślałem.

- Psy zabijali zastrzykami - wtrąca pani B. - to nam można? Poczętego nie wolno, a psa wolno?

- A zwierzynę zabijać wolno?

- Kto zabija? Od oprysków ginie. Na pola leją tę zarazę, wszystko zdycha. Kiedyś nawóz był lepszy, to kuropatw i zajęcy w bród.

- Na co mi zające - mówi dziadek B. - trzymam króliki. Łychnę pod ucho i jest co jeść.

Pani B. odprowadza nas do bramy. - Tylko nie pisać w gazetach - rzuca na odchodnym - po co?

5.

Wieś za wsią i stada psów. Wyskakują z bram, zza drzew i budynków, atakują nawet rozpędzone pojazdy. Gonią wytrwale, zawzięcie, pokazując nieliche kły. Widać jak kupami włóczą się po polach. Gdy do ich liczby i zdziczenia dodać głód, można wyobrazić sobie los przypadkowego wędrowca. trudno. Sądy i kolegia wymagają żelaznych dowodów, ale żeby zrobić rewizję trzeba mieć nakaz prokuratora. Inaczej ludzie zwymyślają i wyrzucą. Jeśli namierzy się charta, lekarz weterynarii nie chce stwierdzić, że to chart. Lekarz ma samochód i życzenie, żeby ten samochód którejś nocy nie spłonął.

- Tradycjom kłusowniczym sprzyja bezrobocie - mówi Edward Kurkowski, sierżant - młodzi zamiast siedzieć bezczynnie w domach, polują.

Z tradycjami i myśliwską żyłką tutejszych wiąże się opowieść o kondukcie pogrzebowym i zającu. Zając przekicał wskroś drogi, kondukt rzucił się w pogoń. Z pogrzebem trzeba było poczekać.

6.

Sierżant Tomasz Kowalczyk wiezie nas do Opatkowic. Droga ciężka, ogromne ziemne bruzdy ścią mróz. Przy bramie gospodarstwa Wańczyków coś biega i węszy. Z daleka widać szpiczasty pysk, charakterystyczne podcięcie za podbrzuszem, wysokie cienkie łapy. Chart. Robimy zdjęcie, wchodzimy na podwórko.

I wtedy wrzask. Pan Wańczyk wypada, a co wy takie owakie, co wy! Z Wańczykiem jeszcze jeden, wsparty na kuli. Kurrrna, psów przyjechali szukać! Zdjęcie zrobili. A-pa-ra-tem!

- I po coś robił?! - wrzeszczy Wańczyk do fotoreportera Gacka - jak bym... Uuuuh! Jak by cie... Taki mały jesteś, o! Zobacz! - Pokazuje palcami - taki! Dla mnie!

W drzwiach domu stoi cała rodzina. - Jak motór nam ukradli to was nie było. Po psy śta przyjechali! - krzyczy babcia.

Emocje opadają, łaciaty chart dawno zniknął za progiem. - Chart? - śmieje się Wańczyk - jaki chart? Łaciaty? Aaaa, łaciaty tam jest... - Pokazuje palcem na kosmatego kundelka. Cha, cha, cha...

Ale śmiech mu na ustach zamiera, bo zza obory wypada charcisko co się zowie. Tym razem - bure, z kawałkiem sznura na szyi. Sznur pękł, pies poszedł do ludzi. Cała rodzina pędzi do charta, łapią - nie damy!

- Co pan! Kto poluje! - woła oburzony Wańczyk. - Psa się na handel trzyma. Szczeniak kosztuje milion. Duży trzy miliony.

- Lepiej niż świnie się opłaca - wrzeszczy człowiek z kulą - świni trzeba „provitu", kurna! Psu rzucisz byle co i rośnie. Kto kupuje? Przyjeżdżają z daleka. Kupców nie brak.

- Trzeba zarejestrować - mówi sierżant Kowalczyk.

- Zrobi się - obiecuje Wańczyk i strzela oczkami na boki. - A inni to mają po cztery i pięć - szepcze - no, czołem...

Odjeżdżamy. Tamci stoją w drzwiach, patrzą za nami uważnie. Psy nawet nie szczekają.

(Niektóre personalia zmieniono)

Tur Dolny - podobno kłusuje się tu w co drugim domu

KRZYSZTOF ŻMUDZIN

W wielu domach i stajniach mieszkańcy trzymają nielegalnie charty...
Fot. D. Gacek

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Miotlarz

Fotografował
DARIUSZ GACEK

Dawniej mawialiśmy,
że dzieje się źle,
zanim będzie działo się lepiej.
Dziś zgadzamy się,
że dzieje się źle,
zanim będzie działo się gorzej.

Robert Triffis

Ojca złapał za ramię w sieni. Bił pięściami po twarzy. Przewrócił. Kopał po głowie. Siadł mu na klatkę piersiową. Zaczął dusić.

Matka pamięta dokładnie. Widziała wszystko z bliska. Mężowi brakowało tchu. Próbował się wyrwać. Krztusił się. Zsiniał. Nerwowo uderzał stopami o podłogę. Matka przestraszyła się. Chwyciła szczotkę na długim kiju. Uderzała syna po głowie i plecach. Nie pomagało. Z krzykiem wybiegła z domu.

Wnuczka ma jeszcze w uszach słowa. Telefonowała sąsiadka. Mówiła, że stało się coś złego. Krzyczała: – Udusił dziadka łobuz!

Sceny dantejskie w domu rodzinnym

ANDRZEJ NOWAK

Przyjechali policjanci. Ujrzeli wstrząsający obraz. Głowa starszego mężczyzny – zmasakrowana, usta – rozszarpane. Odróżnić oczy od nosa – doprawdy trudno!

Zjawił się lekarz. Opatrzył rany. W ekspertyzie napisał: liczne uszkodzenia ciała naruszające prawidłowe funkcjonowanie organizmu, krwiaki okularowe, rany tłuczone w okolicy czoła po lewej i prawej stronie.

Zdjęcia oddają dramatyzm wydarzeń. Policyjny fotograf wykonał je już po wszystkim. Przedstawiają człowieka jakby bez twarzy. Nie do rozpoznania nawet przez bliskich. Makabryczne materiały dowodowe.

Tego dnia, szesnastego października ubiegłego roku, Zbigniew J. już od południa sprawiał dziwne wrażenie. Agresja wzięła nad nim górę. Szukał zaczepki. Wchodził do domu i wychodził. Nerwowo trzaskał drzwiami. Szukał czegoś na podwórku. Zaglądał we wszystkie kąty. Przeklinał rodziców. Groził, że dzisiaj wreszcie ich urządzi.

Kiedyś bywało, że Zbigniew J. zachowywał się w miarę przyzwoicie. Spokojny, nikomu nie wadził. Mieszkał ze swoją konkubiną w mieście. Pracował. Przykładnie oddawał pieniądze na utrzymanie. Wiódł życie może nie na najwyższym poziomie, ale bez żadnych wstrząsów. Znajdował czas dla córki. Rodziców odwiedzał od czasu do czasu. I nie podnosił na nich ręki.

Nie należał do świętych. Wcześniej dwa razy już przebywał w miejscu odosobnienia. Były to jednak grzechy młodości. Wybryki chuligańskie, za które musiał odpokutować. W przypływie gniewu poturbował z kolegami rówieśników z sąsiedniej ulicy. Innym razem zabrał siłą pieniądze przechodniowi. Tłumaczył się później, że coś w niego wstąpiło. Przestał nad sobą panować.

Dawno już zapomniał o konflikcie z prawem. Oddał się rodzinie. Przed trzema laty jednak stracił pracę. Zasiłek dla bezrobotnych nie wystarczał na utrzymanie domu. Z trudem znajdował okazyjne prace. Nikt nie chciał z nim podpisać umowy na stałe. Kobieta, z którą żył, patrzyła na niego krzywym okiem. Kiedy zaczął pić, nie mogła dać sobie z nim rady. Powtarzała, że jego miejsce w domu rodziców. Wreszcie wyrzuciła go.

Mieszkał u znajomych. Nie mógł znaleźć sobie kąta. Męczyły go ciągłe nieporozumienia z najbliższymi i brak zatrudnienia. Jakby wszystko sprzysięgło się przeciw niemu! 40 lat, wykształcenie podstawowe, bez zawodu, 13-letnia córka. Bilans nie wyglądał najlepiej.

Uspokojenie znajdował coraz częściej pod miastem. Przestronny dom rodziców wydawał się być dla niego azylem. Niebawem otrzymał w nim nawet dwa pomieszczenia.

– Drzewa urąbał – pamięta jego 78-letnia matka, Kazimiera J. – Zniósł węgiel do komórki. Przygotowywałam mu posiłki, chociaż pieniędzy żadnych nie dawał. I to nawet wtedy, gdy czasami udawało mu się wreszcie znaleźć pracę. Współczuliśmy mu.

– Pomagał w drobnych remontach – przypomina sobie jego 67-letni ojciec, Kazimierz J. – Chciał sobie życie od nowa układać. Wzmacniałem go w tym postanowieniu.

Rodzice mimo podeszłego wieku dbali o porządek w domu i obejściu. Pod miastem dawało się wyżyć. Sami utrzymywali się z niewielkiej emerytury. Przy dużej gospodarności wystarczało to zupełnie. Obok parterowego domku uprawiali ogródek. W chlewiku hodowali świnie i kury.

Zbigniew J. przyzwyczajony do innego życia nie chciał pogodzić się ze swoją sytuacją. Męczył się. Wszystko denerwowało go.

Złość wyładowywał na najbliższych. Na matce i ojcu. Początkowo zabronił im wchodzić do pomieszczeń, które zajął. Nie zważał na to, że znajdowały się w nich rzeczy rodziców. Zaczął wracać do domu niemal codziennie pijany. Zarabiał pieniądze, ale nie myślał nawet dokładać do życia. Coraz częściej używał słów wulgarnych. Rozzuchwalił się.

Pewnego razu wylał miskę wody na matkę. Ot tak, bez powodu. Prosiła go, by przestał pić. Kiedy indziej przyciął ojcu rękę w furtce. Ot tak, chciał przestrzec, by nie wtrącał się do jego spraw.

– Wasze miejsce w chlewiku – wykrzykiwał. – Oddam was do domu starców. Całe mieszkanie jest moje.

Awantury nasilały się. Przybierały coraz groźniejszy obrót. Zagrażały życiu staruszków. Kilkakrotnie interweniowała nawet policja. Kiedyś Zbigniew J. tak pobił matkę niedaleko domu, że ta przez kilka dni nie mogła chodzić. Nie poszła jednak do lekarza. Nie zawiadomiła policji. Ciągle jeszcze łudziła się, że lepszy jest zły syn niż osadzony w areszcie.

Dochodziło do tego, że Zbigniew J. nie rozpoczynał dnia bez gróźb. Niektóre z nich chciał już spełniać, ale rozmowy ostrzegawcze w prokuraturze powstrzymywały go. Rodzice wycofywali ciągle wnioski o wszczęcie postępowania, syn uspokajał się na kilka dni, potem znów znęcał się nad nimi ze zdwojoną siłą. I znowu groził, jak on to mówił, urwaniem łba.

– Krzyki w ich domu nie ustawały tygodniami – mówi sąsiadka z pobliskiej ulicy, Leokadia W. – Dochodziło nawet do rękoczynów. Widziałam na własne oczy. Synalek nie miał za grosz wstydu. Nawet przed obcymi.

– Policja przyjeżdżała często – opowiada sąsiad Stefan W. – Nie mogłem pojąć, że aż tak można odnosić się do najbliższych. To urąga naszemu człowieczeństwu. Syn przeciw rodzicom? Niepojęte dla mnie.

Wnuczka maltretowanych staruszków niczego nie ukrywa, chociaż Zbigniew J. jest bratem jej mamy. Odnosił się do niej ordynarnie. Uważał ją za wroga. Sądził, że zamiast niego odziedziczy domek pod miastem.

– Nieraz prowokował – wyjaśnia. – Zachowywał się agresywnie. Kiedyś rzucił we mnie drewnianym dnem od beczki. Nie wiem, co stałoby się, gdybym nie uskoczyła na bok. Nieobliczalny typ.

16 października Zbigniew J. nie poprzestał na groźbie. Nie ograniczył się do jednego uderzenia. Ojciec ledwie uszedł z życiem. Na jego zdrowiu jednak już się to odbija. Skutki pobicia mogą okazać się niebawem tragiczne.

Kazimierz J. nie wycofał zeznań. Sprawa trafiła do Sądu Rejonowego w Ostrowcu. Zapadł surowy wyrok, chociaż syn do końca nie przyznawał się do winy.

– Ojciec pierwszy mnie uderzył – powtarza jeszcze dzisiaj. – Chciał się mnie pozbyć z domu. Myślał już o eksmisji. A ja niczego więcej nie pragnąłem, jak tylko tego, aby spokojnie żyć.

Imiona i inicjały nazwisk występujących osób zostały zmienione.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Dr M. Kowalska w gabinecie lekarskim

Jeevodaya – znaczy po hindusku „nowe życie". Jeevodaya, to nazwa polskiego, misyjnego ośrodka dla trędowatych w Indiach. W Jeewodaya, Polacy, oddaleni o tysiące kilometrów od ojczyzny, poświęcają swoje życie, by wyrwać śmierci, zarażone trądem, dzieci. By tym najbiedniejszym z biednych, wyrzuconym poza wszystkie kasty społeczeństwa hinduskiego dać nowe, lepsze życie.

Kielczanka wśród trędowatych

Jeevodaya

MARTYNA GŁĘBOCKA

NA kolorowych zdjęciach przywiezionych z Indii przez doktor Marię Kowalską, dzieci z polskiej misji wyglądają pogodnie. Schludnie ubrane, czarnookie i czarnowłose maluchy z uwagą wpatrują się w obiektyw aparatu fotograficznego. W większości, to sieroty, czasami przyprowadzają je trędowaci rodzice, nie mogący się już opiekować zbyt licznym potomstwem. Ośrodek jest dla nich jedyną szansą przeżycia. Nauczenia się czytania i pisania, zdobycia zawodu i perspektyw na dalsze, samodzielne życie. I co najważniejsze, jeśli są już zarażone trądem, mogą zostać wyleczone, a jeżeli choroba jeszcze je nie dopadła, to dzięki odizolowaniu zmniejszy się ryzyko zarażenia. Obok, za bramami Jeevodaya, w koloniach trędowatych, żyją tysiące ich rówieśników dla których los nie był tak łaskawy. Z Kielc do Jeevodaya, leżącego w centralnych Indiach, 30 kilometrów od 600–tysięcznego Rajpuru, jest tysiące kilometrów i trzeba naprawdę chcieć, by tam pojechać. Zwłaszcza, jeśli wyrusza się nie w turystyczną podróż do kraju Gandhiego, tylko by leczyć trędowatych. Przede wszystkim trzeba mieć sporo hartu ducha, odwagi i wiedzy o tej chorobie. Tego wszystkiego doktor Marii Kowalskiej nie brakuje. Jako lekarz, dermatolog przez lata leczyła kielczan, później jej pacjentami byli Libijczycy. W Afryce doktor Kowalska zainteresowała się trądem, leczyła trędowatych w Rumunii i w Grecji. Aż w końcu w październiku 1992 roku zrealizowała swoje marzenie, by posiadaną wiedzę i doświadczenie oddać trędowatym w Indiach. Do Jeevodaya pojechała na listowne zaproszenie kierującej ośrodkiem doktor medycyny, Heleny Pyz, będącej w Indiach już od trzech lat.

Z Warszawy samolotem leci się do Delhi z przesiadką w Hamburgu. Z Delhi do Rajpuru podróż pociągiem ekspresowym trwa 31 godzin, można w półtorej godziny samolotem, ale loty nie są codziennie. Potem jeszcze samochodem do Jeevodaya. Kawał drogi. Inny świat. A w nim dwie polskie lekarki i trędowaci.

Jeevodaya, misyjny ośrodek rehabilitacyjno–leczniczy, założyła dzięki swoim staraniom, w 1969 roku doktor medycyny, ojciec Adam Wiśniewski z zakonu Palotynów. Wiedzę teoretyczną o trądzie zdobył robiąc kilka fakultetów lekarskich w Paryżu, później przez lata praktykował wśród trędowatych w Indiach. Ojciec Adam zmarł sześć lat temu na gruźlicę, jest pochowany w Jeevodaya. Na jego grób, dzieci z ośrodka codziennie przynoszą świeże kwiaty.

W kolejce do lekarza

Celem misji była, i jest ochrona dzieci, nie tylko trędowatych, ale i tych narażonych na chorobę. Stan Madhya Pradesh, w którym leży Jeevodaya, należy do najbiedniejszych części Indii, o najwyższym wskaźniku trędowatych. Na 1000 mieszkańców przypada od dwóch do pięciu chorych. Światowa Organizacja Zdrowia określa liczbę trędowatych w świecie na około 4 miliony. Inne statystyki mówią o 15 milionach, ponad 60 procent wszystkich trędowatych żyje w Indiach. W kastowym społeczeństwie hinduskim, są oni poza wszelką hierarchią, zdrowi traktują ich jak coś, co w ogóle nie istnieje. Żyją w koloniach dla trędowatych, jeśli oznaki choroby są widoczne, nie mają szans na znalezienie choćby najgorszej pracy. Jedynie co im pozostaje, to żebractwo. W każdym z miast można ich zobaczyć na ulicy. Pokazują swoje kalekie kończyny, rany na ciele, nieczuli na ból potrafią godzinami leżeć na kolczastym drucie. Wszystko, by dostać choć trochę jałmużny. Nikogo nie dziwią, nikogo nie wzruszają. Jest ich setki tysięcy.

Za czasów Indiry Gandhi, państwo chciało pozbyć się żebrzących trędowatych z miast, z dworców, z miejsc odwiedzanych przez turystów, zaczęto więc gromadzić ich w finansowanych przez rząd koloniach. Do dziś takie skupiska są częściowo wspomagane przez państwo. Nie ma w nich jednak lekarzy, brak leków i żywności. Ciągle rodzą się dzieci. Często jedyną szansą na przeżycie jest trafienie do ośrodka leczenia, dlatego wielu rodziców przyprowadza swoje dzieci. Są one na ogół chore, nie dokarmione. W czasie bytności doktor Kowalskiej w Jeevodaya, Hindus przyniósł roczną córeczkę. Dziewczynka ważyła 3,5 kilograma, od urodzenia karmiono ją jedynie wodą z odrobiną cukru i mleka. Gdyby nie natychmiastowa pomoc lekarska, to „Mała Czarna", bo tak ją nazwały dwie Polki, zmarłaby z głodu.

Po paru tygodniach odżywiania w ośrodku, dziecko stawało już samo na nóżkach.

Dzień w Jeevodaya zaczyna się między 3 a 4 rano, pierwsze odgłosy słychać z kuchni. Przygotowanie śniadania dla 260 mieszkańców ośrodka nie jest prostym zadaniem, zwłaszcza że sprzęt i warunki są wyjątkowo prymitywne. O godzinie 6, jest jeszcze wówczas ciemno, bose, dziecięce stopy uderzają o kamienną posadzkę kościoła. Przed posiłkiem obowiązkowa modlitwa. Mszę odprawia katolicki ksiądz, Hindus. Wprawdzie tylko 20 procent mieszkańców misji jest katolikami, ale do kościoła chodzą wszyscy, trzy razy dziennie. Nikt nie jest zmuszany do katolicyzmu, każdy modli się do swojego Boga. Modlitwy ustalają jedynie porządek dnia.

Na śniadanie jest ryż z mlekiem, na obiad i kolację to samo, czasem soja i warzywa. W Jeevodaya mięso jada się 2 – 3 razy w roku, po prostu brak na nie pieniędzy. 45 akrów ziemi, na której uprawiany jest ryż, pokrywa tylko połowę potrzeb. Misji, resztę trzeba dokupić. 45 kóz daje mleko, a 20 kur jajka. 16 wołów pociągowych używanych jest do uprawy ryżu i jarzyn. Krów zjeść nie można, nawet jak padną ze starości, są święte. Polski ośrodek nie jest finansowany przez państwo, utrzymuje się z datków pieniężnych i paczek z darami, przychodzących od Polaków z całego świata, w większości żyjących poza ojczyzną.

Po śniadaniu, sto pięćdziesięcioro dzieci uczy się w miejscowej szkole prowadzonej przez dziewięciu Hindusów. Dorośli zajmują się gospodarstwem. Doktor Helena Pyz sprawuje pieczę nad zarządzaniem misją i leczeniem. W sprawach medycznych pomaga jej tylko jeden pracownik – Hindus, w Jeevodaya nie ma sióstr czy sanitariuszy. Leki rozdawane są trędowatym bezpłatnie, oczywiście, nie płacą też za wizytę u lekarza. Każdy z mieszkańców ma swoją kartę zdrowia, tylko wczesne rozpoznanie trądu daje możliwość wyleczenia. W ciągu swojego trzymiesięcznego pobytu doktor Kowalska przebadała wszystkich zarażonych, i nie.

Doktor Helena Pyz mieszka w takich samych warunkach, jak jej podopieczni. W maleńkim pokoju, z przeciekającym dachem, z wielkim grzybem na ścianach, z ubraniami zawieszonymi na metalowej rurce. Jest biednie, ale uśmiech zdrowych i najedzonych dzieci wynagradza wszystkie niedostatki.

O 28 godzin drogi pociągiem od Rajpuru, w miejscowości Puri, inny Polak ojciec Marian Żelazek – werbista, prowadzi od 40 lat ośrodek dla trędowatych. I tam dotarła doktor Maria Kowalska, by przebadać chorych. Misja ojca Mariana jest większa od Jeevodaya, mieszka w niej 600 trędowatych, 420 dzieci chodzi do miejscowej szkoły. Chorzy sami zarabiają na siebie w warsztatach tkackich i szewskich. Ojciec Marian jest przez nich uwielbiany i nazywają go braminem. Może dlatego, że ma zdolności radiestety i znajduje wahadełkiem wodę. A może dlatego, że tyle lat się nimi opiekuje.

Ojciec Marian modli się już tylko po angielsku, w tym języku mówi też do swojego psa. Ale mowy ojczystej nie zapomniał, po prostu nie ma okazji jej używać. Po polsku mówi z poznańskim akcentem, stamtąd pochodzi. Na pożegnanie podarował Marii Kowalskiej książkę z wpisaną po polsku dedykacją „... doktor Marii na pamiątkę pobytu w Puri, że się dotykała naszych trędowatych, jak doktor i jak matka".

noty

Co w kieleckim teatrze?

Podczas konferencji prasowej poprzedzającej premierę „Dwóch teatrów" Jerzego Szaniawskiego, dyrektor kieleckiego Teatru im. S. Żeromskiego, Piotr Szczerski, poinformował o zamierzeniach tej sceny na najbliższe miesiące. W próbach znajduje się już kolejna sztuka Bogusława Schaeffera – „Tutam" – w reżyserii Piotra Szczerskiego, z udziałem Violetty Zmarlak i Edwarda Janaszka. Następnie młody, utalentowany dramaturg i reżyser, Ryszard Nyczka, wystawi „Sejm kobiet" Arystofanesa (z muzyką Czesława Niemena). Ponadto jeszcze w marcu gościć będziemy na kieleckiej scenie Teatr Ludowy z Krakowa, który przedstawi „Iwonę, Księżniczkę Burgunda" Witolda Gombrowicza w reżyserii Jerzego Stuhra, występującego też w tym spektaklu. Gdyby „Iwona..." do Kielc nie dojechała, to zobaczymy spektakl krakowskiego Teatru Starego – „Pamiętnik wariata" Mikołaja Gogola (400 przedstawień!) – w reżyserii Piotra Szczerskiego, z Leszkiem Piskorzem w roli tytułowej. W lutym Teatr im. S. Żeromskiego pokazał krakowskiej publiczności w Teatrze Ludowym „Seans" Bogusława Schaeffera i spektakl został tam bardzo dobrze przyjęty. Szykują się kolejne wyjazdy – na wrocławski Festiwal Polskich Sztuk Współczesnych (z „Seansem"), na festiwale w Nantes („Tutam"), Izraelu i do Indii. W kwietniu kielczanie mogą liczyć na występy Zbigniewa Zapasiewicza jako „Kubusia Fatalisty".

Wierszowana historia Polski

Wydarzeniem literackim stanie się zapewne książka kielczanina Jana Mariana Gulaka, „Historia Matki Polski" (Księga II w poezji). Jest to ładnie wydany (kolorowe reprodukcje malarstwa) tom liczący sobie 330 str., na których autor pomieścił swój 14–zgłoskowy poemat, opisujący historię Polski od narodzin państwowości po kres panowania Mieszka I. Ponieważ jest to dopiero druga księga większej całości, należy się spodziewać, iż poemat obejmujący pełną historię Polski zostanie ogłoszony w kilkudziesięciu tomach. Zwłaszcza, że nad tym autor pracował tylko osiem miesięcy i można liczyć na przyspieszenie podczas pisania dalszego ciągu dzieła. Swoją wierszowaną „Historię Matki Polski" zadedykował J.M. Gulak papieżowi Janowi Pawłowi II („Dla wielkiego Polaka, w ziemi włoskiej Radaka, którego głębia wiary oraz wielkiej miłości, uzdrawia i uszlachetnia ogół naszej ludzkości").

Kim jest J. M. Gulak? Urodził się w Kielcach, gdzie skończył szkołę zawodową i Liceum dla Pracujących, a potem studia w Krakowie. Wychowany w duchu patriotycznym przez ojca „wielbiciela Piłsudskiego i Hallera" oraz matkę – katoliczkę „strzegącą reguł moralnych i etyki chrześcijańskiej", od wiosny 1976 roku występował „opozycyjnie wobec władzy", za co „był dyskryminowany i prześladowany". W roku 1981 był kierownikiem działu poezji w Zarządzie Regionu „Solidarności". Jego „Historię Matki Polski" wydrukowano w Kielcach, ale nie wiadomo, dlaczego wydawca wolał pozostać w ukryciu.

(tw)

Im człowiek jest bogatszy w osądy, tym uboższy – w przesądy

Henry Miller

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

AGNIESZKA SUCHMIEL

Miedziana puszka

1.
Świat to mała puszka miedziana,
w której ciasno, jeden przy drugim
siedzą ludzie.

2.
Bardzo trudno przyznać im rację,
może dlatego, że rzadko się mylą
i są cnotliwi.

3.
Gdzieś daleko na Archipelagu Miłość
toczy się spór spór o kolor truskawek
i smak.

4.
Puszka miedziana wstrząśnięta mocno
wysypuje bezbarwne szkiełka: ostre, nierówne
i dziwne.

5.
Mieszkańcom puszki powodzi się dobrze –
są szczęśliwi i syci – własną miarą szczęścia
i sytości.

Na dnie pustki

Podstawą stał się kontrast dwu światów
i dwu płaszczyzn.
Pozornie wolna i zniewolona społeczność
ludzka cierpi
na zanik pamięci. Ta amnezja nie jest
przypadkowa.
Wyrosła na gruncie wzajemnego niezrozumienia
i uczciwej kpiny.
Wszelkie próby wyzwolenia zostają surowo
karane.
Więc po co uciekać? I dokąd?
Poza zasięgiem
naszego wzroku rozciąga się jedynie
pustka...

Jędrzejów 10.III.1992

rys. Marek Wawro

fot. archiwum

Człowiek, który zaglądał Bogu przez ramię

ZBIGNIEW NOSAL

1.

Na początku było światło. Próżnia, wielka kosmiczna, choć przecie i elektromagnetyczna pustka, a w pewnym momencie wywołana, wywiedziona z niej iskra – jeden gwałtowny kwantowy błysk, z którego powstał Wszechświat, narodziło się życie.

Na początku więc jednak było nie słowo, ale światło.

Światło jest materią, życie jest światłem.

Bios i psyche też należą do zjawisk elektromagnetycznych, do świata materii. Więc chyba jednak światło.

Tak, mniej więcej, mówił i pisał profesor Włodzimierz Sedlak, który chyba faktycznie zaglądał Bogu przez ramię. Bóg podobno pozwala na to docieklliwym. Jemu tym bardziej, bo Sedlak był nie tylko nadmiernie dociekliwy i uparty, był także księdzem.

A może i niekoniecznie dlatego, że był księdzem, wszak Pismo mówi, że niezbadane są wyroki boskie.

2.

Warsztat mój miele tylko rzeczy niemożliwe – powiedział o swoich teoretycznych badaniach i choć brzmi w tym nuta przechwałki, wiedział co mówi. Sięgał do początków. Szukał odpowiedzi na dręczące filozofów–fizyków, mędrców i prostaczków pytanie, jaka jest natura wszechświata, jaki był i czy miał początek, dlaczego jest taki jaki jest i jakim go widzimy?

Wielu zachłysnęło się tą hipotezą wyrażoną w jednym prostym, ale jakże dobrze zapadającym w ucho i pamięć zdaniem – życie jest światłem. Niewielu przecież tę teorię mogło, ani potrafiło do końca zrozumieć, niewielu chciało w ogóle przyjąć do wiadomości.

Miał nadzieję, że może kilku mędrców i ci niewidomi, o których opowiedział mi podczas naszego spotkania w Radomiu. Przed rokiem.

Zwrócono się do Profesora, żeby książkę „Na początku było jednak światło" pozwolił wydrukować alfabetem Braille a. Zgodził się.

– Miałem kolosalną satysfakcję – mówił – że chcieli ją czytać ludzie, którzy nigdy nie widzieli światła. Oni łapali je, odtwarzali uszami. Słyszeli światło.

A światło nie jest ani jasne, ani ciemne, jest tylko na pewno elektromagnetyczne.

3.

Sięgał początków, rzeczy pierwszych. Iluż przed nim geologów podziwiało, przegrzebało, przewróciło do góry nogami Góry Świętokrzyskie. Nie zaszkodziły im. Tylko jemu udało się, w pogoni za krzemem, i tym, czym przyczynił się krzem do rozwoju życia na Ziemi (jesteśmy „dziećmi gliny"), odkryć ślady tego życia sprzed kilkuset milionów lat w kwarcytach gołoborzy.

Tylko on znalazł te kamienie z odbitymi w nich, skamieniałymi stworzeniami. Corallicyathida.

4.

Potem była bioelektronika, zedlakowy „szew" spinający chemiczne reakcje metabolizmu z elektronicznymi własnościami związków organicznych przy pomocy kwantów światła.

Niezrozumiałe? Ba!

– Bioelektronikę pompuję przez dwadzieścia siedem lat – powiedział mi podczas spaceru w jesiennym radomskim parku – i mam takich dyskutantów, którzy nic o tej teorii nie wiedzą. Teoria mądra – czy niemądra – nie jest dla ograniczonych, teoria jest dla biorców, którzy chcą...

Ilu chce, ilu chciało uznać, że Sedlak stworzył nową dyscyplinę wiedzy, dał początek?

5.

Potem było światło, które jest na początku.

– Szukaj bracie i dowódź teorii naukowych, ich prawdziwości, bo nie wszystko co się w nauce mówi jest prawdą. Mam pretensje do naukowości i też przypuszczam, że coś będzie nieprawdą. Musiałem przecie swoje zrobić...

Zrobił. Założył pierwszą średnią szkołę wiejską w Siennie, znalazł Corallicyathida, wymyślił bioelektronikę, zajrzał Bogu przez ramię i zobaczył światło.

6.

Kochał Góry Świętokrzyskie. To była odwzajemniona miłość. Długa, ponad półwiekowa. Nazywał je różnie, nazywał je też dyspozyturą elektromagnetycznej mocy. Były jego warsztatem naukowym. Były też osobliwym, osobistym doświadczeniem. Wyliczył mi ponad pięćdziesiąt szczęśliwych wypadków w nieszczęśliwych sytuacjach. Upadał w miejscach, z których nie powinien się podnieść, groziło mu przywalenie głazami, groziły znane z opowieści pioruny kuliste w łysogórskim klasztorze. Powiedział: może to przeznaczenie człowieka, może grzeczna nauka...

Twierdził, że te góry, w których sztafeta ognia wznieconego przez ludzi idzie od paleolitu po dziś musiały wykształcić jakiś szczególny ludzki typ. Ziemia rodzi taki typ.

– Czy pan sądzi, że te meble cholerne u mnie, nie zrodziły pewnego typa? Otoczenie ma na nas wpływ.

Otoczenie. Dwa zagracone, wysokie pokoje w starym radomskim domu, nieodnawiane ściany, pełno książek. Obrazy. Przy wielkim biurku malutki On, z bujną, siwą czupryną – Homo electronicus.

7.

Umarł w połowie lutego. Miał 82 lata. Ukazało się parę zdawkowych nekrologów. Jego śmierci jakby nie zauważył szarpany politycznymi namiętnościami wielki świat.

Odszedł. Co teraz nauka zrobi z tymi kwantami?

8.

Napisał: „Ja wiem, że jestem nieskończonością, która pragnie jednego – zagubić się w Nieskończoności".

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Słowo TV

Film tygodnia

„Życie raz jeszcze"

Prawie trzydzieści lat temu ten polski film był wydarzeniem. Najpierw długo czekał na swoją premierę, a gdy już do niej doszło (12 marca 1965 roku), zrobiono wszystko, by obejrzało go jak najmniej widzów. Po kilku tygodniach, bez rozgłosu, został zdjęty z ekranów i trafił na półki. Taki los spotkał pierwszy film uczciwie rozliczający się z okresem stalinowskim w Polsce.

Reżyser **Janusz Morgenstern** przeniósł na ekran powieść **Romana Bratnego,** która zresztą nie spotkała się z dużą popularnością u czytelników. Bohaterem jest polski oficer angielskiego lotnictwa, który po wojnie wraca do kraju. Zostaje niesłusznie posądzony o szpiegostwo i otrzymuje wyrok dziesięciu lat więzienia. W jego obronie staje sekretarz PPR, interwenuje u władz, ale spotyka go zarzut braku czujności, traci dotychczasowe stanowisko i nie może się nawet dostać na studia. Lotnika próbuje też ratować młoda działaczka ZWM. Bezskutecznie. Rozgoryczona wychodzi za mąż za dziennikarza, oportunistę i karierowicza. W roku 1953 umiera Józef Stalin, poweli zmienia się sytuacja w Polsce...

Niektórzy krytycy postawili twórcom tego filmu ostre zarzuty, ale inni przyjęli go z entuzjazmem. Krzysztof Teodor Toeplitz pisał w „Świecie": „Film potrafi wytworzyć tę napiętą i skupioną atmosferę, którą przywykliśmy wiązać z utworami, w których rozgrywa się los narodowy. Jest on nie tylko filmem wybitnym, ale również trzeźwym zwróceniem uwagi na receptę filmową najprostszą i najtrafniejszą - że sztuka powstawać może jedynie z rzeczy ważnych i prawdziwych". S. Morawski komentował w „Ekranie": „Jeśli sztuka ma jakikolwiek sens, to dlatego że mówi prawdę w sposób swoisty, zwany pięknem. Niektóre utwory mówią tylko prawdę, inne ubiegają, się wyłącznie o piękno. „Życie raz jeszcze" jest jednym z tych niezbyt licznych dzieł, które spełniają oba wspomniane warunki artystyczne".

W rolach głównych: **Andrzej Łapicki, Tadeusz Łomnicki, Ewa Wiśniewska, Edmund Fetting, Henryk Bąk, Wojciech Siemion** i inni.

Muzyka

Opera Wagnera

W najbliższą środę i czwartek **Bogusław Kaczyński** w swoim cyklu „Rewelacje miesiąca" przedstawi arcydzieło operowe **Ryszarda Wagnera - „Parsifal".** Była to ostatnia opera wielkiego kompozytora, nad którą pracował przez kilkadziesiąt lat - od przeczytania eposu Wolframa von Eschenbacha w roku 1845, aż po premierę 26 stycznia 1882 roku w Bayereuth. To „uroczyste misterium sceniczne" jest opowieścią o rycerzu, który otrzymuje od aniołów Świętego Graala i włócznię, którą przebito Chrystusa na Golgocie. Dla tych relikwii zbudował zamek i założył zakon rycerzy, którzy niosą pomoc ofiarom niesprawiedliwości. Ich przeciwnikiem jest czarownik Klingsor.

Spektakl, który obejrzymy, został zarejestrowany na festiwalu wagnerowskim w Bayereuth.

Andrzej Łapicki ☆

Ten aktor od ponad czterdziestu lat cieszy się nie słabnącą popularnością, co w Polsce należy do rzadkości. Na początku lat 50. ujmował wszystkich swoim głosem, jako lektor Polskiej Kroniki Filmowej. Potem był pierwszym amantem naszego kina i telewizji, a później zachwycał swoim dojrzałym aktorstwem. Jutro zobaczymy go w głównej roli w filmie z roku 1965 - „Życie raz jeszcze".

Andrzej Łapicki urodził się 11 listopada w 1924 roku w Rydze. Podczas okupacji hitlerowskiej ukończył w Warszawie konspiracyjny Państwowy Instytut Sztuki Teatralnej i w roku 1945 zdał egzamin aktorski. Następnie przez cztery lata pracował w teatrach krakowskich i łódzkich. Od roku 1949 związany z teatrami warszawskimi - Współczesnym, Dramatycznym, Narodowym, Polskim. Na tych scenach stworzył wiele wybitnych kreacji w repertuarze klasycznym i współczesnym, zajmował się też reżyserią. Popularność przyniósł mu jednak przede wszystkim film. Debiutował epizodem konspiratora w „Zakazanych piosenkach", pierwszym powojennym polskim filmie. Później przez wiele lat nie wychodził poza role drugoplanowe („Jasne łany", „Dwie brygady", „Żołnierz zwycięstwa", „Domek z kart").

Dopiero w roku 1960 zagrał główną rolę w filmie Passendorfera „Powrót" i odtąd stał się jednym z najczęściej angażowanych aktorów polskiego filmu. Pamiętamy go z głównych ról w takich filmach, jak „Dziś w nocy umrze miasto", „Spotkanie w Bajce", „Naprawdę wczoraj", „Pamiętnik pani Hanki", „Salto", „Sposób bycia", „Lekarstwo na miłość", „Poradnik matrymonialny", „Wszystko na sprzedaż", „Epilog norymberski", „Jak daleko stąd, jak blisko", „Piłat i inni", „Zazdrość i medycyna", „Dziewczęta z Nowolipek", „W zawieszeniu".

Bardzo często reżyserował i grał w Teatrze Telewizji. Był długoletnim profesorem i rektorem warszawskiej PWST; laureatem nagród prezesa Komitetu ds. Radia i Telewizji w latach 1959, 1962, 1964 i 1970, nagrody ministra kultury i sztuki w roku 1973, posłem na Sejm poprzedniej kadencji. Obecnie koncentruje się na pracy w teatrze i telewizji.

Tele-wizjer

Komu należałoby płacić?

Zatelefonował jeden z czytelników i przedstawił problem, który z pewnością już niedługo stać będzie musiał rozwiązać. Najkrócej można go ująć w pytaniu: dlaczego mam płacić abonament spółce skarbu państwa Telewizja Polska S.A., skoro jej programy wcale mnie nie interesują i oglądam wyłącznie Telewizję Kablową Kielce, Polsat i niemieckojęzyczne programy z satelity?

Nie wiem, czy mój rozmówca mówił prawdę. Nikt tego nie wie i nie będzie wiedział, ale przecież można założyć, że część telewidzów powoli odwraca się od „telewizji władzy" (czyli spółki TVP S.A.) na korzyść coraz bogatszej oferty satelitarnej, telewizji lokalnej i prywatnej. Ten proces zapewne będzie postępował. Gdy w Anglii przed wielu laty pojawiła się konkurencja dla BBC, to oglądalność programów państwowych spadła do 30 proc. i potem trzeba było żmudnie odzyskiwać widzów. U nas może być podobnie i wtedy zasadne stanie się pytanie - z jakiej racji mamy płacić spółce, której oferty programowe nam nie odpowiadają?

Już teraz wielu z nas płaci podwójny abonament (również za telewizję kablową). Prywatne stacje nie będą pobierać dodatkowych opłat i mają się utrzymywać wyłącznie z reklam, ale spółka TVP S.A. dalej będzie ściągać pieniądze od telewidzów, a wysokość abonamentu ma ustalać Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Nie płacimy przecież za posiadanie telewizora, lecz za program. Prezes TVP, Janusz Zaorski, mówi: „Nie państwo łoży pieniądze, lecz społeczeństwo, które płaci abonament". Logiczny jest więc wniosek, że kto płaci ten wymaga, a zatem społeczeństwo powinno mieć decydujący wpływ na kształt programów TVP S.A. Ten wpływ jest, jak wiadomo, iluzoryczny. Nie zauważyłem, by ktokolwiek w TVP przejmował się opiniami telewidzów płacących za program. Gdyby tak było, to w TVP mielibyśmy powtórki takich seriali, jak „Cztery pancerni i pies", „Stawka większa niż życie", „Niewolnica Isaura", „Powrót do Edenu", „Pogoda dla bogaczy", „Święty".

Nie umiem odpowiedzieć na pytanie, dlaczego wszyscy mamy opłacać TVP S.A. choć już nie wszyscy z jej programów korzystamy. Może ktoś ma pomysł co zrobić z tym fantem? **TADEUSZ WIĄCEK**

HURTOWNIA FIRMOWA
Goplana
CENY ZAKŁADU
ORAZ ORYGINALNA WYROBY ŚWIĄTECZNE
Coca-Cola Coke
PHPU „Lis" sp. z o.o.
Zgórsko 71, trasa KIELCE - CHĘCINY,
tel./fax 66-74-52, tel. 66-78-60
oraz
RADOM, ul. Barlickiego 8, tel. 45-16-76
ZAPRASZAMY!
od godz. 7 do 15.
342/GD

rollmag
SALONY MEBLOWE
pełny asortyment mebli do mieszkań i biur,
wykładziny podłogowe.
UWAGA sprzedaż ratalna
szafy z drzwiami lustrzanymi prod. angielskiej,
lampy do mieszkań i biur niemieckiej firmy "BRILLIANT".
KIELCE:
ul. Kryształowa 4, tel. 66 32 37;
(Os. Podkarczówka, dawny Dominik)
ul. Zagnańska 119, tel. 31 22 37 w 25;
OSTROWIEC:
Os. Słoneczne 14, tel. 263 46.
315/d

Dr n. med.
Janusz Siedlecki
specjalista chorób wewnętrznych
przyjmuje
w Przychodni „Iskry", Kielce,
ul. Karczówkowska 45, pok. 131
wtorki
czwartki - od godz. 16.00 do 17.00.
5032/g

HURTOWNIA ELEKTROTECHNICZNA
„MARJAREX"
poleca asortyment elektrotechniczny od A do Z
WYSOKA JAKOŚĆ, FABRYCZNE CENY!
KIELCE, WARSZAWSKA 146,
TEL./FAX 31-67-09.
FILIA BUSKO-ZDRÓJ,
WARYŃSKIEGO 33,
TEL. 34-78, FAX 2733
ZAPRASZAMY OD 8 DO 16.
Oferujemy także USŁUGI ELEKTROINSTALACYJNE.
734/HK

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

„Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne

PIĄTEK 12 marca

PROGRAM I

6.00 Kawa czy herbata?
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja
9.20 Przedszkolny koncert życzeń
10.00 „Perła Pacyfiku" (1) – serial prod. USA

Pierwszy z trzech odcinków filmu z roku 1987. Akcja rozpoczyna się w grudniu 1941 roku w Pearl Harbour na Hawajach, gdzie znajduje się wielka baza amerykańskiej marynarki wojennej. Mieszkający tu cywile i wojskowi wiodą spokojne życie i nie spodziewają się ataku japońskich samolotów. Do jednego z pułkowników przyjeżdża piękna żona, ale zaniedbywana przez męża nudzi się i szuka nowych związków, tym razem z jego podwładnym. Ciekawa akcja, rozmaite intrygi i dramatyczne rozwiązania, to główne atrybuty tego filmu. Reżyserował **Hy Averback**, w rolach głównych – **Angie Dickinson, Robert Wagner, Gregg Henry** i inni.

11.35 Reportaż
11.45 Kwadrans na kawę
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 – 16.00 Telewizja edukacyjna
12.15 Magazyn Notowań: Minipiwo; W szkle i w kartonie
12.45 Tylko u nas – zapowiedź najciekawszych programów „Telewizji edukacyjnej" na nadchodzący tydzień
12.55 Temat dnia: Portret Polaka 1993
13.00 „Dotknięcie Midasa" (6) – serial dok. prod. ang.
13.55 O poezji z W. Malajkatem
14.10 Teleplastikon – społeczne problemy współczesnej Europy
14.30 Dookoła książki – magazyn czytelnika
14.45 Odpowiem na każde pytanie
15.00 Euroturystyka – Zakopane
15.15 Ci wspaniali mężczyźni... – Kariera
15.35 Jeśli nie Oxford, to co?
15.55 Jaka szkoła?
16.00 Program dnia
16.05 Dla najmłodszych – Ciuchcia
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.20 „Wielki mur z żelaza" (4) – film dok. prod. ang.
18.05 Prawo i bezprawie – program rzecznika praw obywatelskich
18.25 Randka w ciemno
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 „Perła Pacyfiku" (1) – serial prod. USA
21.45 Studio sport
22.45 Wiadomości
23.00 Muzyczna Jedynka
23.05 Program publicystyczny
23.50 Legendy gitary (5)
0.50 Siódemka w Jedynce
1.40 Zakończenie programu

PROGRAM II

8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 „Wojownicze żółwie Ninja" – serial anim. USA
9.00 „Kate i Allie" – serial USA
9.35 Świat kobiet – magazyn
10.00 Międzynarodowe Warsztaty Jazzowe – Puławy
10.35 Mała forma – Dobry teatr
11.00 Na życzenie
12.00 – 15.55 Przerwa
15.55 Powitanie
16.00 Klub Yuppies?
16.30 Panorama
16.40 Sport
16.55 „Wojownicze żółwie Ninja" – serial anim. prod. USA (powt.)
17.25 „Kate i Allie" – kom. USA
17.45 Image – style w modzie
18.00 – 21.00 Program regionalny
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 Koło fortuny – teleturniej
22.20 „Sprawiedliwości nie stało się zadość" – dramat kanad.

Film z roku 1989. Przed sądem staje niewinnie oskarżony o zabójstwo młody Indianin. Jego skazania z premedytacją domaga się komisarz policji, organizując fałszywe zeznania i fałszywych świadków. Chłopak zostaje skazany na długoletnie więzienie. Po jedenastu latach zostaje odnaleziony prawdziwy morderca i sprawa zbrodni znowu powraca na wokandę... Reżyserował **Paul Cowan**, w rolach głównych – **Thomas Peacocks, Peter MacNeill, Wayne Robson** i inni.

23.50 Listy do Madeleine – program poetycko-muzyczny
24.00 Panorama
0.10 Teatr Sensacji: A. Huxley – „Uśmiech Giocondy"

W Teatrze Sensacji przypomnienie spektaklu z roku 1982. Autorem tego kryminału był słynny pisarz angielski, **Aldous Huxley**. Ciężko chora kobieta, którą od dawna trosklivie opiekowali się najbliżsi, nagle umiera. Policja stwierdza morderstwo, a wszystkie poszlaki jednoznacznie wskazują winnego. Oskarżonemu grozi wysoki wyrok. Jest jednak ktoś, kogo dręczą wątpliwości i na własną rękę próbuje rozwiązać zagadkę morderstwa. Reżyserowała **Krystyna Szneer**, w rolach głównych – **Jerzy Kamas, Anna Milewska, Władysław Kowalski** i inni.

1.45 Zakończenie programu

TELEWIZJA KABLOWA KIELCE

17.15 Kielecki kwadrans – magazyn informacyjny 17.35 Mrożek u Norwida – fragment sztuki S. Mrożka wystawionej w III LO 17.50 „Ocalić od zapomnienia" – reportaż 18.00 „Don Camillo zostaje monsignore" – film fabularny 19.55 Kielecki kwadrans (powtórzenie)

RADIO KIELCE

5.00 Aktualności dnia w opr. B. Wiślickiej 16.05 Aktualności dnia w opr. K. Irskiego 6.00, 16.00, 18.00, 22.00 BBC 8.10 Program reklamowy 8.30 Odcinie jesieni – aud. Cz. Kussala 8.50 Radiowa giełda pracy 9.00 Wiadomości i radio kierowców 9.10 Nie czytałeś – posłuchaj 9.15 Muzyka dla wszystkich 10.00, 14.00, 20.00 Magazyn informacyjny 10.10, 12.05 Kurier ogłoszeniowy 10.30 Aud. arch. 11.00, 12.00, 13.00, 18.00, 22.00 Wiadomości 11.10 Sprawa na dziś – policja a prokuratura 12.30 W ludowych rytmach 13.10 Rozmaitości i muzyka w opr. D. Słoń 14.15 Atrakcje MTV 15.10 Auto radio – moto radio 18.30 Lektury domowe – aud. M. Karpińskiej 19.10 Klasycy rocka 20.10 Radio po kolacji 23.00 Muzyka dawnych mistrzów

RADIO „JEDNOŚĆ"

5.00 Przebudzanki muzyczne 6.00 Poranek z „Jednością" 6.45 Rozważania na dziś 7.00 Powitanie 7.15 Transmisja maszy św. z kościoła Św. Trójcy 8.00 Blok muzyczno–informacyjny 9.45 Z pomocą niepełnosprawnym – aud. CARITS 10.30 Muzyczny MIX Dire 11.15 Muzyka refleksyjna 11.30 Wspólna modlitwa – Anioł Pański (432–51) 12.10 Blok muzyczno–informacyjny 14.15 Zielony kącik – aud. Urszuli Orkisz 14.30 Potyczki z językiem – aud. J. Wróblewskiego 15.00 Trzy kwadranse z muzyką klasyczną – Chorał Gregoriański aud. Aleksandry Wielochowicz 15.45 Kielecki Dziennik Radiowy 16.00 Wszystko po polsku – Piosenki z Kabaretu Straszych Panów 17.00 Literatura i muzyka „Mój Chrystus Połamany" czyta Zdzisław Nowicki oraz „Dzienniczek Faustyny" czyta Ewa Józefczyk 17.30 Spotkanie z Jolą Kaczmarek 18.45 „Włącz mi radio mamo" program dla dzieci 19.00 Droga Krzyżowa 19.30 Muzyka refleksyjna 20.00 Rozmowy wieczorne – aud. Bogdana Białka 24.00 Noc na wzgórzu. Wiadomości z kraju i ze świata: 9.15 12.15 13.15. Wiadomości lokalne: 9.00 13.00 14.00. Serwis sportowy: 8.30

PIĄTEK – 12.III.

EUROSPORT

8.30 Aerobik 9.00 Jeździectwo 10.00 Ski Raport 11.00 Trans World Sport 12.00 Piłka nożna 14.00 Biathlon 17.00 Narciarstwo klasyczne 19.00 Eurofun 19.30 Eurosport News 20.00 International Motorsport 21.00 Trans World Sport 22.00 International Boxing 1.00 Eurosport News

SAT 1

5.30 Regional Raport 6.00 Dzień dobry 8.50 Pod słońcem Kalifornii – serial USA 9.40 Bogaci i piękni – serial 11.55 Hermann 12.25 Gluecksrad 13.55 Bogaci i piękni 15.10 Pod słońcem Kalifornii 16.55 5 razy 5 17.25 Geh aufs Ganze! 18.00 Program reg. 18.30 Dran 18.45 Sat 1 19.00 Geld, Tod, Liebe 20.15 Film USA 22.00 Ran 23.00 Fantazje erotyczne 1.30 Trio mit vier fausten 2.20 Schreinemakers 3.20 Geld, Tod, Liebe 3.45 5 mal 5 4.10 Geh aufs Ganze! 4.35 Punkt 5.00 Klipp–klapp

PRO 7

6.10 Vicki – serial 6.35 Trick 7 8.25 Parker Lewis 8.55 Hart aber herzlich 9.50 Rodzina za milion dolarów 11.20 Ulice San Francisco 12.20 Bill Cosby Show 12.50 Pery Mason – krym. 13.45 Matlock 15.25 Hart aber herzlich 16.20 Trick 7 18.05 Parker Lewis 18.35 Bill Cosby Show 19.05 Booker 20.15 Film 22.05 Mikke Hammer 23.05 Der Mann mit der Todeskralle – sens. USA 0.50 Wiadomości 1.00 Jake und McCabe – serial 1.50 Wiadomości 2.00 Mordlust – krym. 3.40 Wiadomości 3.40 Perry Mason – serial

RTL

6.00 Aktualności 7.00 Dzień dobry Niemcy 9.00 Szef – serial krym. 10.00 Bogaci i piękni – serial 10.30 Der Preis ist heiss – teleturniej 11.00 Riskant – teleturniej 11.30 Familienduel – teleturniej 12.00 Punkt 12 12.30 Springfield Story 13.20 Santa Barbara – serial 14.10 Na haso „Ratunek" – serial 15.00 Dziwne hobby – serial 16.00 Hans Meiser 17.00 Kto jest szefem? – serial komed. 17.30 Ożeniony z dziećmi – serial 18.00 Elf 99 18.45 Wiadomości 19.15 Explosiv 20.15 Zawód na nowe życie 21.15 Notruf 22.15 Stern TV 23.15 Gottschalk 0.00 Prawo Los Angeles 1.10 Ożeniony z dziećmi – serial 1.45 Kto jest szefem? – serial 2.15 Hans Meiser 3.10 Explosiv 3.35 Dziwne hobby 4.20 Dobre czasy, złe czasy 5.10 Elf 99

3 SAT

6.00 – 13.00 Program przedpołudniowy 13.45 Frontal 14.15 Cyrk plosenek 15.45 Przeboje 16.15 Przekleństwo konkwistadorów 17.00 – 17.35 Chmury nad Kaprun 18.00 Giełda 3 SAT 18.25 Typy i trendy 19.20 3 SAT – Studio 19.30 Korespondencje 20.00 Regina – droga do sukcesu 20.50 Portret zwierzęcia 21.00 Świat raf koralowych 21.45 Kulturjournal 22.00 Zeit im Bild 22.25 Dobre obyczaje 22.50 Niedzielne igraszki 23.45 Wendel 0.40 10 vor 10 1.05 Giełda 3 SAT 1.35 Wiadomości

MTV

7.00 Awake On The Wildside 10.00 VJ Paul King 13.00 VJ Simone 16.00 MTVs Greatest Hits 17.00 The MTV Coca–Cola Report 17.15 MTV At The Movies 17.30 MTV News At Night 17.45 3 From 1 18.00 The Puls With Swatch – moda 18.30 MTV Prime 20.00 Teledyski 20.30 MTVs Most Wanted 22.00 MTVs Greatest Hits 23.00 The MTV Coca–Cola Report 23.15 MTV At The Movies 23.45 3 From 1 0.00 Mick Jagger – nowy album 0.30 VJ Kristiane Backer 3.00 – 7.00 Nocne teledyski

POLSAT

16.30 Program dnia 16.35 Filmy animowane dla dzieci „Miotła i ptak" i „Super punkt" 16.55 „Rock i chciwe panienki" – film USA 18.20 Don Kichote, odc. 17 hiszpański serial animowany 18.45 Pożegnanie 23.15 Program wieczoru 23.20 Poszukiwany: żywy lub martwy odc. 20 23.50 „Oko za oko – film USA, 1981 1.35 Pożegnanie

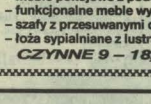

MAREX
MEBLE EKSPORTOWE
KIELCE, UL. PROSTA 50,
RÓG UL. TARNOWSKIEJ,
TEL. 61–81–41.

Chcesz urządzić mieszkanie meblami, jakie można oglądać w katalogach zachodnich firm, zapraszamy do naszego sklepu

PROWADZIMY SPRZEDAŻ RATALNĄ

POLECAMY ELEGANCKIE:
– meble pokojowe z podświetlanymi witrynami
– funkcjonalne meble wypoczynkowe
– szafy z przesuwanymi drzwiami i lustrami
– łoża sypialniane z lustrami

CZYNNE 9 – 18, SOBOTY 9 – 13.

GABINET GINEKOLOGICZNY
Kielce, ul. Sienkiewicza 77, I p.
Przyjmują specjaliści ginekologii i położnictwa
lek. med Zygmunt Banaś
w dni robocze – w godz. 15 – 17
tel. 471–95
lek. med. Alicja Wójcik
poniedziałek 10 – 12
czwartek 17 – 19 2582/g

Leczenie i usuwanie zębów w narkozie
codziennie od pon. do piątku w godz. 16 – 17
lek. stom. Małgorzata Gromek
spec. anest. Paweł Szpak
Kielce, os. Ślichowice,
ul. Kowalczewskiego 4/1,
tel. 561–16, 491–00. 3585/g

SAMOCHODY OPEL WOLNE OD CŁA

GM OPEL **AUTORYZOWANY dealer GM OPEL PL 19**
EVCOOP Kielce, ul. Pomorska 53, tel./fax 445–64

CORSA, ASTRA, VECTRA

Zapraszamy do stacji obsługi samochodów.
Naprawy – regulacje – diagnostyka zwiększenia i silnika.
SZYBKA WYMIANA OLEJU. Samochody krajowe i zachodnie.
Dla stałych Klientów zniżki.

SZYBY SAMOCHODOWE, ALARMY, BLOKADY SKRZYNI MUL–T–LOCK, OPONY DUNLOP ZNAKOWANIE POJAZDÓW SOMERW. 555/s3

DZT
Dom Zaopatrzenia Technicznego
oferuje
Kielce, ul. Zagnańska 27, tel. 66–28–93
najwyższej jakości:
★ frezy i głowice wszelkich typów
★ rozwiertaki stałe i nastawne
★ nawiertaki
produkcji DOLFAMEX – Jelenia Góra w cenach fabrycznych oraz ...
550/hk

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

„Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne

SOBOTA 13 marca

PROGRAM I

7.25 Program dnia
7.30 Magazyn informacyjno-gospodarczy – blok programów rolnych
8.35 Wszystko o działce – wiosna na działce
9.00 Wiadomości
9.10 Ziarno – program Redakcji Katolickiej dla dzieci i rodziców
9.35 5–10–15 – program dla dzieci i młodzieży oraz film z serii „Opowieści Nowego Testamentu"
10.50 Język angielski dla dzieci
11.00 Rokendroler – magazyn rockowy – nowości krajowego rynku muzycznego
11.30 Wszyscy razem – program o rodzinie
12.00 Wiadomości
12.10 Eko-echo – program ekologiczny
12.15 „Podróże na celuloidzie Ryszarda Czajkowskiego" – „Oblicza Sahary", „Przez Ahaggar", „Płaskowyż Tassili" – film dok.
13.00 Walt Disney przedstawia: „Kacze opowieści", „Herbie – najlepszy przyjaciel"
14.20 Teatr Wspomnień: Fritz Hochwalder – „Oskarżyciel publiczny"

W Teatrze Wspomnień spektakl z roku 1981, ekranizacja dramatu austriackiego pisarza, **Fritza Hochwaldera**, który w swojej twórczości zajmował się przede wszystkim moralnością, sprawiedliwością, prawem, gwałtem i bezprawiem. „Oskarżyciela publicznego" napisał w roku 1948. Akcja sztuki rozgrywa się w czasie rewolucji francuskiej, a jej bohaterem jest słynny jakobiński prokurator, Fouqier, twórca i ideolog rewolucyjnego terroru. To on obmyślił specjalny, skuteczny sposób postępowania dowodowego i sądowego, służący rozprawie z „wrogami rewolucji". Ale co się stanie z prokuratorem, gdy terror się skończy?... Reżyserował **Jan Maciejowski**, w rolach głównych – **Stanisław Jaroszyński, Teresa Sawicka, Wirgiliusz Gryń** i inni.

15.55 Co słychać – M. Święcicki
16.10 Wielka i mała iluzja Paula Danielsa
17.00 Teleexpress
17.25 „MacGyver" – „Męska sprawa" – serial prod. USA
18.15 Studio sport: Mistrzostwa Świata w łyżwiarstwie figurowym
19.00 Małe wiadomości DD – program informacyjny dla dzieci
19.10 Wieczorynka: „Daszeńka"
19.30 Wiadomości
20.00 Polskie zoo
20.30 „W przyszłym roku o tej samej porze" – film obyczajowy prod. USA

Film z roku 1978, będący ekranizacją sztuki **Bernarda Slade a.** Podczas weekendu na kempingu przypadkowo spotykają się kobieta i mężczyzna, a ich znajomość przeradza się w dziwny romans. Postanawiają spotykać się każdego roku o tej samej porze na jeden jedyny weekend. Wtedy dzielą się refleksjami na temat życia osobistego, opowiadają sobie o kłopotach domowych, z którmi spotykają się w swoim osobnym życiu rodzinnym. Na co dzień mają bowiem swoje szczęśliwe rodziny i dzieci... Reżyserował **Robert Mulligan**, w rolach głównych – **Ellen Burstyn i Alan Alda.**

22.30 Wiadomości
22.40 Sportowa sobota – Mistrzostwa Świata w lekkiej atletyce
22.55 Tyle słońca w całym mieście – piosenki Anny Jantar
23.50 „Charly Varrick" – film fab. prod. USA, 111 min.

Dramat sensacyjny z roku 1973. Bohaterem jest doświadczony i inteligentny przestępca, który wraz z żoną i wspólnikiem rabuje prowincjonalne banki. Podczas jednego z napadów traci żonę, ale zdobywa nadspodziewanie dużo pieniędzy, które – jak się okazuje – były własnością mafii. Gangsterzy pragną odzyskać swoje dolary i zaciekle tropią rabusia. Zabijają jego wspólnika, ale sprytny przestępca zaciera za sobą ślady i staje się dla mafii groźnym przeciwnikiem... Był to w swoim czasie jeden z najgłośniejszych filmów sensacyjnych, zakończony przewrotnym finałem. Reżyserował **Don Siegel**, w rolach głównych – **Walter Matthau, Joe Don Baker, Felicja Farr, Andy Robinson** i inni.

1.40 – 4.15 Nocne studio
1.40 Morze, seks i słońce – rewia mody plażowej
2.35 „SOS" – serial prod. pol.
3.35 Plaster z muzyką
3.55 Marek i Michel – gra duet fortepianowy
4.15 Zakończenie programu

PROGRAM II

7.30 „Peryskop" – morski magazyn filmowy
8.00 Panorama
8.05 Ulica Sezamkowa – program dla dzieci
9.05 Ona – magazyn dla kobiet
9.25 Powitanie
9.30 Tacy sami – program w języku migowym
9.50 Magazyn przechodnia
10.00 Wspólnota w kulturze – Lwowskie refleksje
10.30 Artysta i jego świat – „Życie i dzieło Georgesa Seurrata" – film dok. prod. ang.
11.00 Halo Dwójka
11.10 Benny Hill – program roz.
11.35 Seans filmowy – program Ewy Banaszkiewicz – Taniec w kinie
12.05 Halo Dwójka
12.10 Warszawska premiera literacka: J. Przybora – „Autoportret z piosenką"
12.40 Wzrockowa lista przebojów Marka Niedźwieckiego
13.10 Studio sport – Koszykówka zawodowa NBA
14.00 Powtórka z przeszłości: Wieczór na dworcu w Kansas City
14.15 Halo, Dwójka
14.25 Róbta co chceta – program Jerzego Owsiaka
14.45 „Zwierzęta świata" – „Ścieżki boga deszczu. Góry Maya" (1) – serial przyrodniczy prod. ang.
15.15 Halo Dwójka – 21 pytań, czyli oczko
15.25 Za chwilę dalszy ciąg programu – magazyn satyryczny W. Manna i K. Materny
15.55 Film dokumentalny
16.25 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
16.30 Panorama
16.40 Halo, Dwójka – powitanie
16.45 „Pełna chata" (35) – serial komed. prod. USA
17.10 Wielka Gra – teleturniej
18.00 Program lokalny
18.30 Halo dzieci: „Opowieści kapitana Misia"
18.55 Akademia filmu polskiego: „Życie raz jeszcze", reż. J. Morgenstern wyk.: A. Łapicki, T. Łomnicki, E. Wiśniewska i inni
20.25 Wielki sport
21.00 Panorama
21.25 Słowo na niedzielę
21.30 Chimera – magazyn kulturalny
22.15 Benny Hill – ang. program rozrywkowy
22.45 „Niewygodna kobieta" (4-ost.) – serial prod. USA
23.30 Gość Dwójki: A. Mindell – psychoanalityk z Instytutu Junga w Szwajcarii
23.45 Hurtownia Polska – spółka z o.o. – program satyryczny, wyk.: B. Smoleń, J.T. Stanisławski, G Rekliński i inni
24.00 Panorama
0.15 Studio sport
4.45 Zakończenie programu

TELEWIZJA KABLOWA KIELCE

17.15 Kielecki kwadrans – magazyn informacyjny 17.35 Przegląd kulturalny 18.00 Bez krawata – goście w TKK 18.15 Magazyn muzycznych rozmaitości – VIVID 19.15 Kielecki kwadrans (powtórzenie).

SOBOTA – 13.III.

EUROSPORT

8.30 Mag. sportów motorowych 9.30 Mag. narciarski 10.03 Narciarstwo alpejskie w Hafjell 12.00 Formuła 1 13.00 Narciarstwo alpejskie w Sierra Nevada 14.00 Jazda figurowa na lodzie 16.30 Narciarstwo nordyckie w Holmenkollen 17.30 Balet na nartach 18.00 Narciarstwo alpejskie 19.00 Formuła 1 20.00 Lekkoatletyka – mistrzostwa halowe w Toronto 22.00 Piłka ręczna 23.00 Boks 0.00 Formuła 1 1.00 Lekkoatletyka

SAT 1

8.25 Silverhawks 9.00 Piotruś Pan 9.30 Superboy – serial 10.00 Drops 10.30 Forum gospodarcze 11.00 Koło szczęścia 11.40 Bogowie muszą być zwariowani – cz. 2 13.25 Garbus 15.05 Szczęście w kolorze blond – film 16.50 5 mal 5 17.20 Idź na całość 18.00 Ran–mag. 19.30 Koło szczęścia 20.15 Diana – jej prawdziwa historia, cz. 1 22.00 Jux i Dalerei 23.00 Reportaż 0.20 Dom erotyczny 1.35–4.05 Programy (powt.)

PRO 7

8.20 Parker Lewis (powt.) 8.50 Hart aber herzlich 9.45 Horyzont w pomieniach – western USA 11.25 Ulice San Francisco (powt.) 12.25 Bill Cosby Show 13.00 Perry Mason 13.50 Matlock (powt.) 15.25 Hart aber herzlich 16.20 Trick 7 18.05 Parker Lewis 18.35 Bill Cosby Show 19.05 Booker – ser. 20.15 Dwa wspaniałe „Garbusy" w akcji – kom. 22.05 Mikke Hammer 23.10 Cobra – film USA 0.50–5.55 Filmy (powt.)

RTL

6.00 – 9.35 Filmy rysunkowe dla dzieci 10.05 Die Sechs–Millionen–Dollar–Familie 10.35 Kapitan Planeta i Planetarianie 11.05 Kraina fantastycznych smokow 11.30 Wojownicze żółwie Ninja 12.00 Winspector 12.25 Harry i Hendersenowie 12.55 Full House 13.25 Książę z Bel–Air 13.50 Ultraman 14.15 Raport policyjny 14.45 Knight Rider 15.40 A–Team 16.40 21 Jump Street 17.45 Merlose Place 19.15 Baverly Hills, 90210 20.15 Bawarski Anio Stroz 22.00 Sea Of Love – melodia śmierci 1.10 „M" – magazyn dla męczyzn 1.40 – 5.50 Filmy (powt.)

3 SAT

13.40 Mag. konsumentow 14.10 Lwi ząb 14.40 Cyrk mojego zycia 15.30 Nowości kulinarne Austrii 15.30 Koncert życzeń 17.30 Czcigodny bigamista – film USA 19.00 Blok informacyjny 19.30 Opera w trzech aktach 21.00 Aspekty 21.45 Warsztaty teatralne 0.05 Aktualne studio sport

MTV

8.00 Prince Weekend 11.00 The Big Picture 11.30 Yo! MTV Raps 13.30 XPO 14.00 The Pulse with Swatch 14.30 Prince Weekend 17.30 Week in Rock 18.00 The Real World 18.30 The Big Picture 19.00 MTVs Braun European 21.00 Saturday Night Live Vintage 21.30 MTV Sports 22.00 The Soul of MTV 23.00 Partyzone 1.00 Prince Week 3.00 Night Videos

POLSAT

16.30 Program dnia 16.35 Filmy animowane dla dzieci: „Super punk" i „Koncert mistrz" 16.50 „Łabędzi śpiew" –film, Polska, 1988r. 18.15 „Poszukiwany: żywy lub martwy" odc. 20 18.45 Pożegnanie 23.15 Program wieczoru 23.20 „Oko za oko" – film USA 1981r. 1.05 Z cyklu mistrzowie polskiego dokumentu „Gdzie diabeł mówi dobranoc" – reż. Kazimierz Karabasz 01.15 Pożegnanie

BRAMY GARAŻOWE
STYROPIAN, WEŁNA MINERALNA
DACHÓWKA, OKNA DACHOWE
OKNA DRZWI
poleca HOSSA
Kielce, ul. Żelazna 22 (obok dworca PKP)
w godz. 8–17, tel. 66–34–21, telefax 66–09–01
740/bk
ALUMINIOWE WITRYNY SKLEPOWE

AXEL MEBLE
Zaprasza do swoich sklepów!
KIELCE, UL. H. KOŁŁĄTAJA 7, TEL. 575–26,
MAŁOGOSZCZ, OSIEDLE 1A.
OFERUJEMY:
NAJWIĘKSZY WYBÓR PO NAJNIŻSZYCH CENACH:
– MEBLI – POKOJOWYCH, WYPOCZYNKOWYCH, MŁODZIEŻOWYCH, KUCHENNYCH
– MEBLI – BIUROWYCH PRODUKCJI POLSKIEJ I NIEMIECKIEJ
– WYKŁADZIN DYWANOWYCH O SZEROKOŚCI 2 i 4 m
– DRZWI ANTYWŁAMANIOWYCH, SZAF STALOWYCH, SEJFÓW I KAS PANCERNYCH,
jako przedstawicielstwo KONSBUD
SPRZEDAJEMY W BARDZO DOGODNYM SYSTEMIE RATALNYM
– PIERWSZA WPŁATA 20 PROC. – 6 RAT – BEZ PORĘCZYCIELI
– BEZPŁATNY TRANSPORT NA TERENIE M. KIELC
PRZY ZAKUPACH POW. 3 MILJONÓW.
733/HK

PW „HAWED"
Kielce, ul. Górna 25, tel. 450–82 (teren „Centrali Rybnej")
ZAPRASZA DO HURTOWNI
WĘDLIN
Towar sprowadzamy wyłącznie z państwowych zakładów mięsnych.
Oferujemy również wyroby z nowo otwartych Zakładów Mięsnych spółki „Constar" w Starachowicach.
Zapraszamy od 7 do 14, w soboty od 6 do 11.
270/GD

PPH Asti Ferre
zaprasza P.T. Klientów do HURTOWNI ODZIEŻY
Asti Ferré
★ lycra ★ płaszcze ★ swetry ★ biżuteria ★
Wszystko krajowej produkcji!!
Kielce, ul. Wesoła 47/49, budynek „Miastoprojektu", tel. 61–00–48, wewn. 21, godz. od 9 do 16, soboty od 9 do 14 505/k

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

„Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne

NIEDZIELA 14 marca

PROGRAM I

6.55 Program dnia
7.00 „Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau"
7.45 Rolnictwo na świecie
8.00 „U braci Harafów" - rep.
8.15 Notowania
8.45 Polskie zoo (powt.)
9.00 Zamek Eureki - serial prod. USA
9.25 Teleranek
10.15 Język angielski dla dzieci
10.25 „Sięgnąć nieba" (2) - serial dok. prod. ameryk.-ang.
11.20 Kinoteka polska - „Pan Wołodyjowski"
11.40 Tydzień - magazyn rolniczy
12.25 Telewizyjny koncert życzeń
12.55 Teatr dla dzieci - „Księżniczka i kłown"
13.40 Z kamerą wśród zwierząt - Ptaszarnia wrocławskiego zoo
14.00 „Bonanza" - serial prod. USA
14.50 Pieprz i wanilia
15.30 Sto pytań do... M. Markiewicza
16.15 XIV Przegląd Piosenki Aktorskiej - Wrocław
17.00 Teleexpress
17.30 „Dynastia" - serial prod. USA
18.20 7 dni - świat
18.50 Odjazdowa Telewizja „Ucho" - program Kabaretu „Elita"
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 „Kroniki młodego Indiany Jonesa" (11)
21.05 Sportowa niedziela
22.35 XIV Przegląd Piosenki Aktorskiej - Wrocław
23.20 „Zmierzch" - film fab. prod. węgierskiej (95 min.)

Dramat kryminalny z roku 1987, będący ekranizacją znanej powieści **Friedricha Durrenmatta** „Obietnica - podzwonne powieści kryminalnej". Akcja rozgrywa się w bliżej nie określonym kraju. W pobliżu pewnej miejscowości ktoś morduje małe dziewczynki, a w okolicy grasuje mężczyzna podejrzany o dokonywanie tych czynów. Śledztwem zajmuje się dwóch policjantów, którzy stosują własne, oryginalne metody ścigania zbrodniarzy... Film eksponuje ponurą, przygnębiającą atmosferę grozy i tajemniczości, świetnie uzupełnianą religijną muzyką. Reżyserował **Gyorgy Feher**, w rolach głównych - **Peter Haumann, Janos Derzsi, Judit Pogany, Kati Lazar** i inni.

0.55 Zakończenie programu

PROGRAM II

7.30 Przegląd tygodnia (dla niesłyszących)
8.00 Tajemniczy opiekun (7) - serial animowany prod. japońskiej
8.25 „Kroniki młodego Indiany Jonesa" - wersja dla niesłyszących
9.15 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
9.20 Powitanie
9.30 Program lokalny
10.30 Minilista przebojów
11.00 W kręgu muzyki i słowa - profesor Witold Rudziński

W tym cyklu programów upowszechniających współczesną muzykę, tym razem spotkanie z **prof. Witoldem Rudzińskim**, kompozytorem i muzykologiem. Urodzony w roku 1913, studiował w Wilnie, a następnie w Paryżu. Po wojnie pracował w Łódzkim Konserwatorium, a potem w PWSM w Warszawie. Był redaktorem naczelnym miesięcznika „Muzyka". Skomponował m.in. takie opery, jak „Janko Muzykant", „Komendant Paryża", „Odprawa posłów greckich", „Chłopi", „Sulamita". W roku 1965 jego „Obrazy świętokrzyskie" zostały nagrodzone na konkursie kompozytorskim w Bergen. Jest autorem symfonii, koncertów, licznych utworów na instrumenty solowe i orkiestry kameralne, a także autorem książek o Moniuszce i Bartoku. W tym programie prof. Rudziński opowie o sobie i swojej twórczości, wzorcach i pasjach.

12.00 „Rodzinny bumerang" (45) - serial prod. ang.-austral.
12.45 Weekend: Kora, Kamil Sipowicz
13.05 „Podróże w czasie i przestrzeni" - „Kolumb i epoka wielkich odkryć"
14.00 Zwierzęta wokół nas - program Adama Kochanowskiego
14.35 Wspólnota w muzyce
15.00 Wydarzenie tygodnia
15.30 Godzina z Hanną-Barberą - filmy animowane dla dzieci
16.25 Program dnia
16.30 Panorama
16.40 „Cudowne lata" - serial prod. USA
17.10 „Żal" - wspomnienie o Józefie Czechowiczu
17.40 Powrót ze snu - Kazimierz Mikulski
18.00 Ścieżki duchowe: „Tie Break" (grupa muzyczna)
18.30 „Opowieści kapitana Misia"
18.35 „Poe według Cormana" - „Studnia i wahadło" - film fab. prod. USA

Film grozy z roku 1961, zrealizowany przez **Rogera Cormana** w cyklu ekranizacji opowiadań **Edgara Allana Poe.** Akcja rozgrywa się w XVI wieku, w czasach Świętej Inkwizycji, ale fabuła filmu różni się od literackiego pierwowzoru. Bohaterem jest tu angielski arystokrata, który przybywa do Hiszpanii, by rozwiązać tajemnicę śmierci swojej siostry. Powoli odkrywa kolejne fragmenty zagadki. Okazuje się, że miała miejsce wyrafinowana intryga prowadząca do zbrodni, co znajdzie swój finał w sali tortur ponurego zamczyska... To bodaj najlepszy film z tej serii kinowej, obfitujący w wiele wymyślnych efektów. W rolach głównych - **Vincent Price, John Kerr, Barbara Steele** i inni.

20.10 Godzina szczerości z J. Turowiczem
21.00 Panorama
21.35 Koło fortuny
22.10 A być że śmieszny" - Mikołaj Grabowski
22.40 MIDEM 1993 - „cadillakiem" po Cannes - rep.
23.30 Zatańcz flamenco (1) - fragmenty spektaklu Amparo de Triana - tancerki
24.00 Panorama
0.15 Studio sport: Halowe MŚ w lekkiej atletyce - Toronto 1993
2.00 Zakończenie programu

TELEWIZJA KABLOWA KIELCE

Kabel na bis

16.00 Bogusław Kaczyński w Kielcach - relacja ze spotkania autorskiego w „Exbudzie" (cz.I i II) 16.40 „Masada" - film fabularny (cz.I)

NIEDZIELA - 14.III.

EUROSPORT

8.30 Lekkoatletyka 9.30 Narciarstwo alpejskie w Hefjell 10.00 Narciarstwo alpejskie w Sierra Nevada 11.00 Aktualności sportowe 12.00 Narciarstwo alpejskie 13.00 Formuła 1 15.00 Jazda figurowa na lodzie 17.00 Skoki narciarskie w Holmenkollen 17.30 Kolarstwo: Paryż-Nicea 18.00 Narciarstwo alpejskie 19.00 Lekkoatletyka 22.30 Formuła 1 0.30 Boks

SAT 1

7.20 Astro-Dinos 8.00 Szczęście w kolorze blond (powt.) 9.50 Diana - jej prawdziwa historia, cz.1 (powt.) 11.35 Między niebem a ziemią 12.05 Zdrowie 12.35 Czarny piorun 13.05 King Kong żyje - film 14.50 Przekleci na całą wieczność 17.00 Tarzan - serial 17.30 Baywatch - ratownicy z Malibu 18.30 Ranissimo - mag. piłkarski 19.30 Koło szczęścia 20.15 Diana i jej prawdziwa historia, cz. 2 22.00 Talkshow 23.15 Przyznaję się 23.55 Przekleci na całą wieczność

PRO 7

8.15 Parker Lewis (powt.) 8.45 Hart aber herzlich (powt.) 9.40 Zwariowana policja (powt.) 11.15 Ulice San Francisco (powt.) 12.15 Bill Cosby Show (powt.) 12.50 Vegas - serial 14.05 Kansas Pacyfik - western USA 15.20 Hart aber herzlich 16.15 Trick 7 18.00 Parker Lewis 18.30 Bill Cosby Show 19.00 Ulice San Francisco 20.15 Kobieta z Wall Street - krym. 22.05 T.J. Hooker - serial 23.05 Chrom i biała skórka - film USA 0.55 - 4.40 Filmy (powt.)

RTL

6.00 - 9.30 Filmy dla dzieci 9.55 Sztuka i poślannictwo 10.00 Wonder Woman 11.00 Powrót do przeszłości - serial 12.00 Magazyn piłkarski 12.30 Formuła 1 15.00 Tropical Heat 16.00 Czerwona błyskawica 17.00 Zbyt drogi prezent - kom. USA 19.10 Dzień jak żaden inny 20.15 Zrobi czy nie zrobi? - show 21.55 Spiegel TV 22.40 Prime Time 23.00 Playboys Love And Sex Test 23.30 Godziny miłości 0.00 Kanał 4 - dokumentacja 0.35 When the Saints Go Machin Mozart - koncert 1.10 Strasznie miła rodzinka 1.40 Kto jest tu szefem? 2.10 - 5.10 Programy (powt.)

3 SAT

14.00 Czy da się jeszcze nas uratować? 15.00 Teatr ludowy 16.15 Nieznane Węgry 17.00 Przyroda i medycyna 17.30 Miejsce spotkania - przyroda 18.00 Blok informacyjny 20.00 Trzeci mąż - film ang. 21.40 Dzieła Ravela 22.05 Architekt z Wiednia 22.50 Look 23.20 Komisarz - serial 0.20 Jazz-Toots Thielemans 1.05 Sport

MTV

8.00 Prince Weekend 11.00 Week in Rock 11.30 MTVs Braun European 13.30 XPO 14.00 The Big Picture 18.00 The Pulse with Swatch 18.30 Week in Rock 19.00 MTVs US Top 20 21.00 120 minut 23.00 XPO 23.30 Headbangers Ball 2.00 VJK Kristiane Backer 3.00 Night Videos

POLSAT

12.00 Program dnia 12.05 „Don Kichote" odc. 16 - hiszpański serial animowany 12.30 Program sportowy 13.00 Z cyklu: Polskie filmy przedwojenne „Trędowata" - film polski, 1936 r. 14.30 „Kingsajz" - film polski, 1987r. 16.05 Rozmowa z Maciejem Zembatym 16.15 Kabaret „Czyste szaleństwo" - reż. M. Zembaty, J. Janczarski wyk. J. Trzpiecińska, B. Wrzesińska, J. Bończak, P. Fronczewski, K. Kowalewski i inni. 16.55 „Łabędzi śpiew" - film polski 1988 r 18.20 „Don Kichote", odc. 17 hiszpański serial animowany 18.45 Pożegnanie 23.15 Program wieczoru 23.20 „Bal maturalny" - film kanad. 1980 r. 0.50 Z cyklu mistrzowie polskiego dokumentu: „Ziemia" - reż. Tomasz Zygadło i „Temat" - reż. Michał Maryniarczyk 1.15 Pożegnanie

SPRZĘT RTV i GOSPODARSTWA DOMOWEGO
* Największy wybór sprzętu na każdą kieszeń
* Najtańszy w regionie TV ELEMIS 21 cali, lodówki Mińsk 15, zestawy TVSAT
* Sprawdzony od dwóch lat system ratalny tylko 18 proc. więcej po 12 miesiącach - spłacając wcześniej płacisz jeszcze mniej
* Bezpłatny transport i instalacja sprzętu u klienta
* Serwis gwarancyjny i pogwarancyjny u klienta
* Dla stałych klientów rabat 20 proc.
BiPo Sklep: Radom ul. 25 Czerwca 26
Wszystko NA RATY - SZCZĘŚCIE W CAŁOŚCI. BO

NA RATY
BEZ ŻYRANTA
12 MIESIĘCY
20 % I WPŁATA
KAMERY
TELEWIZORY
ANTENY SAT.
MAGNETOWIDY
RADIOMAGNETOFONY
WIEŻE GRAJĄCE
KOMPUTERY
ORGANY
MASZYNY DO PISANIA
MASZYNY DO SZYCIA
TELEFAKSY
TELEFONY
PRALKI
WIRÓWKI
LODÓWKI
ZAMRAŻARKI
KRAJOWE I ZACHODNIE
GRY KOMPUTEROWE
„HIPOLIT"
KIELCE,
HIPOTECZNA 2,
TEL. 425-51.
737/HK

RITA
Przedsiębiorstwo Handlowe
Kielce, ul. Domaszowska 52, tel./fax 430-10, godz. 9 - 16
LEASING
samochody osobowe i dostawcze
nowe i używane
Wybierz auto, my kupimy je dla Ciebie
(również na raty)
317/gd

Winiary - ceny fabryczne
Vegeta - ceny importera
Kawa „alvorada" - cena 46 tys. kg
Mąka ziemniczana - ceny fabryczne
Wino „corso"
oraz wiele innych artykułów
oferuje
Hurtownia PW ALMA
Kielce, ul. Rolna 6,
tel. 440-03, wewn. 112, 489-46
Udzielamy wysokich rabatów.
Towar dowozimy własnym transportem.
314/GD

Tanio !!
Komputery
Drukarki
Akcesoria
Programy
Sieci NOVELL
Raty, Leasing
Gotówka
KOMFORT Computer Systems
Kielce ul. Słowackiego 16
tel. 61-36-65 756/hk

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

„Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne

PONIEDZIAŁEK 15 marca

PROGRAM I

6.00 Kawa czy herbata?
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja – program dla najmłodszych
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.05 „Dynastia" (180) – serial prod. USA
10.50 Szkoła dla rodziców – anemia, ospa, karmienie naturalne
11.10 Dzieci to lubią (jak odżywiać dziecko)
11.15 30 lat na scenie – Delfina Ambroziak

Bohaterką tego programu będzie wybitna polska śpiewaczka, od trzydziestu lat święcąca triumfy na scenach operowych całego świata i na estradach koncertowych. O jej twórczości mówić będą m.in. **Henryk Czyż, Krzysztof Penderecki, Sławomir Pietras, Bogusław Kaczyński.** Sama artystka opowie o swojej drodze twórczej, którą doszła do międzynarodowej sławy. **Delfina Ambroziak** śpiewa arie operowe, utwory oratoryjno-kantatowe i współczesne, prowadzi działalność pedagogiczną. Program ilustrowany będzie fragmentami archiwalnych nagrań z udziałem artystki.

11.45 Nasze – moje, czyli J. Fedorowicz o programie prywatyzacji dla wszystkich
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 – 16.00 Telewizja edukacyjna
12.15 Język francuski (22)
12.45 Pierwszy skok – niewidomi na lotniach – film prod. fr.
13.10 Lekcja języka migowego
13.15 Tunesienreise – film dok. w wersji niemieckiej
14.05 Migawki z Anglii – film prod. ang.
14.30 Język angielski (27)
15.00 „Spatz" – serial komediowy prod. ang.
15.30 Prezentacje: Samorządowa szkoła w Lipnicy w woj. nowosądeckim
16.00 Program dnia
16.05 Luz – program nastolatków
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.25 „Spatz" – serial komediowy prod. ang.
17.50 Antena
18.10 Magazynio
18.20 Nasi obok nas – magazyn kresowy – Ukraina – jaka droga?
18.45 Polska z oddali – Jan Nowak-Jeziorański
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.00 Miniatury: „Rozmowy z Witoldem Lutosławskim" T. Kaczyńskiego
20.10 XIV Przegląd piosenki Aktorskiej – Wrocław 93 – Gala Warsztat – koncert
21.40 Teatr Telewizji: Gerald Szyszkiwitz – „Friedmann Puntigam albo sztuka zapomniana"

W Teatrze TV premiera sztuki współczesnego austriackiego dramaturga **Geralda Szyszkowitza.** Akcja toczy się współcześnie, ale jest integralnie związana z czasem przeszłym, wydarzeniami z roku 1938 i późniejszymi. Obejrzymy historię mieszczańskiej austriackiej rodziny, powszechnie szanowanej przez mieszkańców Grazu. Za czasów hitlerowskich ta rodzina podzieliła się – ojciec i narzeczony jego córki zostali faszystami, dziewczyna pomagała partyzantom. Okrutnie doświadczona, po wojnie wyjechała do Ameryki. Po latach przyjeżdża do Grazu i spotyka swojego byłego narzeczonego... Reżyserował **Piotr Szalsza,** w rolach głównych – **Ewa Błaszczyk, Olgierd Łukaszewicz, Stanisław Niwiński, Henryk Talar** i inni.

23.15 Wiadomości
23.30 Muzyczna Jedynka
23.35 „Dwór w Ulloa (1) – serial prod. hiszp.

Pierwszy z czterech odcinków hiszpańskiego serialu, będącego ekranizacją powieści XIX-wiecznej pisarki, **Emilii Pardo Bazan.** Akcja rozgrywa się pod koniec ubiegłego stulecia, a bohaterem jest pewien szlachcic, rządzący w swojej posiadłości wyjątkowo twardą ręką, na wzór władców feudalnych. Jego piękna i młoda żona, ciągle narażona na wybuchy złości małżonka, przeżywa wiele problemów i rozterek... W serialu splatają się liczne wątki obyczajowe, polityczne i melodramatyczne z dramatami namiętności i światem metafizycznym. Film zrealizował w roku 1988 **Gonzalo Suarez,** w rolach głównych – **Jose Luis Gomes, Victoria Abril, Omero Antonutti, Fernando Rey, Charo Lopez** i inni.

0.50 Zakończenie programu

PROGRAM II

8.00 Panorama
8.10 Programy lokalne
8.40 „Tajemnicze złote miasta" – serial animowany
9.10 „Pokolenia" – serial USA
9.35 Hobby – magazyn kolekcjonera
10.00 Język angielski (53)
10.30 Przeboje Dwójki
10.50 Penelopy – żony polityków: Joanna Gwizdalska, żona Andrzeja Zarębskiego
11.00 Sport: Koszykówka zawodowa NBA
11.50 – 15.55 Przerwa
15.55 Powitanie
16.00 Pikantna sałatka firmowa – węgierski program rozrywkowy
16.30 Panorama
16.40 Sport – narty – magazyn narciarski
16.55 „Tajemnicze złote miasta" – serial animowany
17.20 Przegląd kronik filmowych
17.50 Polska Kronika Filmowa
18.00 Program lokalny
18.35 „Pokolenia" – serial USA
19.00 „Służby specjalne" (1) – (Jedyna zasada wygrać) – serial dok. prod. USA
20.00 „Allo, Allo" – serial komediowy prod. USA
20.30 Auto – magazyn motoryzacyjny
21.00 Panorama
21.25 Podatki – od 20 do 40: „Właściciel samochodu"
21.30 Sport
21.40 Bez znieczulenia
22.05 „Regina – droga do sukcesu" (7) – Na rozdrożach życia
23.00 Punkt widzenia – program Barbary Czajkowskiej
23.30 Animals – wydanie specjalne (program interwencyjny w sprawie tuczu gęsi i kaczek)
24.00 Panorama
0.10 Zakończenie programu

TELEWIZJA KABLOWA KIELCE

17.15 Kielecki kwadrans – magazyn informacyjny 17.35 Sportowe echa 17.55 Filmoteka Polska: „Doktor Judym" 19.25 Mecz piłki nożnej o mistrzostwo II ligi: Błękitni Kielce – Polonia Warszawa 20.55 Kielecki kwadrans (powtórzenie).

PONIEDZIAŁEK – 15.III

EUROSPORT

8.30 Aerobik 9.00 Narciarstwo alpejskie 11.30 Mag. sportów motorowych 12.30 Narciarstwo alpejskie 14.00 Jazda figurowa na lodzie 16.00 Skoki narciarskie w Halmenkollen 17.00 Formuła 1 18.00 Piłka ręczna 19.00 Eurofun 19.30 Wiadomości sportowe 1 20.00 Narciarstwo artystyczne 21.00 Piłka ręczna 22.00 Piłka nożna 23.00 Boks 0.00 Kick-boksing 1.00 Wiad. sportowe 2

SAT 1

8.40 Pod słońcem Kalifonii – serial 9.30 Schatten der Leidenschaft 10.20 Diana – jej prawdziwa historia – cz. 2 11.50 Sąsiedzi – serial 12.15 Koło szczęścia 12.55 Baywatch – ratownicy z Malibu (powt.) 13.45 Schatten der Leidenschaft 14.35 Sąsiedzi – serial 15.00 Pod słońcem Kalifornii – serial 16.00 Trio z czterema pięściami 16.55 5 mal 5 17.25 Idź na całość 18.00 Program regionalny 18.30 Dran 18.45 Wiadomości 19.00 Drauf i Dran 19.30 Koło szczęścia 20.15 Tata potrzebuje żony – serial 21.20 Zgłoś się proszę! 22.15 Akut 23.00 News Stories 23.45 Auwis Spatlese 0.05 Turniej tenisowy ATP 2.15 Godzina dla producentów filmowych

PRO 7

8.55 Hart aber herzlich (powt.) 9.50 Leśniczy z Silberwaldu – film 11.30 Ulice San Francisco (powt.) 12.30 Bill Cosby Show 13.05 Kolt na wszelki wypadek – serial 14.00 Akademia FBI 15.20 Hart aber herzlich – serial 16.15 Trick 7 18.00 Parker Lewis 18.30 Bill Cosby Show 19.00 Ulice San Francisco 20.15 Matlock – serial 22.15 Gliniarz i prokurator – serial 23.05 Amulet śmierci – serial 0.45 – 4.35 Filmy (powt.)

RTL

9.00 Szef 10.00 Piękni i bogaci 10.30 Gorące ceny 11.00 Ryzykownel 11.30 Pojedynek rodzinny 12.00 Punkt 12 – magazyn 12.30 Historia Springfieldow 12.30 Santa Barbara 14.10 Notruf Kalifornia 15.00 Morderstwo jest jej hobby 16.00 Hans Meiser 17.00 Kto tu jest szefem? 17.30 Strasznie miła rodzinka 18.00 Elf 99 18.15 Magazyn piłkarski 19.15 Explosiv – magazyn 19.45 Dobre, złe czasy 20.15 Columbo – serial 22.10 Qincy – serial 23.05 10 przed 11 23.40 Gong – show 0.15 Tropical Heat 1.15 Strasznie miła rodzinka 1.55 – 5.45 Programy (powt.)

3 SAT

13.00 Mag. południowy 13.45 Mag. europejski 14.15 Koncert na oka i ucha 15.15 Czajkowski: Symfonia nr 5 e–moll op. 64 16.15 Klub seniorów 17.10 Pszczółka Maja 17.35 Chmury nad Kaprun 18.00 Blok informacyjny 20.00 Wielkie oczekiwania – film ang. 21.50 Wiad. sportowe 22.25 Jabłko spadło – film niem. 0.10 PEP (powt.)

MTV

7.00 Awake 10.00 VJ Paul King 13.00 VJ Simone 15.00 The Soul of MTV 16.00 MTVs Greatest Hits 17.00 The MTV Coca–Cola Raport 17.15 MTV at the Movies 17.30 MTV News at Night 17.45 3 from 1 18.00 MTVs Hit List UK 18.30 MTV Prime 20.00 Dial MTV 20.30 MTVs Most Wanted 22.00 MTVs Greatest Hits 23.00 The MTV Coca–Cola Raport 23.15 MTV at the Movies 23.30 MTV News at Night 23.45 3 from 1 0.00 MTVs Rock Block 2.00 VJ Kristiane Backer 3.00 Night Videos

POLSAT

16.30 Program dnia 16.35 Filmoteka narodowa przedstawia z cyklu polskie filmy przedwojenne: „Trędowata" – film polski, 1936r. 18.10 Filmowy tydzień POLSATU – komentuje Oskar Sobański 18.20 „Don Kichote" odc. 18 – hiszpański serial animowany 18.45 Pożegnanie 23.15 Program wieczoru 23.20 „Poszukiwany: żywy lub martwy" odc. 20 23.50 „Bal maturalny" – film kanad. 1980 1.20 Pożegnanie.

CONTACT O/K
HURTOWNIA TELETECHNICZNA
CONTACT O/K
oferuje:
* przewody i kable telefoniczne
* szeroki asortyment sprzętu montażowo–instalacyjnego, między innymi:
– aparaty telefoniczne,
– osprzęt i narzędzia firmy 3M do łączenia kabli żelowanych

Przyjmujemy zamówienia materiałowe od Społecznych Komitetów Telefonizacji.

Zapraszamy
od poniedziałku do piątku w godz. 8 – 15.30
Kielce, ul. Zagnańska 141 (Węglobloki)
tel./fax 31–27–91 518/s

Centrum Reklamowo –Promocyjne
28–300 Jędrzejów, ul. Głowackiego 19A,
tel. (0498) 629–73, (0498) 613–89, fax (0498) 639–98

- *posiadamy ponad 10.000 artykułów reklamowych w ofercie*
- *wykonamy każdy nadruk firmowy*
- *pracujemy dla najlepszych firm w Polsce*
- *proponujemy kompleksową obsługę w zakresie reklamy*
- *kompleksowe wyposażenia biurowe firm.*

Zapraszamy do współpracy.

Nasze przedstawicielstwa akwizycyjne:
Kielce, ul. Targowa 18, p. 1220, tel. 32–17–92
Radom, pl. Jagielloński 15, tel. 639–644
Skarżysko–Kam., ul. Sikorskiego 9/11, tel. 530–525
Poszukujemy nowych przedstawicielstw. Zatrudnimy akwizytorów. BO

USTRONIE - Kielce, ul. Spokojna 5
USŁUGI POGRZEBOWO–NAGROBKOWE
(całodobowe), tel. 61–29–18, 61–29–25.
Telefony prywatne
K. Sieczko 31–00–02 S. Zawadzki 66–79–94
ZAKŁAD ŚWIADCZY USŁUGI W ZAKRESIE:
– przewozy zagraniczne zwłok
– kompleksowa obsługa pogrzebów
– karawany – typ francuski – firma „Renault"
– trumny – wieńce i kwiaty
– inne wszelkie usługi związane z pogrzebem.
Jednocześnie polecamy usługi w zakresie budowy:
KATAKUMB ☆ POMNIKÓW
– z lastrika oraz granitowe (niskie ceny)
– renowacja grobów: sprzątanie i pielęgnacja grobów
– kucie liter. 735/HK

WĘDLINY, DRÓB
HURTOWNIA „JUVEX"
KIELCE
ul. Zamkowa 4
tel. 462–26
tel/fax 463–03
BUSKO–ZDRÓJ
ul. Łagiewnicka 9
tel. 45–48
(teren piekarni PSS)
288/D

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

„Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne

WTOREK 16 marca

PROGRAM I

8.00 Dzień dobry - poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja - program dla najmłodszych
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Dwór w Ulloa" (1) - serial prod. hiszp.
11.15 Giełda pracy - giełda szans
11.30 Klub Samotnych Serc
11.45 Nasze - moje, czyli J. Fedorowicz o programie prywatyzacji dla wszystkich
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 - 16.00 Telewizja edukacyjna
12.15 Magazyn Notowań: Wieś w liczbach; Co słychać w młynie; A może sklepo-busy
12.50 „3-2-1 kontakt: Ssaki się bawią" - serial popularnonaukowy prod. USA
13.20 Kuchnia - Na orbitę
13.35 Spotkania z cywilizacją - nowości nauki i techniki
13.50 Rysuj z nami - Wnętrze w perspektywie
14.00 Księga cudów techniki
14.15 Gra muzyka - klarnet
14.30 Klub domowego komputera
14.50 W kręgu nauki - Kryminalistyka
15.20 My w kosmosie - Historia astronautyki
15.35 Joystick - zabawa z komputerem
16.00 Program dnia
16.05 Dla dzieci: Tik-Tak
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.25 „Bill Cosby Show" - serial
17.50 Test - magazyn konsumenta
18.10 Rewizja nadzwyczajna: „Biali kurierzy" - program Dariusza Baliszewskiego
18.40 Armie świata: Armia Szwecji - wojskowy program dokumentalny
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
19.55 7 minut dla ministra pracy
20.10 „Wyrok śmierci" - film fab. prod. pol.

Dramat wojenny zrealizowany w roku 1980 na podstawie powieści **Jerzego Gieraltowskiego** „Wakacje kata". Akcja toczy się w roku 1943. Podchorąży AK wykonuje wyroki na szczególnie niebezpiecznych funkcjonariuszach SS i gestapo, a także na polskich konfidentach. Razem z drugim młodym AK-owcem mają zlikwidować wysokiej rangi oficera SS, który prowadzi krwawe akcje pacyfikacyjne. Jeden z partyzantów nawiązuje jednak romans z kochanką Niemca, ale i ona zostaje skazana przez podziemie. Sytuacja staje się coraz bardziej skomplikowana, podchorąży chce się wycofać z konspiracji, ale musi wykonać jeszcze jeden wyrok... Reżyserował **Witold Orzechowski**, w rolach głównych - **Wojciech Wysocki, Jerzy Bończak, Doris Kunstmann, Sławomira Łozińska, Stanisław Igar** i inni.

21.55 Coś za coś - program publicystyczny
22.25 Sztuka nie sztuka
22.45 Wiadomości
23.00 Muzyczna Jedynka
23.10 Wieczór z bohaterem: program M. Ogórka z udziałem M. Janion, A. Gawronika, gen. Z. Ostrowskiego i J. Owsiaka
23.50 XIV Przegląd Piosenki Aktorskiej - Wrocław
0.20 Zakończenie programu

PROGRAM II

8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 „Przygody Guliwera" - „Ocalenie" - serial animowany prod. USA
9.10 „Pokolenia" - serial prod. USA
9.35 Świat kobiet - magazyn
10.00 Język włoski (22)
10.15 Język angielski (22)
10.30 Język francuski (18)
11.00 Ojczyzna - polszczyzna - O dyktandzie interpunkcyjnym
11.15 Na życzenie: Kolor pomarańczy - film dok. A. Kuca
11.50 - 15.55 Przerwa
15.55 Powitanie
16.00 Sposób na starość - program Haliny Miroszowej
16.30 Panorama
16.40 Reporterzy Dwójki przedstawiają
16.55 „Przygody Guliwera" - „Ocalenie" - serial animowany prod. USA
17.20 Ojczyzna - polszczyzna - O dyktandzie interpunkcyjnym
17.40 Moja wiara
18.00 Programy lokalne
18.35 „Pokolenia" - serial prod. USA
19.00 Anthony Hopkins - film dok. prod. ang.

Angielski film dokumentalny poświęcony wybitnemu aktorowi, który ostatnio odnosi wielkie sukcesy w filmach amerykańskich (Oscar za rolę mordercy w „Milczeniu owiec", rola łowcy wampirów w „Draculi"). **Anthony Hopkins** opowiada o swoim trudnym dzieciństwie, chorobie alkoholowej i narkomanii, z których zdołał się wyleczyć, o swoim nieudanym pierwszym małżeństwie. Wszystkie przeciwności losu udało mu się pokonać dzięki zapałowi, z jakim pracował w teatrze i filmie. Jego wypowiedzi będą uzupełniane fragmentami ról teatralnych (w repertuarze szekspirowskim) i filmowych. Dopiero po nakręceniu tego filmu Hopkins otrzymał Oscara i tytuł szlachecki, ale wiele mówi tu również o „Milczeniu owiec". Reżyserował **Nigel Wattis.**

20.00 Live baby Live - Koncert grupy INXS
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 Koło fortuny
22.15 Perły z lamusa - „Zgon przed przybyciem": dramat kryminalny USA

W cyklu „Perły z lamusa" zobaczymy dramat kryminalny z roku 1949. Zaczyna się od tego, że na posterunek policji przybywa mężczyzna, któremu pozostała jeszcze niecała godzina życia. Okazuje się, że został otruty - w drinku podano mu trucizmę działającą z dużym opóźnieniem. Mężczyzna przez kilka dni szukał mordercy i teraz pragnie opowiedzieć policjantom swoją historię. Czy zdąży?... Reżyserował **Rudolf Mate,** w rolach głównych - **Edmond Brien, Pamela Britton, Luter Adler, Virginia Lee** i inni.

24.00 Panorama
0.10 Zakończenie programu

TELEWIZJA KABLOWA KIELCE

17.15 Kielecki kwadrans - magazyn informacyjny 17.35 Rady - porady: kokosowiec 17.50 Pięć minut dla bezrobotnych 17.55 Moja ziemia - teleturniej wiedzy o regionie świętokrzyskim 19.45 Kielecki kwadrans (powtórzenie).

WTOREK - 16.III.

EUROSPORT

8.30 Aerobik 9.00 Narciarstwo alpejskie 10.00 Narciarstwo alpejskie w Sierra Nevada 11.00 Skoki narciarskie w Holmenkollen 12.00 Piłka ręczna 13.00 Eurogol 14.00 Jazda figurowa na lodzie 16.00 Narciarstwo artystyczne 17.00 Deska z żaglem 18.00 Eurogol 19.00 Eurofun 19.30 Wiadomości sportowe 1 20.00 Piłka ręczna 22.00 Boks 23.00 Kick-boks 0.00 Skoki narciarskie 1.00 Wiadomości sportowe 2

SAT 1

8.40 Pod słońcem Kalifornii - serial 9.30 Schatten der Leidenschaft 10.30 Nowoczesne serce 11.50 Sąsiedzi - serial 12.25 Koło szczęścia 12.55 Hali Gali 13.55 Schatten der Leidenschaft 14.45 Sąsiedzi - serial 15.10 Pod słońcem Kalifornii - serial 16.00 Trio z czterema pięściami - serial 16.55 5 mal 5 17.25 Idź na całość 18.00 Program regionalny 18.30 Dran 18.45 Wiadomości 19.00 Klipp-klapp 19.30 Koło szczęścia 20.15 Złota parada przebojów muzyki ludowej 21.10 Ratownicy 22.00 Einspruch - mag. 23.00 Spiegel TV 23.40 Turniej tenisowy ATP 2.00 Trio z czterema pięściami

PRO 7

8.10 Hart aber herzlich 9.05 Bagno pod stopami (powt.) 10.50 Ulice San Francisco (powt.) 11.50 Bill Cosby Show 12.20 Harry Fox - serial 13.10 Orzeł wylądował (powt.) 15.20 Hart aber herzlich 16.15 Trick 7 18.00 Parker Lewis 18.30 Bill Cosby Show 19.00 Ulice San Francisco 20.15 Zwariowana policja - kom. 22.00 Dwaj - serial 23.05 Gorące piekło L.A. - krym. 0.55 Serpico (powt.) 1.55 - 4.30 Filmy powt.

RTL

6.00 Aktualności 7.00 Dzień dobry Niemcy mag. poranny 9.00 Szef serial krym. 10.00 Bogaci i piękni serial USA 10.30 Der Preis ist heiß teleturniej 11.00 Riskant! teleturniej 11.30 Familienduell teleturniej rodzinny 12.00 Punkt 12 mag. południowy 12.30 Springfield Story serial USA 13.20 Santa Barbara serial 14.10 Na hasło "Ratunek" serial USA 15.00 Dziwne hobby serial krym. 16.00 Hans Meiser pr. rozryw. 17.00 Kto jest szefem? serial kom. 17.30 Ożeniony z dziećmi serial 18.00 Elf 99 mag. 18.45 Wiad. 19.15 Explosiv mag. 19.45 Dobre czasy, złe czasy serial niem. 20.15 Nieśmiertelny serial USA, odc. pt. Bezwolny 21.15 SK-15 mag. krym., dziś: przypadek bankowego rabusia 22.15 Explosiv mag. 23.15 Gottschalk pr. rozryw. 0.00 Prawo i porządek serial krym. USA 1.05 Ożeniony z dziećmi serial 1.40 Kto jest szefem? serial kom. 2.10 Hans Meiser powt. 3.10 Explosiv powt. 3.35 Dziwne hobby serial krym. 4.25 Dobre czasy, złe czasy powt. 5.10 Elf 99 powt.

3 SAT

13.00 Magazyn południowy 13.45 Wiadomości 14.15 P.I.T. z Wiednia 15.15 Serce jest atutem 16.15 Mona Lisa 17.10 Magazyn dla młodzieży 18.00 Blok informacyjny 19.30 Mag. podróżniczy 20.00 Ucieczka z Londynu - spektakl telewizyjny 21.50 Wiadomości sportowe 22.00 Zeit in Bild 22.30 Klub 2

MTV

7.00 Awake 10.00 VJ Paul King 13.00 VJ Simone 16.00 MTVs Greatest Hits 17.00 The MTV Coca-Cola 17.15 MTV at the Movies 17.30 MTV News at Night 17.45 3 from 1 18.00 MTV Sports 18.30 MTV Prime 20.00 Dial MTV 20.30 MTVs Most Wanted 22.00 MTV Greatest Hits 23.00 MTV Coca-Cola 23.15 MTV at the Movies 23.30 MTV News at Night 23.45 3 from 1 0.00 Hit List UK 2.00 VJ Kristiane Backer 3.00 Night Videos

POLSAT

16.30 Program dnia 16.35 Film animowany dla dzieci: „Koncertmistrz" 16.40 „Kingsajz" - film polski, 1987 18.15 „Poszukiwany: żywy lub martwy" odc. 20 18.45 Pożegnanie 23.15 Program wieczoru 23.20 „Zaliczyć jeszcze jedną" - film USA, 1977r. 0.50 Z cyklu mistrzowie polskiego dokumentu: „Byłem zawsze szczęśliwym człowiekiem" - reż. Ludwik Perski 1.15 Pożegnanie

ZAPRASZAMY
25-211 KIELCE, ul. Wrzosowa 7,
tel. 61-74-91 do godz. 15
i 504-76 po godz. 16
ZAKŁAD NAPRAWY URZĄDZEŃ SPAWALNICZYCH
bester
- remonty i naprawy urządzeń spawalniczych typu „bester", O.Z.A.S. Opole, spawarek wirowych typu „EWPa-315", „EWPa-500", „EW-23m"
- sprzedaż wyrobów (ceny hurtowe) produkcji „Bester"
313/GD

SZWAJCARIA WŁOCHY
przejazdy „Euroline"
bilety: Radom, tel. 212-88
Skarżysko, tel. 514-114
Kielce, tel. 426-91, 66-44-32
lub 404-62 po godz. 17
298/k

Nowo otwarty sklep ogrodniczy
„Spec-Ogród"
oferuje
szeroki asortyment towarów dla producentów i działkowców.
Fachowych porad bezpłatnie udziela mgr Marek Wojteczek
ul. Staszica 7
w godz. 9 - 17
Starachowice.
5131/g

AGENCJA HANDLOWA ANI-BAX-S. C.
Kielce, ul. Staszica 12/4
tel. 66-12-78
Atrakcyjne spodnie męskie, młodzieżowe, dziecięce, koszule, kurtki.
Ceny producenta
Zapraszamy od godz. 9 do 17, soboty, 9 - 14.
759/Hk

Bank Świętokrzyski S.A w Kielcach
zatrudni
ekonomistów z wykształceniem wyższym, do pracy w wydziale kredytów.
Tel. 66-04-09 wewn. 142
ul. Sienkiewicza 76
760/Hk

DEK MEBLE
SALON MEBLOWY
KIELCE, UL. OLSZEWSKIEGO 7, TEL. 501-72
762/Hk

HURT - DETAL
WYKŁADZINY PODŁOGOWE
(lenteks, gerflor szer. 2, 3, 4 m)
WYKŁADZINY DYWANOWE
DYWANY KRAJOWE I ZAGRANICZNE,
CHODNIKI
Kielce, ul. Chęcińska 14 a
Zapraszamy
w godz. 9 - 17,
sobota 9 - 14,
tel. 61-65-63.
336/d

PRACA
NARASTAJĄCYCH PROBLEMÓW FINANSOWYCH NIE ROZWIĄŻESZ NARZĘDZIAMI I BIERNOŚCIĄ, ZMOBILIZUJ DRZEMIĄCY W TOBIE, ZMYSŁ ZARADNOŚCI.
ZAPRASZAMY NA SPOTKANIE DLA OSÓB POSZUKUJĄCYCH PRACY LUB PRAGNĄCYCH DOROBIĆ PT. „SPRZEDAŻ BEZPOŚREDNIA - MOŻLIWOŚĆ ZARABIANIA MAŁYCH, ŚREDNICH LUB DUŻYCH PIENIĘDZY
Proponujemy sprzedaż znanych i cenionych w Polsce naturalnych kosmetyków.
ZAPRASZAMY OSOBY
- ZWYKSZT. MINIMUM ŚREDNIM
- ELOKWENTNE, ENERGICZNE
SPOTKANIE -
ADRES: ZDZ, ul. Buczka 53, s. 33
DATA: 15.III.93
GODZ.: 17
5216/g

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

„Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne

ŚRODA 17 marca

PROGRAM I

8.00 Dzień dobry – poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja – program dla najmłodszych
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Wyrok śmierci" – film fab. prod. polskiej
11.45 Nasze – moje, czyli J. Fedorowicz w programie prywatyzacji
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 – 16.00 Telewizja edukacyjna
12.15 Magazyn notowań: – Polagra, czyli wszystko o piekarniach – W miniaturze
12.45 Chochlikowe psoty, czyli zmagania z ortografią – „Kartkówka"
13.05 „Sztuka świata zachodniego" (15) – „Przed pierwszą wojną. Między genialnością a otchłanią" – serial dok. prod. ang.
13.30 Wielkie spory Polaków: Czy bać się Europy?
13.55 Nie tylko siedem cudów świata: Pomnik miłości – Mauzoleum
14.25 ... swego nie znacie – katalog zabytków. Chełmno – fara
14.35 Fotografia i codzienność
15.05 Pan Adam, obraz 13 „Epilog" – spotkanie z Adamem Hanuszkiewiczem
15.25 Czytane inaczej – refleksje Jana Walca
15.30 Sesacje XX wieku: radziecka bomba (2)
16.00 Panorama
16.05 Mój program na antenie oraz film „Oddział dziecięcy"
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.25 „Szczęścia nie można kupić" (1) – serial prod. kanad.-fr.

Pierwszy z ośmiu odcinków francusko-kanadyjskiego serialu, zrealizowanego w roku 1991 na podstawie powieści **Susanne Ratelle Desnoyers.** Akcja rozgrywa się w rodzinie bogatych kanadyjskich przemysłowców, która mimo finansowych sukcesów jest trapiona przez głębokie konflikty. Po śmierci ojca, właściciela zakładów lotniczych, majątek dostaje się w ręce jego dzieci, ale syn i córka są uwikłani w skomplikowane układy małżeńskie. Pozornie kochający i czuły mąż głównej bohaterki okazuje się kanalią. Prowadzi wyszukaną grę, by zawładnąć całym majątkiem... Reżyserował **Richard Martin,** w rolach głównych – **Patricia Tulasne, Jean Pierre Cassel, Danielle Darrieux, Gille Pelletier** i inni.

18.15 Klinika zdrowego człowieka
18.35 My i świat – Starzejąca się Europa: magazyn międzynarodowy
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.15 Studio sport – liga mistrzów: AC Milan FC Porto
22.15 Wiadomości
23.05 Muzyczna Jedynka
23.15 „Najważniejszy dzień życia": „Złoto" – serial TVP

Ten polski serial sprzed prawie dwudziestu lat wcale się tak bardzo nie zestarzał i ciągle ma swoją publiczność. Pomogła mu w tym przyjęta formuła, iż każdy odcinek „Najważniejszego dnia życia" stanowi odrębną całość, osobne opowiadanie. Bohaterem „Złota" jest były burmistrz miasteczka na ziemiach odzyskanych. Wspomina dni obejmowania tu władzy z roku 1945, gdy na pionierów czyhały różne niebezpieczeństwa, a wśród spokojnych ludzi pojawiali się też szabrownicy z całej Polski... Reżyserował **Sylwester Szyszko,** w rolach głównych – **Janusz Kłosiński, Wacław Kowalski, Zygmunt Zintel** i inni.

0.15 Zakończenie programu

PROGRAM II

8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 „Przygody Hucka Finna" – „Huck zostaje dziewczynką" – serial animowany prod. jap.
9.10 „Pokolenia" – serial prod. USA
9.35 Świat kobiet - magazyn
10.00 Język angielski (20)
10.30 Język niemiecki (20)
11.00 Na życzenie: Być dla Polski, być dla Polaków – film dok. A. Czerniakowskiej
11.30 Marzec w kadrze
11.55 – 15.55 Przerwa
15.55 Powitanie
16.00 Kolebka kina – reportaż Michała Fajbusiewicza
16.30 Panorama
16.40 Sport – Gem, set, mecz – magazyn tenisowy
16.50 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
16.55 „Przygody Hucka Finna" – „Huck zostaje dziewczynką" – serial animowany prod. jap.
17.20 Dom – magazyn
17.40 Skrzydła bliżej marzeń – magazyn lotniczy
18.00 Program lokalny
18.30 „Pokolenia" – serial USA
19.00 Jazzvision - Implozje

W cyklu prezentującym najciekawsze dokonania w muzyce jazzowej, zobaczymy godzinny koncert w wykonaniu gwiazd tego rodzaju muzyki. Poprowadzi go aktor, **Burt Cort,** który zapowiadać będzie występy największych gwiazd współczesnego jazzu, m.in. basisty **Stanleya Clarke a,** saksofonistów **Franka Morgana i Ernie Wattsa,** gitarzysty **Erica Gale,** trębacza **Randy Breckera** i perkusisty **Petera Erskine a.** Każdy z tych wyśmienitych solistów popisywać się będzie w urozmaiconym repertuarze, w tym, co najlepsze w dzisiejszym jazzie.

20.00 „Don Kichot" (6 – ost.) – serial prod. hiszp.
21.00 Panorama
21.35 Express reporterów
22.05 Rewelacja miesiąca: Rard Wagner: „Parsifal" – akt I – misterium sceniczne
24.00 Panorama
0.10 Zakończenie programu

TELEWIZJA KABLOWA KIELCE

17.15 Kielecki kwadrans – magazyn informacyjny 17.35 Szlachetne zdrowie – Nałogi cywilizacji, cz.II 17.50 Poradnik podatnika 17.55 Ucz się matematyki przez rozrywkę 18.10 Miejsce zdarzeń: Europa – magazyn publicystyczny 18.40 Sportowy relaks – deskorolka 19.10 Kielecki kwadrans (powtórzenie).

ŚRODA – 17.III.

EUROSPORT

8.30 Aerobik 9.00 Deska z żaglem 10.00 Lekkoatletyka 12.00 Eurogol 13.00 Piłka ręczna 14.00 Jazda figurowa na lodzie 16.00 Wyścigi samochodowe na lodzie 17.00 Karate 18.00 Akademickie mistrzostwa USA 19.30 Wiad. sportowe 1 20.00 Gimnastyka artystyczna 22.00 Formuła 1 23.00 Piłka nożna 1.00 Wiad. sportowe 2

SAT 1

8.40 Pod słońcem Kalifornii – serial 9.30 Schatten der Leidenschaft 10.20 Wróć! 11.55 Sąsiedzi – serial 12.25 Koło szczęścia 12.55 Tata potrzebuje żony – serial 13.55 Schatten der Leidenschaft 14.45 Sąsiedzi – serial 15.10 Pod słońcem Kalifornii – serial 16.00 Trio z czterema pięściami – serial 16.55 5 mal 5 17.25 Idź na całość 18.00 Program regionalny 18.30 Dran 18.45 Wiadomości 19.00 Herz ist Trumpf 19.30 Koło szczęścia 20.15 Teatr ludowy 22.00 Schreinemakers live 23.25 24 godz. 23.55 Turniej tenisowy ATP

PRO 7

8.10 Hart aber herzlich 9.05 Sprawca nieznany (powt.) 10.45 Matlock (powt.) 11.45 Reporter (powt.) 12.15 Shortlist 12.35 Agentka z sercem 13.25 Polowanie na Posejdona (powt.) 15.20 Hart aber herzlich – serial 16.15 Trick 7 18.00 Parker Lewis 18.30 Bill Cosby Show 19.00 Ulice San Francisco – serial 20.15 Akademia FBI – krym. USA 21.55 Roj – film USA 0.05 Psycho–resort – serial 1.10 – 3.55 Filmy (powt.)

RTL

9.00 Szef 10.00 Piękni i bogaci 10.30 Gorące ceny 11.00 Ryzykowne! 11.30 Pojedynek rodzinny 12.00 Punkt 12 – magazyn 12.30 Historia Springfieldów 13.20 Santa Barbara 14.10 Notruf Kalifornia 15.00 Mordercstwo jest jej hobby 16.00 Hans Meiser 17.00 Kto jest tu szefem 17.30 Strasznie miła rodzinka 18.00 Elf 99 19.15 Dobre i złe czasy 19.15 Explosiv – magazyn 20.15 Morderstwo na zamówienie 22.15 Stern TV 22.45 Magazyn piłkarski 23.15 Gottschalk 0.00 Właśnie Alaska – serial 1.05 Strasznie miła rodzinka 1.40 Kto jest tu szefem? 2.10 – 5.10 Programy (powt.)

3 SAT

13.00 Mag. południowy 13.45 Mag. podróżniczy 14.15 Muzyka ludowa w Austrii 15.00 Sąd Bawarski 15.25 Pozdrowienia z Krainy 1000 jezior 16.25 O winie i kulturze 17.10 Michel z Loenneberga 17.35 Chmury nad Kaprun 18.00 Blok informacyjny 20.00 Pawłakowie – serial 21.00 NOVA – królowa nocy 21.50 Wiad. sportowe 22.25 Some like it hot – film USA

MTV

7.00 Awake 10.00 VJ Paul King 13.00 VJ Simone 16.00 MTVs Greatest Hits 17.00 The MTV Coca–Cola 17.15 MTV at the Movies 17.30 MTV News at Night 17.45 3 from 1 18.00 The Real World 18.30 MTV Prime 20.00 Dial MTV 20.30 MTVs Most Wanted 22.00 MTVs Greatest Hits 23.00 THe MTV Coca–Cola 23.15 MTV at the Movies 23.30 MTV News at Night 23.45 3 from 1 0.00 MTVs Post Modern 2.00 VJ Kristiane Backer 3.00 Night Videos

POLSAT

16.30 Program dnia 16.35 Filmy animowane dla dzieci z serii „Igraszki w zeszycie" 16.50 „Zaliczyć jeszcze jedną" – film USA, 1977 18.20 „Zillion", odc. 1 – japoński serial animowany 18.45 Pożegnanie 23.15 Program wieczoru 23.20 „Poszukiwany: żywy lub martwy", odc. 21 23.50 „Och Karol" – film polski, 1985 1.25 Pożegnanie

MEBLE
NOWO OTWARTY SALON
KIELCE – 1 MAJA 196, tel. 530–13
(dawny bar „Herbski")
U NAS KUPISZ KAŻDY MEBEL PRODUKOWANY W POLSCE
- za gotówkę
- na raty w nowym systemie I wpłata 10 proc. bez żyrantów
- kupującemu nowe meble pomagamy w sprzedaży używanych
- bezpłatnie dowozimy, montujemy i ustawiamy w mieszkaniu klienta
W marcu ceny promocyjne!
Duże upusty cenowe!
PPH ABAK s.c. Kielce. 347/GD

DELTA
dla Ciebie i Twojej firmy!
KOMPUTERY
PC 386Sx–33; 386DX–40 c.128
PC 486Sx–25 cache 256
486DX–33 cache 256
HDD od 40 MB do 1.2 GB
DRUKARKI
OKI, EPSON, HP
Komputery amerykańskiej Firmy ALR
OPROGRAMOWANIE:
SYMANTEC, BORLAND, HORSTMAN, MICROSOFT
SIECI: Lan Smart, Novell, Unix
HERMES – obsługa hurtowni
Kielce, ul. Złota 23, tel. 526–32, tel/fax 66–25–71.
599/S

OKNA DRZWI
OŚCIEŻNICE
BLACHA OCYNKOWANA
STAL ZBROJENIOWA
MATERIAŁY BUDOWLANE
TRANSPORT
MABUD
Kielce, ul. Zagnańska 72, tel. 484–19
godziny otwarcia 8 – 17, soboty – 8 – 14.
764/hk

GASPOL sp. z o.o. Region Stąporków
the biggest distributor of Liqufied Petroleum Gas in Poland is looking for:
A SALESMAN
This is a very attractive position for young, intelligent and ambitious person who is looking for a career in a succesful and expanding Company.
Requirements:
– experience in sales and marketing
– good knowledge of English
– organizational skills
– management experience
– the job entails a lot of traveling
– age between 25–40
Please send your curriculum vitae, in English, to Mr Józef Gębski Deputy Regional Director, at the below address:
GASPOL Sp. z o.o. Region Stąporków
ul. Niekłańska 12, 26–220 Stąporków
or call Mr Gębski: tel. 14–22–32, 14–10–78.
28/ko

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

„Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne „Słowo" telewizyjne

CZWARTEK 18 marca

PROGRAM I

8.00 Dzień dobry – poranny magazyn rozmaitości
9.00 Wiadomości
9.10 Mama i ja – magazyn dla najmłodszych
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Kojak" – serial prod. USA
10.50 Z wiarą w nowe – program redakcji katolickiej
11.30 Żołnierz nieznany – wojskowy program dokumentalny
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 – 16.00 Telewizja edukacyjna
12.15 Magazyn Notowań – Zielony tydzień w Berlinie
12.50 „Podwodna odyseja ekipy kapitana Cousteau" – „Powrót morskich słoni" – serial prod. fr.

Ten bardzo interesujący serial dokumentalny produkcji francuskiej zapoznaje nas w sposób oryginalny z mało znanym światem przyrody. W tym odcinku członkowie ekipy badawczej kapitana Cousteau zainteresowali się potężnymi morskimi słoniami, którym groziło całkowite wyginięcie. Na szczęście dzięki mądrej interwencji rządu meksykańskiego udało się ocalić te niezwykłe zwierzęta, których waga dochodzi do trzech ton. Obecnie żyją one na Gwadelupie, rozmnażają się i groźba wyginięcia została zażegnana – ludziom udało się uchronić ciekawy gatunek zwierząt. Jak zwykle w tym serialu, podziwiać będziemy kunszt operatorski ekipy kapitana Cousteau i niecodzienne zdjęcia z życia morskich słoni.

13.40 Z Kolumbem po przygodę
14.00 Mieszkamy w Polsce: Nad Biebrzą
14.20 Nie tylko dinozaury
14.40 Zwierzęta świata – „Na ścieżkach życia" (12) – „Ciągłość życia" – serial dok. prod. angielskiej
15.15 Rzeźba Polski – Prem
15.35 My dorośli
16.00 Program dnia
16.05 Kwant – program dla dzieci oraz film z serii „Z życia zwierząt – ogony"
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.20 „Klinika w Szwardzwaldzie" – „Podrzutek" (7) serial prod. niem.
18.10 Magazyn katolicki
18.30 Pracownik domowy – program publicystyczny
18.40 Co do grosza?
18.45 Zulu Gula – program satyryczny Tadeusza Rossa
19.00 Tęczowy mini-box
19.10 Wieczorynka – „Wesoła siódemka"
19.30 Wiadomości
20.10 „Kojak" – serial krym. prod. USA
21.05 Tylko w Jedynce
21.45 Renata Przemyk – recital
22.15 Pegaz
22.45 Wiadomości
23.00 Dziś w Senacie
23.10 Muzyczna Jedynka
23.15 Luz – wydanie specjalne (narkomania w Polsce)
1.05 Język włoski (22)
1.20 Zakończenie programu

PROGRAM II

8.00 Panorama
8.10 Program lokalny
8.40 „Życie w zoo" – serial anim. prod. USA
9.00 Transmisja obrad Sejmu
15.55 Program dnia
16.00 Wielka piłka
16.30 Panorama
16.40 Język angielski (22)
16.55 „Życie w zoo" – serial animowany prod. USA
17.20 Multihobby – magazyn
17.50 Rozmowy o Rzeczypospolitej Aleksandra Małachowskiego
18.00 Program lokalny
18.35 „Pokolenia" – serial USA
19.00 „Kobiety jazzu – instrumentalistki": „Głos wewnętrzny" – film dok. prod. angielskiej

Bohaterkami tego cyklu programów są najsłynniejsze instrumentalistki i wokalistki jazzowe. Bez nich ten gatunek muzyki byłby bardzo zubożony. Kobiety nadały jazzowi wiele nowych barw i tonów. W serialu prezentowane są wielkie indywidualności jazzu od lat przedwojennych, po współczesne. Tym razem twórcy filmu starali się odpowiedzieć na pytanie – czym różnią się i co nowego wprowadziły do jazzu kobiety instrumentalistki oraz czy z ich inspiracji skorzystali także mężczyźni?

19.30 Ryszard Tokarczyk – symptomy natury
20.00 Gwiazdy Studia Koncertowego

Program szczególnie interesujący dla melomanów. Będzie to relacja z kilkunastomiesięcznej działalności Studia Koncertowego S–1, w którym zdążyli już wystąpić wybitni artyści muzycy z całego świata. Wypowiedzi dyrektorów studia będą uzupełniane fragmentami najciekawszych koncertów i recitali, jakie nagrano w S–1. W ciągu roku występowali tu tak sławni artyści, jak **Martha Argerich, Dang Thai Son, Bartłomiej Niziol, Światosław Richter, „Sinfonia Varsovia"**, orkiestra kameralna **„Amadeus"**. Właśnie fragmenty ich koncertów będą zaprezentowane w tym programie.

20.40 Metafory A. Głogowskiego (tancerz, choreograf)
21.00 Panorama
21.25 Podatki
21.30 Sport
21.45 Koło fortuny
22.15 Rewelacja miesiąca: Ryszard Wagner „Parsifal" – akt II, III
0.55 Zakończenie programu

TELEWIZJA KABLOWA KIELCE

17.15 Kielecki kwadrans – magazyn informacyjny 17.35 Co w ratuszu? 17.45 Kieleckie zakamarki – Dworek Laszczyków 18.00 Czwartkowy przekładaniec 18.20 „Szalony księżyc" – komedia prod. USA 19.50 Kielecki kwadrans (powtórzenie)

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany w programie.

CZWARTEK – 18.III.

EUROSPORT

8.30 Aerobik 9.00 Narciarstwo artystyczne 10.00 Lekkoatletyka 12.00 Piłka nożna 14.00 Formuła 1 15.00 Akademickie mistrzostwa USA w koszykówce 16.30 Jazda konna 17.30 Magazyn narciarski 18.30 Aktualności sportowe 19.30 Wiadomości sportowe 1 20.00 Piłka ręczna 22.00 Piłka nożna 23.30 Koszykówka 1.00 Wiadomości sportowe 2

SAT 1

8.40 Pod słońcem Kalifornii – serial 9.30 Schatten der Leidenschaft 10.10 Teatr ludowy 11.50 Sąsiedzi – serial 12.25 Koło szczęścia 12.55 Zgłoś się, proszę! 13.55 Schatten der Leidenschaft 14.45 Sąsiedzi – serial 15.10 Pod słońcem Kalifornii – serial 16.00 Trio z czterema pięściami 16.55 5 mal 5 17.25 Idź na całość 18.00 Program regionalny 18.30 Dran 18.45 Wiadomości 19.00 Punkt 19.30 Koło szczęścia 20.15 Morderca gra – serial 21.20 Hali Gali 22.15 Most do piekła – film 23.55 Dracula potrzebuje świeżej krwi – horror 1.25 Trio z czterema pięściami – serial

PRO 7

8.45 Ludzie koty – film USA 10.05 O dziewiątej Ziemia przestanie istnieć – film sf 11.50 M.A.S.H. 12.20 Bill Cosby Show 12.50 Detektyw w sutannie (powt.) 13.45 Gwiazdy i ich zwierzęta 13.55 World Safari – serial 14.55 Ostatnie pozdrowienia od wujka Joe – kom. ang. 16.55 Sprawcy nieznani – krym. 18.30 Matlock – serial 19.30 Reporter 20.15 Orzeł wylądował – film 22.50 KGB – Tajna wojna – thriller USA 0.30 Serpico – serial 1.30 – 4.10 Filmy powtórzenie

RTL

9.00 Szef 10.00 Piękni i bogaci 10.30 Gorące ceny 11.00 Ryzykowne! 12.00 Punkt 12 12.30 Historia Springfieldów 13.20 Santa Barbara 14.10 Notruf Kalifornia 15.00 Morderstwo jest jej hobby 16.00 Hans Meiser 17.00 Kto jest tu szefem? 17.30 Strasznie miła rodzinka 18.00 Elf 99 19.15 Explosiv – magazyn 19.45 Dobre i złe czasy 20.15 Praca na całe życie – film 20.45 Pomocy – moja rodzina wariuje 21.15 Notruf 22.15 Star Report Deutschland – magazyn 22.45 Dirk Bach Show 23.15 Gottschalk 0.00 L.A. Law 1.10 Strasznie miła rodzinka 1.45 Kto jest tu szefem? 2.15 – 5.10 Programy powt.

3 SAT

13.00 Magazyn południowy 13.45 Magazyn polityczny (powt.) 14.15 Jazz–Joe Williams 15.15 Diane Schuur and the Count Basie Orchestra 16.05 Spirala zdrowia – interesrobiony na zdrowiu 17.10 Program dla dzieci 17.35 Quiz przygodowy 18.00 Sport 19.00 Blok informacyjny 20.00 Stary – serial 21.00 W parku 21.50 Wiadomości sportowe 22.25 Miasto bez litości – film USA–szwaj.

MTV

7.00 Awake 10.00 VJ Paul King 13.00 VJ Simone 16.00 MTVs Greatest Hits 17.00 The MTV Coca–Cola 17.15 MTV at the Movies 17.30 MTV News at Night 17.45 3 from 1 18.00 Dance 18.30 MTV Prime 20.00 Dial MTV 20.30 MTVs Most Wanted 22.00 MTVs Greatest Hits 23.00 The MTV Coca–Cola 23.15 MTV at the Movies 23.30 MTV News at Night 23.45 3 from 1 0.00 VJ Kristiane Backer 3.00 Night Videos

POLSAT

16.30 Program dnia 16.35 Film animowany dla dzieci „Czerwone i czarne" reż. W. Giersz 16.40 „Och Karol!" – film polski, 1985 r. 18.15 „Poszukiwany: żywy lub martwy", odc. 21 18.45 Pożegnanie 23.15 Program wieczoru 23.20 „Gdzie świszczą kule" – film angielski, 1966 r. 0.50 Z cyklu mistrzowie polskiego dokumentu: „Egzamin" – reż. Andrzej Trzos 01.15 Pożegnanie

TAJKIEL
IMPORT-EXPORT
Uwaga!
Nowa rewelacyjna dostawa towaru bezpośrednio z Tajlandii i Chin! Ponad 100 asortymentów z nowej wiosennej kolekcji dla dzieci i młodzieży. Między innymi:
- spodnie spódnice, koszule z dżinsu
- piżamy, szlafroki slipy, biustonosze
- bluzki, sukienki, koszulki chłopięce z bawełny
- najtańsze w Polsce sukienki komunijne krótkie i długie
- obuwie (lakierki), koszulki komunijne
I wiele innych bardzo atrakcyjnych towarów.
Atrakcyjne ceny.!
Zapraszamy codziennie w godz. 9 – 18, ul. Pomorska 16. tel. 457–95.
Zapraszamy!
341/d

RANK XEROX
AUTORYZOWANA DYSTRYBUCJA I SERWIS
promont s.c.
Kielce, ul. Targowa 18
tel. 430–96; fax 484–21
kserokopiarki
faxy
maszyny do pisania
drukarki laserowe
materiały eksploatacyjne
papier ksero
LEASING
TEJ JAKOŚCI NIE SKOPIUJE NIKT
331/d

Zakład Elektromechaniczny s.c.
Kielce, ul. I Maja 73, tel. 538–31
wykonuje usługi:
○ przewijanie silników od 180 W – 200 kW
○ remont spawarek wirowych ○ naprawa wag
○ cięcie na gilotynie ○ roboty tokarsko–frezarskie
○ garaże ○ kraty ○ ogrodzenia ○ produkcja zniczy
757/bk

FARBY
POLIFARBU DĘBICA
poniżej cen fabrycznych
„KRAM"
Ostrowiec,
Kilińskiego 32
tel. 65–38–97
8411/o

DUŻY WYBÓR
kożuchów,
futer,
skór
za gotówkę i na raty
oraz
odzieży młodzieżowej
i damskiej
znajdziesz
w DH „Szumen",
ul. Jagiellońska 23/25,
w godz. 11 – 19
334/d

SPRZEDAŻ
Najtańsze jaja
Najtańszy CUKIER pacz.
kawa, herbata
HURTOWNIA „SKALNA"
Kielce, ul. W. Pokoju 51,
tel. 61–76–25
51127/g

SUKIENKI KOMUNIJNE
Zaoszczędzisz 200.000
kupując u producenta
Kielce,
ul. Pakosz 6 „B"
tel. 61–48–50
52021/g

Hurtownia Domos
ul. Chęcińska 14, tel. 61–49–71
poleca najtańsze
- wanny, zlewozmywaki, brodziki
- syfony
- garnki luzem i w kompletach
- chińskie termosy
- węglarki i łopatki
- tortownice, blachy, tarki
337/d

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Warka. Zaczątkiem osady był prawdopodobnie starożytny gród książęcy, leżący w miejscu, gdzie dziś jest Stara Warka. Bliżej rzeki, gdzie rozwijało się targowisko. Wzmianka o istnieniu Zarządu Miejskiego znajduje się w akcie z 1375 roku. Od XIX w. zaznacza się rozwój Warki jako miejscowości handlowej i przemysłowej. W 1650 roku pożar zniszczył to przeważnie drewniane miasto. Dnia 5 kwietnia 1656 roku Stefan Czarniecki pobił tu Szwedów. Wojna szwedzka zrujnowała miasto.

Na zdjęciu: widok miasta spoza Pilicy – drzeworyt Gorazdowskiego według rysunku Ludwika Grabowskiego z połowy XIX wieku.

Archiwum naszych miast

Bodzentyn

Miasto Bodzentyn założone zostało przez biskupa krakowskiego Bodzantę w 1366 r. W późniejszych wiekach od biskupów krakowskich i królów polskich otrzymało siedemnaście przywilejów, m.in. w roku 1370 od bp. Floriana 10 miar pola między wsiami Dąbrowa, Psary i Leśna, w 1412 od bp. Piotra wieś Tarczek z kmieciami i Górę Miejską, w 1413 od króla Władysława Jagiełły prawo magdeburskie oraz dwa jarmarki, w 1670 od bp. Andrzeja Trzebnickiego prawo zbudowania ratusza z zegarem.

W 1698 r. bp Jan Małachowski na ubogie dzieci podupadłych mieszczan i rzemieślników miasta Bodzentyna zapisał sumę 31.000 złotych polskich, a w 1711 bp Łubieński potwierdził prawo mieszczan bodzentyńskich do prowadzenia szynków na dwie mile od miasta (1 mila ok. 8,5 km). Bodzentyn miał prawo do piętnastu jarmarków rocznie, ale nie odbywały się w nim targi tygodniowe. Na jarmarkach, na które przybywali kupcy z miast ościennych, handlowano głównie końmi, bydłem, zbożem oraz towarami sukiennymi, wełnianymi i płóciennymi.

Przez miasto nie przechodził żaden trakt główny, a tylko furmańskie z Lublina do Częstochowy oraz w kierunku Terespola i Brześcia Litewskiego, którymi wożono towary żelazne z fabryk suchedniowskich.

Bodzentyn był miastem poduchownym rządowym (na własność rządu przeszedł w roku 1797). Dochody do kasy miejskiej napływały z łąki i ogrodu miejskiego, z propinacji (prawa do produkcji i sprzedaży alkoholi) – 1247 złp. oraz z dzierżaw innych użytków miejskich. W sumie dochód roczny wynosił w 1819 r. 2495 złp. 25 gr. W początku XIX w. miasto było w upadku, a według władz miejskich wiązało się to z faktem utracenia wielu funduszy nadanych przywilejami. Proboszcz kielecki przywłaszczył sobie 41 stajn gruntu miejskiego leżącego pod Grabkowem (1 staj – ok. 1,4 ha) rząd odebrał miastu wieś Tarczek z chłopami. Ponadto Dyrekcja Górnicza ograniczyła mieszczanom wolność wyrębu w lasach miejskich.

W 1820 r. w mieście mieszkało 1053 chrześcijan, 47 Żydów, znajdowało się 5 domów murowanych, drewnianych 205. Dowodem upadku miasta miał być fakt, że niegdyś istniały tu fabryki sukienne, kamieniołomy, cegielnie, huty szklane, a w 1820 r. było jedynie (!) 12 szewców, 4 krawców, 2 stolarzy, 2 bednarzy, 2 kołodziejów, 1 kowal, 1 ślusarz oraz jedna garbarnia. W większości mieszkańcy utrzymywali się jednak z rolnictwa.

Drzewica

Pierwszym właścicielem miasta był Mikołaj z Drzewicy herbu Ciołek. W 1429 r. król Władysław Jagiełło nadał jego dziedzicznej wsi prawo magdeburskie i przez to uczynił ją miastem. Oprócz praw miejskich uzyskał a Drzewica trzy jarmarki trzydniowe. Przywilej ten potwierdził w 1498 r. Jan Olbracht, a w 1785 r. Stanisław August Poniatowski. Kolejne przywileje królewskie (Stefana Batorego z 1578 r. i Augusta III z 1716) zwiększyły liczbę jarmarków do ośmiu rocznie, w tym jeden pięciodniowy. Jarmarki te nie wyróżniały się niczym szczególnym – Żydzi handlowali na nich towarami łokciowymi, sprzedawano zboże, bydło, trzodę, konie, narzędzia rolnicze.

W związku z tym, że Drzewica była miastem prywatnym, właściciele również obdarzali je przywilejami, ale także ciężarami. W 1747 r. Szaniawscy zezwolili mieszczanom drzewickim wyrabiać i szynkować piwo, ale za opłatą do dworu – od każdych pięciu korców słodu 8 gr, od cebra miodzin 20 gr. Właściciele chcąc zwiększyć swoje zyski z propinacji zabronili jednak miastu szynkować własny alkohol w czasie jarmarków, a w 1748 r. wręcz nakazali, aby w tym czasie miasto wyszynkowało nie mniej niż 10 stągwi (ok. 2000 l) piwa... dworskiego.

Drzewica, najpierw gniazdo rodowe Drzewickich, w początkach XVIII wieku przeszła w ręce Szaniawskich, a od 1806 r. należała do rodziny Rajskich. Miasto leżało w obwodzie opoczyńskim, w województwie sandomierskim. Przechodził przez nie szlak pocztowy z Warszawy do Krakowa przez Nowe Miasto.

Podobnie jak inne małe miasteczka, Drzewica była w bardzo słabej kondycji ekonomicznej. Część pastwisk miejskich została zagarnięta przez sąsiadów z Brzustowic, propinacja nadana miastu przez jego właścicieli, z czasem została przez nich odebrana.

Dawniej istniała w mieście fabryka pasów do kontuszów, wstążek, tasiemek i innej pasmanterii, ale upadła. W 1820 r. na 331 mieszkańców (w tym 77 Żydów) było 8 szewców, 2 kowali, 2 krawców, 1 ślusarz i 1 kuśnierz. Większość mieszczan utrzymywała się jednak z rolnictwa. Miasto nie miało własnych posiadłości, które byłyby źródłem dochodów. W 1819 r. kasa miejska dysponowała 604 zł 16 gr. Pochodziły one głównie ze składek mieszkańców i kar policyjnych, a przeznaczone były w dużej mierze na utrzymanie burmistrza.

Na 59 domów tylko 5 było murowanych. Mimo posiadania materiałów miasto było brukowane tylko w niewielkim stopniu. Jedynym gmachem użyteczności publicznej był murowany kościół parafialny w niezłym stanie. Istniejący wcześniej drewniany kościółek pod wezwaniem Św. Stanisława w 1803 r. „ze starości obalił się", a z klasztoru bernardynek po pożarze w 1817 r. pozostały tylko ruiny. Według burmistrza upadek miasta wiązał się „z czasami wojennymi" na przełomie XVIII i XIX wieku, ale głównie z tym, że jego dobra znajdowały się „pod krzywdą" i że miasto nie posiadało dziedzica, „który by go jak dawniejsi wspierał". Szaniawscy zastawili je swoim wierzycielom za długi. Według dozorcy miasta z ramienia władz gubernialnych ratunkiem dla Drzewicy byłoby przekształcenie jej z miasta prywatnego na osadę wolną.

Opracowała MONIKA MARCZUK

Żydzi w Kielcach

PO „Katalogu dokumentacji etnograficznych 1970–1984" i „Żydowskich śladach w województwie kieleckim i radomskim" Adama Penkalli, trzecią książką opublikowaną staraniem kieleckich Pracowni Konserwacji Zabytków są „Kieleccy Żydzi" Krzysztofa Urbańskiego.

Książka Krzysztofa Urbańskiego jest więc bardzo istotnym uzupełnieniem wielu wydawnictw traktujących o dziejach miasta. Wprawdzie historia zwartej społeczności żydowskiej w Kielcach zamyka się tylko w latach 1862–1942, ale w ciągu tych osiemdziesięciu lat odgrywała ona w mieście doniosłą rolę w podstawowych dziedzinach życia – przemyśle, rzemiośle, handlu, ochronie zdrowia, kulturze, oświacie.

Od roku 1833 Żydzi zamieszkali w okolicach Kielc, głównie w Chęcinach, przez trzydzieści lat zabiegali o uzyskanie pozwolenia na osiedlanie się w Kielcach, a gdy dekretem carskim takie zezwolenie uzyskali, bardzo szybko zaznaczyli tu swoją obecność. Już w roku 1905 co trzeci mieszkaniec Kielc był Żydem i te proporcje zachowały się bez większych zmian aż do roku 1939. Najwięcej Żydów przebywało w Kielcach w roku 1940 – 25.400 – ale w pięć lat później zostało ich już tylko 212.

Autor książki starał się nakreślić maksymalnie zobiektywizowany obraz historii kieleckich Żydów, ich roli i miejsca, jakie zajmowali w mieście. Nie unikał bolesnych kart tej historii – wszechstronnie przypomniał tragiczne wydarzenia z 4 lipca 1946 roku, ale również pogrom, który wydarzył się w listopadzie 1918 roku, gdy mieszkańcy Kielc wtargnęli na wiec Żydów odbywający się w teatrze, zamordowali dwie osoby (17-letniego Chaima Jegera i Szmula Owsianego), a następnie zaczęli demolować i grabić żydowskie domy i sklepy. Mimo to, w latach międzywojennych współżycie Żydów i Polaków w Kielcach układało się potem poprawnie. Szczególnie interesujący jest rozdział dotyczący tego okresu. Trzecia część mieszkańców Kielc była Żydami, ale do nich należała połowa największych zakładów przemysłowych, 60 proc. sklepów i warsztatów rzemieślniczych, prawie wszystkie księgarnie. Żydzi aktywnie uczestniczyli w politycznym i społecznym życiu miasta, zasiadali w Radzie Miejskiej, mieli duży wpływ na rozwój stolicy województwa. Urbański wymienia w swojej książce dziesiątki nazwisk Żydów szczególnie zasłużonych dla miasta. Lokalizuje też największe z 1660 posesji żydowskich w roku 1938. Tom zamyka kalendarium problematyki żydowskiej w Kielcach w latach 1950–1992, 20 zdjęć i mapki. Książka Urbańskiego jest z pewnością wydarzeniem w kulturze Kielc i regionu.

TADEUSZ WIĄCEK

Krzysztof Urbański – „Kieleccy Żydzi", Małopolska Oficyna Wydawnicza i PKZ, Kraków 1993, str. 296.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Wspomnienia Józefa Marcinkowskiego

Staraniem Staszowskiego Towarzystwa Kulturalnego ukazała się kolejna pozycja Biblioteki Staszowskiej – wspomnienia znanego działacza ludowego – Józefa Marcinkowskiego. Jego długie i bogate dotychczasowe życie zostało przedstawione w tomie „W poszukiwaniu samego siebie".

Dawno temu ten tom został przyjęty do druku przez LSW, lecz do tej pory nie zapaliło się dla niego „zielone światło". Dopiero „z uwagi na uniwersalne treści zawarte w książce a także niewątpliwe jej walory literackie (...) STK zdecydowało się wydrukować jej wybrane fragmenty".

Autor zastosował w pracy metodę biograficzną: koleje jego życia wyznaczają obszar penetrowanego świata. Lecz i tak otrzymaliśmy wiele bogactwa. Marcinkowski dokładnie opisuje położenie swojej wioski – Biskupic Radłowskich, jej historię i dzień dzisiejszy. Następnie przedstawia swoje trudne – dziecka chłopskiego – dzieciństwo, lata nauki w Żabnie, Czernej, w gimnazjum w Krakowie i studia filozoficzne na UJ, aktywne uczestnictwo w zebraniach i wiecach, na których występował Witos.

Czas studiów i lata powojenne to ożywiona działalność Marcinkowskiego w młodzieżowym ruchu ludowym, np. Małopolskim Związku Młodzieży, Akademickiej Młodzieży Ludowej, Związku Młodzieży Wiejskiej, „Społem"... także organizowanie ludowej prasy i publicystyczne wypowiedzi o problemach wsi.

W czasie wojny autor wspomnień aktywnie uczestniczył w ruchu oporu. Był kierownikiem organizacyjnym Okręgu VI SL „Roch" i z jego ramienia pełnomocnikiem do spraw BCh na Małopolsce i Śląsk, redagował „Wieści Ludowe". Po wojnie również ściśle związany z ruchem ludowym. Był wiceprezesem ZW PSL w Krakowie, członkiem Rady Krajowej PSL, pełnomocnikiem ZG Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych. Z końcem lat czterdziestych został odsunięty od szkolnictwa, któremu oddawał się zawodowo, i działalności publicznej. Powrócił do niej dopiero w latach osiemdziesiątych.

Wspomnienia „W poszukiwaniu samego siebie" pełne są plastycznych opisów galicyjskich wiosek rzuconych między Wisłę a Dunajec, spotkań z Witosem w pobliskich Wierzchosławicach, a nawet liryczne wstawek o młodzieńczej miłości, mocnych opisów życia w konspiracji i czasach stalinowskich. Pełne są przede wszystkim głębokich refleksji człowieka, który życie swoje poświęcił ruchowi ludowemu. Ich dokumentarny charakter został wzmocniony zdjęciami z przeszłego czasu.

Biorąc pod uwagę walory dokumentacyjne, dużo mądrej refleksji i zalety języka, należy żałować, że otrzymaliśmy tylko fragmenty, a nie całą pracę.

STANISŁAW ROGALA

Prof. W. Sedlak z mieszkańcami Nowej Słupi

Ukochał Góry Świętokrzyskie

W ostatnich tygodniach lutego 1993 roku odszedł od nas jeden z największych miłośników Świętokrzyskiej Krainy. Prasa, radio i TV kieleckie nie szczędziły słów o znakomitym uczonym. Sławny uczony i odkrywca tysogórskich skamielin, prapoczątków życia we wszechświecie, udokumentował swych dzieł jak np. „Życie jest światłem", że bioelektronika i teoria krzemowa są twórcą życia we wszechświecie.

To On – SEDLAK – KSIĄDZ PROFESOR WŁODZIMIERZ S E D L A K. Zna Go Kielecczyzna, cała Polska, jak również głośno o dziwnym Uczonym w Europie i świecie.

Nasze towarzystwo „Koło Przyjaciół Nowej Słupi" pragnie dorzucić wzmiankę o nieznanej ciekawostce z życiorysu Profesora, bowiem w kręgu naszej działalności mieściła się skromna pracownia wielkiego Człowieka w pokoiku pobenedyktyńskiego klasztoru na Świętym Krzyżu. Nakazuje nam także to uczynić statut w naczelnym punkcie naszej działalności.

Jako prezes towarzystwa poznałem Profesora przed kilkoma laty i nawiązałem z Nim łączność. Ze względu na ciężki stan zdrowia i wielkie zapracowanie nie mógł się z nami spotkać. Umówiliśmy się przeto na spotkanie na Łysej Górze. Nastąpiło to 21 lipca 1989 r. w obecności pani dr Joanny Kalisz. Delegacja nasza składała się z trzech pokoleń mieszkańców Nowej Słupi, aby złożyć hołd i wyrazy uznania za naukowe dokonania i rozgłos Gór Świętokrzyskich i całej ziemi kieleckiej, które tak bardzo pokochaliśmy z Księdzem Profesorem.

Choć wiekiem niewiele różniliśmy się, to jednak serce biło mi mocno na samą myśl spotkania tak dostojnej Osoby. Jego sekretarka i zarazem troskliwa opiekunka wprowadziła nas do ciasnego pokoiku, zastawionego stosami książek i dokumentów, na które blade światło jednego okienka rzucało cienie klasztornych murów.

Z tym, co przeżył Ksiądz Profesor, jakie trudy pokonywał edukacji, jak przemierzał drogę do szczytów wiedzy, utożsamiałem siebie i wielu znanych mi „bandosów" świętokrzyskiej ziemi. Ze łzami w oczach przeczytałem pożyczone w Pedagogicznej Bibliotece Kieleckiej pierwszy raz dzieło Wielkiego Sedlaka: „Życie jest światłem". On – wielki Człowiek, nie wiedział, jak bliskim był mi bratem w tej biedzie chłopów i robotników polskiej wsi. Parę godzin upłynęło w tchaniu tej gawędy, która w Jego ustach przeradzała się w cudownie brzmiącą poezję o prozaicznej prawdzie i mądrości życia. Tylko od czasu do czasu zaskrzypiały pod siedzącymi krzywe krzesła i stara kanapa.

Profesor snuł jeszcze marzenia o nowych tytułach książek, które miał na warsztacie, pokazywał listy ze środowisk uczonych i Ojca Świętego Jana Pawła II z pozdrowieniami i życzeniami za „Technologię Ewangielii", wspominał utarczki z konwersantami i uczonymi. A do nas maluczkich przemawiał, jak na auli uniwersyteckiej, ale zarazem tak szczerze i bezpośrednio, że to „światło życia" jego mowy przenikało i do nas starszych i do moich wnuków. Zbliżył ich główki do siebie i zdało się, że ręce Jego promieniowały miłością i mądrością znakomitego Pedagoga.

Zmęczony w końcu wręczył nam obiecany podarunek: zseść swoich książek z dedykacją: „Dar dla Koła Przyjaciół Słupi Nowej biblioteka – SEDLAK, Św. Krzyż 21.VII.89."

Dołączam kserokopię dedykacji i pamiątkowe zdjęcie, które moim aparatem wykonała nam pani dr Kalisz.

Proszę bardzo o umieszczenie naszego listu na łamach „Słowa Ludu" oraz zdjęć, które stanowią istotny dokument złożonego hołdu (przepraszamy za słabą techniczność zdjęć, ale one potwierdzają autentyczność wydarzenia).

Uważamy, że Szanowna Redakcja znajdzie kącik na nasz list, za co z góry serdecznie dziękujemy.

Pozostaje z wyrazami szacunku

– Antoni Ponikowski
honorowy prezes Koła Przyjaciół Nowej Słupi

Poczta „magazynu"

Narodowe Siły Zbrojne

We wrześniu 1944 r. we wsi Złota stacjonują: w budynku gorzelni – gestapo, a w szkole własowcy.

Pewnego dnia w godz. popołudniowych (dokładnej daty nie pamiętam) własowcy spędzają tłumy osób zatrudnionych przymusowo przy budowie umocnień wzdłuż Nidy, na plac obok chaty dozorcy łąk i stawów dworskich, czyli około 1000 mb od siedziby gestapo i własowców.

Do zgromadzonych przemawiał człowiek w mundurze oficera Wojska Polskiego, który przedstawił się jako żołnierz z Brygady NSZ „Bohuna". Stojąc na specjalnie przygotowanej mównicy krzyczał na całe gardło: „Wstępujcie do nas, musimy się bronić przed wkroczeniem bolszewików" itd., itp.

Informuję p.p. Grabkę, Olszewskiego, Skrobota, że w tym czasie w lochach gorzelni w Złotej, gestapo więziło kilkunastu żołnierzy AK i BCh w tym zastępcę łącznika Obwodu AK mjr. „Janczara", których wkrótce zamordowano. Wrzesień 1944 r. był drugim miesiącem bohaterskich wzmagań z hitlerowskim zaborcą powstańców Warszawy i pytam wcześniej wymienionych panów – czy ów oficer „Bohuna" nie miał nic wspólnego z okupantem, tak sobie pod nosem gestapo z pomocą własowców organizował wiec? O zgrozo! Boże! Toż to zakłamanie i farzyeuszę! Jak macie czelność bronić współmorderców? – pytam dlaczego ten narodowy dobroczyńca nie wzywał zgromadzonych do niesienia pomocy walczącej Warszawie???

Pan W. Grabka ma możliwości oficjalnego wyjaśnienia, kim był i jaką rolę odegrał w działalności Brygady Świętokrzyskiej NSZ – esesman Fuchser. Są przecież archiwa. Jeśli Rosja udostępnia tragiczne fakty – to dlaczego nie poprosić, wprost zażądać udostępnienia zapisów archiwalnych przez Niemcy i Anglię, na temat właśnie NSZ i ich współpracy z okupantem hitlerowskim!

Dowództwo AK różnych szczebli raportowało do Londynu o roli jaką odgrywało NSZ. Czekamy!

E. Kalina – Pińczów

„Noty"

Po serii jakże uczonych wypowiedzi na temat filmu „Kielce" w stylu: „ani ja, ani większość... nie widziałam tego filmu, ale nieoficjalnie wiadomo, że..." zaskoczył nas pyrnopyalny redaktor T. W. 19 lutego w nocie pt. „Za drogi film", przytoczył nam (i nie tylko) bezkompromisowo. Mogę jedynie przyznać ze skruchą: ma Pan po wielekroć rację!!!

Po pierwsze: rzeczywiście Zarząd Miasta nie ogłosił przetargu na realizację filmu – a mógł; co gorsze ten sam zarząd nie wybrał bardzo korzystnej oferty innej firmy, która chciała zrobić film o Kielcach za jedyne 250 mln złotych – a mógł.

Po drugie: rzeczywiście za 97,8 mln złotych taki film zrealizowałby profesjonalista. To moja wina, że poprosiłem do współpracy amatorów, nieuduczników. Reżyser filmu Andrzej Kościołek – absolwent wydziału Reżyserii Telewizyjno–Filmowej w Katowicach – zamiast sprzątać w wytwórni filmów wideo od lat prowadzonej w Kielcach przez Pana znajmego (Panie znajomy – niech Pan zdradzi jak się robi 18–minutowy film, w blisko 70 planach, w systemie Beta za 20 mln – dam za tę zdradę 20 mln), zrealizował kilka filmów w Telewizji Polskiej. Dlaczego nie w „MGM"? Operator pierwszej kamery Lesław Skuza, nigdy nie pracował z F. F. Coppolą, a jedynie z takimi dyletantami jak Paweł Komorowski czy Magda Łazarkiewicz. W chwili słabości przyznał, że wiceprezesem sekcji operatorów filmowych Stowarzyszenia Filmowców Polskich został dzięki fałszerstwom wyborczym. Oj! Chyba go wydałem. Operator drugiej kamery Andrzej Misaczek – zamiast pójść do roboty w BBC albo do Turnera – od kilkunastu lat realizuje programy w Telewizji Polskiej w Krakowie i jeszcze się tym chwali. Cóż – zawyżona samoocena.

Po trzecie: rzeczywiście nikt z naszej ekipy filmowej nie jest laureatem Oskara ani nawet Feliksa. Ten, nieco zakamuflowany – pewnie z litości – zarzut przyjmuję z pokorą i obiecuję, że w nowej ekipie filmowej żaden facet bez Oskara miejsca nie znajdzie.

Po czwarte: rzeczywiście... wystarczy. A może należało po prostu napisać „wprawdzie tego filmu nie widziałem, ale jest to ewidentna chała"?

Z wyrazami
Grzegorz Strzelczyk
Agencja Reklamy „Test"

„Teczka pana senatora"

Komitet Rodzicielski w Zespole Szkół Rolniczych im. Stanisława Staszica w Borkowicach dziękuje pani redaktor Barbarze Koś za obiektywne przedstawienie faktów w artykule „Teczka senatora".

Komitet Rodzicielski na ogólnym zebraniu rodziców 15 listopada 1992 r. wypracował stanowisko, które zostało osobiście przedstawione w Ministerstwie Rolnictwa i nadal swoje stanowisko podtrzymuje.

Komitet Rodzicielski wyraża oburzenie i protest przeciwko replice sformułowanej przez Prezydium Komitetu Obywatelskiego w Borkowicach.

Młodzież Zespołu Szkół Rolniczych w Borkowicach oraz rodzice wysoko oceniają kwalifikacje pedagogiczne i umiejętności dyrektora.

Prosimy o zamieszczenie naszego stanowiska w gazecie.

Przewodniczący Komitetu Rodzicielskiego przy Zespole Szkół Rolniczych im. Stanisława Staszica 26–422 Borkowice

* * *

W związku z art. pani Barbary Koś „SL" z 5.II. br. „Teczka pana senatora" – wyjaśniam co następuje: „W dniu 31.VIII.1992 r. zgłosił się do biura wicemarszałka Sejmu RP pana Henryka Bąka, dyr. ZSR – Borkowice pan Henryk Półtorak wraz ze swoim zastępcą. Państwo ci zostali przyjęci przez kierownika biura tzn. przeze mnie, czyli Kazimierza Kowalczyka. Wskazane by było, aby dziennikarz, który relacjonuje sprawę jednej strony najpierw zapoznał się z faktami, jakie miały miejsce. Nieprawdą jest, że pan wicemarszałek Henryk Bąk odmówił przyjęcia pana Półtoraka H. i jego zastępcy".

Kazimierz Kowalczyk
– kierownik Biura Poselskiego.

* * *

O fakcie „odmowy przyjęcia Henryka Półtoraka i jego zastępczyni, Danuty Bilskiej, przez pana wicemarszałka, Henryka Bąka pomimo 6–godzinnego oczekiwania przed drzwiami Biura Poselskiego" pisze Henryk Półtorak w oficjalnym piśmie, skierowanym do Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Departament Nauki, Oświaty i Postępu, dnia 14.IX.1992 r. Z pisma pana Kazimierza Kowalczyka nie wynika też, że pan wicemarszałek Bąk przyjął dyrektora i zastępczynię.

BARBARA KOŚ

Opinie naszych Czytelników nie zawsze zgodne są z poglądami redakcji. Zatrzegamy sobie prawo skrótów.

Jesteśmy największą gazetą w regionie!
Nie wystarczy nas czytać, trzeba prenumerować!

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

fot. archiwum

Plotki ze sfer

Geniusz, szaleństwo i... silownia?

Daniela Olbrychskiego widywano ostatnio podczas joggingu w wilanowskim pejzażu w Warszawie. Powód prosty. Wyśmienity aktor przygotowywał się do roli w sztuce „Geniusz i szaleństwo" Aleksandra Dumasa (ojca) w adaptacji Jean Paul Sartre a, w stołecznym Teatrze „Powszechnym". W telewizyjnej rozmowie z Alicją Resich–Modlińską, pan Daniel zwracał uwagę na niezbędność kondycji fizycznej w tej roli, jako że musi unosić w górę swoje sceniczne partnerki. Należy to traktować jako brutalną krytykę wagi pań J. Szczepkowskiej i J. Żółkowskiej, względnie chwilowy spadek formy mistrza fechtunku, boksu i tylu jeszcze sprawności, o czym niejako może zaświadczyć inny aktor Tadeusz Borowski, głośny tenisowy pogromca Daniela O.

Józef Hen nie boi się bezsennych nocy

Józef Hen podczas promocji swojej książki „Nie boję się bezsennych nocy", wyznał, że dopiero po wielu latach dowiedział się, dlaczego jego syn Maciek zerwał z narzeczoną: „Zobaczył jak na lisiej fermie wybiera sobie zwierzątko na kołnierz. Długo grymasiła, wreszcie spostrzegła pięknego lisa i krzyknęła uradowana: „To ten!" Kiedy mu tłumaczyła dumna ze swego znawstwa, że zawsze potrafi najlepiej wybrać, tylko odrzekł: „A ja nie... I to był koniec ich miłości".

Józef Hen podsłuchał jak jego córka Madzia przemawia do wnuczki: „Dawniej mówiło się: czcij ojca i matkę swoją", a teraz ci mówię: „wybacz ojcu i matce, bądź wielkoduszna".

Józef Hen miał wizję: „Polsce grozi anarcho–faszyzm. Faszyzm to wymuszony przemocą (bezprawiem) porządek. Ale polska odmiana faszyzmu będzie zgodnie z naturą polską, czy tylko tradycją, tą od Sasa, anarchiczna. Będzie ciemno, reakcyjnie, klerykalnie, przy kompletnym braku dyscypliny społecznej, to nam grozi. – I od tego ma nas uratować „Okrągły stół"? – pytał Hen w lutym 1989 r. Do dzisiaj nikt mu nie odpowiedział na to pytanie.

Aleksander Bardini zainaugurował...

... aukcję darów środowiska aktorskiego na rzecz nowego Domu Aktora Weterana Scen Polskich w klubie Radia „Zet" w Warszawie. „Patrzę jasno w przyszłość – powiedział sędziwy aktor patrząc jak rośnie cena jego portretu pędzla Ignacego Machowskiego, który sprzedano w końcu za 5 milionów złotych. Tyle samo zapłacono za filiżankę ze spodeczkiem ofiarowanymi przez Maję Komorowską. Ze strony wybitnej aktorki brak komentarzy dotyczących przyszłości.

Agnieszka Osiecka jest gotowa

Zapytana przez miesięcznik „Imperium", co najbardziej lubi nosić odrzekła: „Ja jedynie wtedy zastanawiam się co nałożyć, kiedy idę na randkę z mężczyzną, na którym mi zależy. Wtedy ubieram się wyłącznie dla niego. Mogę mieć nawet palmę na głowie, byle odniosła skutek, byle mu zrobić przyjemność, albo go oszołomić. Jeżeli on lubi rosyjskie bluzeczki do siatkówki, to ja przyjdę w takiej bluzeczce, jeśli on lubi futro na gołe ciało – jestem gotowa je założyć".

(AI)

Rozwód

TOMASZ JAKLEWICZ

I

Wysoki Sądzie, proszę o rozwód, bo mąż nie dość, że pijak, to jeszcze namówił kolegę od wódki, żeby mnie zastrzelił. Przed śmiercią zostałam ocalona przez wiernego psa, który mnie zasłonił od kuli własnym ciałem.

II

Znów się schlał jak świnia, myślała, słuchając przez drzwi niewyraźnego głosu męża, pani Genowefa. – Nie wpuszczę go do domu, skoro pił z koleżkami, to niech oni go przenocują. Mąż popukał jeszcze do drzwi, ale uparta kobieta nie ustępowała. Pan Zenek chcąc nie chcąc powlókł się do szopy z sianem. Musiał się przespać, pracę rozpoczynał od 6, a na dojazd tracił godzinę.

III

Pan Zenek, jak co dzień, wrócił rowerem z Buska zmęczony po całodziennej pracy. Zawsze na powitanie wybiegał przed dom jego czarny, podwórkowy pies. Dziś go nie było. No tak, ostatnio w ogóle dziwnie się zachowywał. Ale w życiu nie są najważniejszą sprawą humory podwórkowego psa. Gdy wszedł do stodoły po słomę, zauważył w ciemnym kącie zwiniętego w kłębek psa, który nie zareagował na jego wejście. Co jest? Chory, otruty, czy co? Już miał podejść bliżej, ale odezwał się w nim nieokreślony niepokój. A może to wściekliznа? Końcem grabi trącił leżącego psa. Zwierzę, zwykle łagodne, zerwało się z głośnym warkotem i wbiło zęby w drzewce grabi, z pyska skapywała mu piana.

Pan Zenek wyskoczył ze stodoły jak oparzony, do sąsiada myśliwego było tylko trzy domy dalej. Biegiem wpadli na podwórko. Pies właśnie wchodził po schodach w stronę otwartych drzwi, w których stała żona pana Zenka. Ten krzyknął: Strzelaj Kazik! Na co czekasz! Pani Leokadia ujrzała z przerażeniem wycelowaną w siebie lufę strzelby, którą trzymał nie ubrany, z rozwichrzonymi włosami sąsiad.– O matko! Za co?! – zdołała wykrzyknąć. Padł strzał. Pies bez skowytu sturlał się ze schodów. – Burek miał wściekliznę. Głos słyszała jakby z bardzo daleka. Kolana uginały się pod nią coraz bardziej, dobrze, że mąż zdążył ją podtrzymać. Zdumienie i przerażenie kobiety ustępowało miejsca uldze i rosnącej wściekłości na męża, który tak ją przeraził.

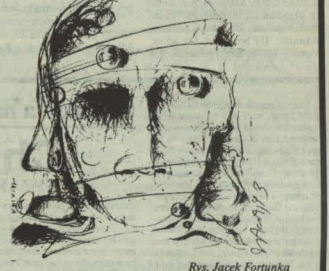

Rys. Jacek Fortunka

Lekcja gimnastyki

Prośba o przyjęcie...

RYSZARD NIEMIEC

Szanowni Panowie! Mając te pewne kontakty towarzyskie w środowisku byłych pięściarzy małopolskich, między innymi z medalistą z Meksyku, Staszkiem Draganem, dostałem wiadomość o zawiązaniu się w Kielcach KOP, czyli Komitetu Ocalenia Pięściarstwa. Mój informator z „Balu pięściarzy" w Jaworznie, zorganizowanego przez specjalną fundację „Fortuna Post Factum", nie był pewien nazwy przedsięwzięcia, ale jak się zwał tak się zwał, wiadomo o co chodzi. Chciał bym dołączyć do każdego, kto zabiera się do reanimacji boksu w naszym kraju. Na swoje usprawiedliwienie mam niewiele, bo wyniesiony z wczesnej młodości ufekt do rywalizacji w ringu. Swego czasu zaliczyłem nawet dwie walki, w tym jedną w tak zwanym pierwszym kroku i o dziwo – obie wygrałem. Kiedy kariera stanęła przede mną otworem, a jej początkiem miała być walka z pewnym królem nokautu znanym szerzej w powiecie (jarosławskim), moja władza rodzicielska zamknęła mnie w domu. Ponieważ bez zgody mamy lub taty nie mogłem rozpocząć marszu ku triumfom w kategorii seniorów, ten rodzaj internowania wpłynął bezpośrednio na mój kompleks, trwający do dnia dzisiejszego.

Już raz chyba pisałem na tych łamach, że wszystkie moje osiągnięcia w sporcie, takie jak mistrzostwo Polski w koszykówce, czy mistrzostwo województwa w trójskoku, to małe piwo w porównaniu z tym, co mogłem zrobić w boksie. Niech Szanownym Panom coś niecoś powie o moich smykałkach zdarzenie z pewnej zabawy ludowej, na której pobito ówczesnego mistrza Polski juniorów wagi kogucieJ, Janka Kopcia (finały wygrał dwa razy z Jurkiem Adamskim, którego przedstawiać nie trzeba). Mistrz zdrowo poturbowany, jak przystało na przyjaciela, którego poznaje się w biedzie, przyczołgał się do mnie z prośbą o pomoc. Rezultat? Dwóch napastników wylądowało w pogotowiu ratunkowym, ja zaś z kolegą doproszonym do tej ulicznej rozgrywki, musiałem spędzić noc na twardym łożu milicyjnym. Ponieważ rywalizacja toczyła się bez użycia rękawic pan prokurator niesłusznie dopatrywał się złamania regulaminów, a de facto złamana była jedynie kość jarzmowa.

Przytoczyłem tę opowieść nie po to, aby chłopcy z KSZO wyciągnęli stąd wniosek, że bokser zawsze gotowy jest do sukcesu między linami i poza nimi (a już na pewno nie dajcie tego czytać Żeromińskiemu!), ale dlatego, by w tym kraju wreszcie zrozumieli, iż likwidacja sekcji pięściarskich przysparza licznych i damskich walczaków.

Ponieważ w mojej okolicy galicyjskiej jak okiem sięgnąć rozciąga się bokserska pustynia, a robota wokół odbudowy sekcji najbliżej rozwija się w Kielcach – stawiam się do dyspozycji. Proszę o deklarację wpisową oraz blankiet służący złożeniu dotacji indywidualnej.

Boks w Polsce upada nie dlatego, że jest szkodliwy dla zdrowia, ale dlatego, że uległ niewybrednej kampanii propagandowej. Trwała ona z różnym nasileniem od połowy lat dwudziestych. Przeciwała, kiedy reprezentanci odnosili sukcesy, nabierała mocy, kiedy kadra dostawała bity. Przez ostatnie dziesięć lat akurat nie mieliśmy wybitnych zawodników, a myśl szkoleniowa utraciwszy stammowską trajektorię, na siłę próbowała krzewić wzory kubańskie i enerdowskie. Bez wyników w skali międzynarodowej polski boks stał się bezbronny, więc dobrali mu się do skóry zniewieściali bonzowie, ratując w sytuacji kryzysowej przede wszystkim dyscypliny łatwe, lekkie i przyjemne. Dziś bardziej niż kiedykolwiek boks jest potrzebny młodzieży. Będzie remedium na zagrożenia wszelkimi patologiami, jakie niesie okres ustrojowej transformacji. Nie chcąc dopuścić do degradacji moralnej naszej młodzieży męskiej musimy tworzyć znowu ośrodki bokserskie. Więcej nie ma co mówić o własnych przekonaniach. Wierzę, że takich zapaleńców jak ja nie da się zbyć byle czym, dlatego oczekuję sygnału przyznania mi członkostwa Waszego stowarzyszenia.

Z bokserskim pozdrowieniem...

Turniej Jednego Wiersza

Dom Środowisk Twórczych „Pałac Zielińskiego" w Kielcach (ul Zamkowa 5) zaprasza do wzięcia udziału w comiesięcznym Turnieju Jednego Wiersza.

W konkursie może wziąć udział każdy bez względu na wiek i dorobek literacki.

Na konkurs należy do 15 dnia każdego miesiąca nadesłać jeden wiersz (w 3 egz.) nigdzie dotąd nie publikowany, opatrzony godłem.

O terminie rozstrzygnięcia konkursu organizatorzy poinformują oddzielnie. Nagrodzone utwory będziemy publikować na łamach „Magazynu".

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

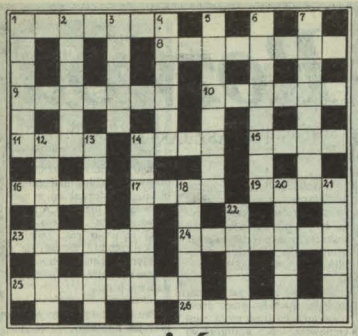

KRZYŻÓWKA „MAGAZYNU"

Wśród poprawnych rozwiązań rozlosujemy nagrodę – 150 tys. złotych – ufundowaną przez redakcję „Słowa Ludu".

Definicje wyrazów podano na zasadzie skojarzeń.

POZIOMO: 1) herbata, napój, 8) karczma, właściciel, 9) śledź, kawałek, 10) sputnik, oko, 11) stajnia, turban, 14) diabeł, tył, 15) łysina, wspomnienie, 16) choroba, rzeka, 17) zagłowiec, ramię, 19) kamień, jubiler, 23) rzeka, rzepka, 24) Czech, maraton, 25) zbiór, systematyczność, 26) nauczanie, ekspert.

PIONOWO: 1) rządzenie, woda sodowa, 2) niebezpieczeństwo, likwidacja, 3) kierunek, tendencja, 4) nietoperz, pies, 5) tchórz, uchylanie się, 6) medalista, rekordzista, 7) bezwład, ospałość, 12) lekarz, promieniowanie, 13) brat, syn, 14) adres, koperta, 18) podział, schizma, 20) kot, szybkość, 21) dowódca, biegłość, 22) strzał, bieg.

Na rozwiązania czekamy 7 dni.

JAG

Rozwiązanie krzyżówki z nr 1749:

POZIOMO: pułap, omikron, urwis, zamek, piechur, astma, Kunów, organ, Szela, Parys, śruba, rober, lerka, obrońca, patka, morze, okładka, trasa.

PIONOWO: przekąs, łamanie, pukawka, swat, ospa, Kocerka, okulary, zarobek, lebioda, parapet, rybitwa, Sarmata, lama, rura.

Nagrodę za rozwiązanie krzyżówki z 29 stycznia br. otrzymał Mścisław Trójgrodzki z Radomia.

Psycholog nie radzi

Zwariowana karuzela

EWA STAROŃ

Nauka rozwinęła się bardzo w ciągu ostatnich dwustu lat i ma to niemały wpływ na nasz obraz świata. Nie wierzymy już w dobre wróżki i czary, a przynajmniej się do tego nie przyznajemy. Staliśmy się bardzo logiczni. Nie ma dymu bez ognia, a każda przyczyna ma swój skutek – mawiamy często. Jeśli chorujemy, to znaczy, że w naszym organizmie zagnieździł się jakiś wredny mikrob, a skoro uczeń dostaje w szkole jedynki, to znaczy, że nic nie umie.

Świat widziany w kategoriach logiki przyczynowo-skutkowej wydaje się zrozumiały. Wystarczy znaleźć przyczynę, usunąć ją, a negatywny skutek zniknie. Niestety, rzeczywistość płata nam czasem psie figle tak mieszając przyczynę ze skutkiem, że w praktyce są one nie do odróżnienia.

Wyobraźcie sobie taką sytuację. Pewna pani skarży się, że z jej mężem dzieje się coś niedobrego. Stał się zimny i obojętny. Nie ma ochoty rozmawiać z żoną i coraz częściej wychodzi z domu. Mąż potwierdza te fakty. Uważa, że przyczyną jest zachowanie żony. Stała się gderliwa. Wciąż ma o coś pretensje i ciągle go krytykuje. Obydwoje uważają więc, że przyczyną ich kłopotów jest zachowanie partnera. Im bardziej obojętny jest mąż, tym częściej żona gdera, co z kolei powoduje, że on odsuwa się coraz bardziej. Gdzie tu przyczyna, a gdzie skutek?

Przytoczę wam inny przykład rzeczywistości na bakier z logiką. W dalekim kraju dwie grupy studentów otrzymały do badań szczury, które miały się uczyć przejścia przez labirynt. Pierwszą grupę poinformowano, że otrzymali zwierzęta wyjątkowo inteligentne, drugą, że ich szczury są raczej głupie. Zwierzęta z pierwszej grupy uczyły się znacznie szybciej niż te z grupy drugiej. W rzeczywistości nie były bardziej inteligentne. Szczury do obu grup dobierano losowo. Jak się okazało studenci z pierwszej grupy bardziej lubili swoich „uczniów", częściej ich głaskali i nagradzali.

Gdyby wyniki te dotyczyły tylko szczurów nie byłoby się czym przejmować. Jednak w jednej ze szkół amerykańskich przekonano nauczycieli, że pewna grupa uczniów jest szczególnie zdolna, mimo że tak naprawdę nie różnili się oni od rówieśników. Mieli znacznie lepsze wyniki w nauce. Co więcej, przy powtórnym badaniu tym samym testem, którego używano przed rozpoczęciem eksperymentu, okazało się, że ich iloraz inteligencji wzrósł. Co by było, gdyby zbadać uczniów mających opinię złych? Czy tutaj również przewidywany skutek miał by tak duży wpływ na domniemaną przyczynę?

Pomyśl!

Czterech panów X, Y, Z, W umówiło się na spotkanie w klubie szachistów. X przychodził do klubu codziennie, Y co drugi dzień, Z co trzeci, a W co czwarty dzień.

Jak często wszyscy czterej spotykali się w klubie razem?

Odpowiedzi na pytania z poprzedniego numeru:

I. Po 15 minutach starszy brat dopędzi młodszego.

II. 9 osób otrzymuje tylko po bułce. Ostatnia osoba otrzymuje kosz z leżącą w nim bułką.

Wycieczka na weekend

Chroberz

CEZARY JASTRZĘBSKI

Przed wiekami mówiło się, że kto ma Chroberz, Książ i Szaniec może iść z królową w taniec. Współcześnie również warto zainteresować się Chrobrzem, który leży nad Nidą między Pińczowem a Wilicą (dojazd z Kielc autobusem PKS o godz. 8.20, bilet za 14.000 zł). Nazwa miejscowości wywodzi się od Bolesława Chrobrego mającego tu podobno założyć parafię i zamek. Z przystanku PKS cofamy się i skręcamy w prawo, w drogę prowadzącą do Gacek. Mijamy szkołę podstawową, przed którą ustawiono obelisk ku czci Piłsudskiego. Na skrzyżowaniu wybieramy drogę w lewo i wchodzimy na teren pałacowego parku. Na lewo staw i bezczeszczona, niestety, dawna, piękna kapliczka. Na wprost głaz upamiętniający bohaterów walk o niepodległość w latach II wojny światowej. Dochodzimy do pałacu wystawionego przez namiestnika Królestwa Polskiego Aleksandra Wielopolskiego w 1850 r. według projektu Marconiego. Od frontu oglądamy posągi i 4 herby, a w środku – piękne sklepienia, salę balową ze stropem i kasetonami i kaplicę na planie koła. W pałacu mieści się obecnie zespół szkół rolniczych. Jego otoczenie to park z wieloma starymi drzewami. Rosną tu m.in. 2 miłorzęby japońskie, platan i uznane za pomniki przyrody (są odpowiednie tabliczki) lipy i kasztanowce. Z tyłu, za internatem, można obejrzeć zawaloną niedawno wieżę ciśnień, a w prawym, północnym rogu parku 2 głazy narzutowe. Wracamy do skrzyżowania. Ulica na wprost prowadzi – obok kościoła – na cmentarz, na którym zachowało się kilka ubiegłowiecznych nagrobków. Są tu też dwa kopce ziemne – wspólna mogiła 242 żołnierzy z czasów I wojny światowej. Cofamy się do kościoła, który został wystawiony ok. 1520 r. przez wojewodę sandomierskiego Stanisława Tarnowskiego na miejscu starszej świątyni. Zachowały się tu uważane za jedne z najpiękniejszych w Polsce 2 renesansowe nagrobki. Jeden z 1568, a drugi z 1569r. Wiele jest epitafiów, wśród nich jedno poświęcone Wielopolskiemu. Między kościołem a Nidą we wczesnym średniowieczu istniało grodzisko. Ta część Chrobrza nazywana jest Zamczyskiem, gdyż znajdował się tu zamek, rozebrany w XVI w. Pozostałą po nim kamienną płytę odnajdziemy wśród domków na stromej skarpie nad stawikiem. W pobliżu znajduje się most na Nidzie, znany m.in. z potyczki stoczonej przez Langiewicza podczas powstania 1863 r. W pobliżu jest przystanek PKS, z którego autobus do Pińczowa odjeżdża o godz. 14.28 (bilet za 5800 zł), a stąd do Kielc np. o godz. 17 (bilet za 12 tys. zł).

Z brudnopisu

Korygująca jednostka

BIOLOG: W czasie zażartej dyskusji na tematy jak najbardziej biologiczne, któryś z kumpli zwrócił mi uwagę: – Oddychaj mózgiem, a nie sercem.

Minął się chłopak z powołaniem.

INFORMATYKA: Mam dwóch znajomych, którzy za sobą nawzajem nie przepadają. Jak na ironię, w czasie lekcji informatyki korzystają z jednego komputera. Wygląda to tak – jeden coś robi, drugi koryguje. Najczęściej po takim korygowaniu, nie zostaje zupełnie nic i trzeba zaczynać od początku.

No cóż. Nikt, nie jest doskonały...

JEDNOSTKI: Pisaliśmy pracę klasową z języka polskiego. Jedni używali na przemian zwrotów „jedna jednostka" i „Indywidualna jednostka", inni zaś tworzyli nowe arcydzieła literatury: „Kordian kieruje się podnieceniem i ma być aloesem" lub „Kordian należał do pokolenia dojrzewających powstańców".

ŚWIĘTO: W poniedziałek obchodziliśmy Dzień Kobiet. Z tej okazji znajomy przyznał się: – Nie chciał tym być kobietą, bo by mi się pociło pod piersiami. A tak to se jajka podsypię pudrem i mam spokój.

ŚWIĘTO II: We wtorek profesor od matematyki powitał dziewczyny słowami: – Wszystkiego najlepszego z okazji dnia, który był wczoraj.

Spóźnione, lecz szczere.

ZACHOWANIE: Ponieważ nie było księdza, mieliśmy okazję całą godzinę porozmawiać z dyrektorem instytucji zwanej naszym drugim domem. Po burzliwej i pouczającej dyskusji, obie strony pozostały przy własnym zdaniu na temat czyszczenia szatni i szkolnych palaczy.

Jestem lepszy od dyrektora swojej szkoły. On nie pali trzy lata, a ja siedemnaście. I co?

MINOS

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Płyty wiórowe

firmy „Polspan"

- laminowane i zwykłe
- blaty robocze
- obrzeża z klejem i bez kleju
- płyty pilśniowe

poleca

Hurtownia KJK
Kielce, ul. Górna 25, tel. 450–83.
Zapraszamy w godz. 8 – 16. 549/S

AUTO RADIO I TV SAT

Specjalistyczny sklep firmy WiBTRONIC

poleca w najlepszym wyborze:
– radioodtwarzacze samochodowe, głośniki, kolumny – anteny samochodowe, alarmy, akcesoria
– zestawy satelitarne – indywidualne i sąsiedzkie z czaszami od ϕ 85 cm do 1,5 m

UWAGA! NOWOŚĆ!

SATWALKER – minipozycjoner umożliwiający odbiór wszystkich EUTELSATÓW.
Nadaje się do większości czasz offsetowych max ϕ 1,1 m.

MONTAŻ ORAZ GWARANCJA! Kielce, ul. Buczka 22, tel. 66–28–49. Czynne w godz. 10–18, soboty 10–14 247/d

PW „INTEREX 1" s. c.
HURTOWNIA SŁODYCZY
Polecamy
wyroby cukiernicze
producentów krajowych.
Lam czekoladowy, jajka, zapałki, kosmetyki tytoń.
Kielce, ul. Górnicza 30 a,
tel. 525–11. 754/Hk

Proponujemy Państwu
PRACĘ ZA GRANICĄ
Już na rok 1993
Czekają na Państwa firmy z:
Niemiec, Szwecji, Holandii, Francji, USA, Kanady i innych

Oferty praktycznie dla wszystkich:
pracowników wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych.
Między innymi: w budownictwie, rolnictwie, gastronomii, pomocy domowej, na wieżach wiertniczych, dla kierowców i innych.

Prace sezonowe, kontraktowe oraz wyjazdy sponsorowane!
Zarobki od 200 do 10000$ tygodniowo!

Szczegółowe informacje przesyłamy wraz z drukami zgłoszeniowymi.

Zamówienia z dokładnym adresem prosimy przesyłać do:
P. H. U. Agencja Reklamowo–Wydawnicza
WEST
78–600 Wałcz, ul. Wojska Polskiego 47
UWAGA! W razie nie otrzymania ofrety pracy nasza Firma zobowiązuje się do zwrotu poniesionych kosztów. 340/k

VENDERS
AGENCJA HANDLOWO-PRODUKCYJNA
poleca:
w rolach, pasach, arkuszach
- ptotno ścierne
- papier ścierny
- papier ścierny „ptotnowany"
- papier ścierny „wodny"
- tarcze do szlifowania "Flex"
- tarcze do cięcia metalu
- tarcze do cięcia betonu, kamienia
- inne materiały ścierne

Venders-Company
ul. Kolberga 4 25-620 Kielce
tel. (041) 516-30
tel./fax (041) 501-25 godz. 8-15

SKLEP MEBLOWY
P W „WALWOOD"
w Kielcach, ul. Legnicka 28,
tel. 482 - 96
czynny 10 – 18, sobota 10 – 15
poleca szeroki asortyment:
– meble biurowe
– zestawy młodzieżowe
– zestawy pokojowe, wypoczynkowe
– meble kuchenne
– sypialnie
– regały sklepowe
– krzesła, fotele, półkotapczany, wersalki, taborety, szafy garderobiane, stoły, stoliki pod telewizor.

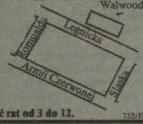

Bezpłatny transport na terenie miasta.
Sprzedaż na raty! I wpłata 10 proc., ilość rat od 3 do 12. 752/HK

„INSTEX" tel. 31–10–21, wewn. 283
sprzeda w hurcie, detalu:

wanny emaliowane	170 cm – 850 tys. zł,
wiadra ocynkowane	9–litrowe – 18 tys. zł,
cegłę kratówkę K–2	– 3 tys. zł

z dostawą na miejsce – teren województwa. 4970/g

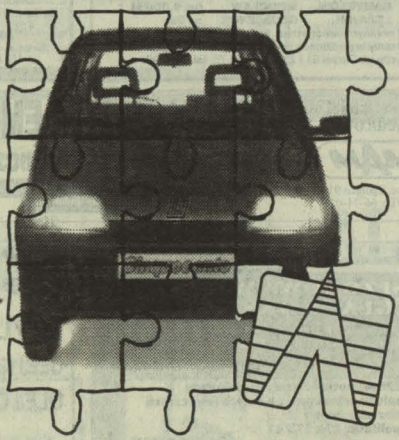

KUP AUTO POCZUJ SIĘ WOLNY

AUTOTAK
CENTRUM INFORMACJI
KIELCE Buczka 32, tel. 664-127
ORAZ AUTORYZOWANI DEALERZY FSM S.A.
ZAPRASZAJĄ!

PAŚDZIERNIAK

336/K

FIRMA HANDLOWA „TOMEK"
HURTOWNIA ARTYKUŁÓW MLECZARSKICH
Oddział KIELCE, ul. WIEJSKA 2
tel. 446–65
POLECA:
- masełko kremowe
- masło extra – świeże
- sery twarde – „gouda", „edamski", „salami", „podlaski"
- margaryny, oleje roślinne
- smalec
- sery topione
- „bebiko"

oraz inne artykuły spożywcze.

Godziny otwarcia:
– codziennie 7 – 16, soboty 7 – 12 4476/g

PPHU „DEXWAL"
BOAZERIA
oraz wszelkie dodatki wykończeniowe
dla wszystkich odbiorców po cenach hurtowych
już od 52 tys./1 m kw. – długiej
Busko–Zdrój, ul. Wojska Polskiego 4, tel. (0–496) 44–38
(w centrum przy hurtowni papierosów).
Zapraszamy codziennie od 8 do 16. 117/b

Eden
Zakłady Usług Pogrzebowych
Kielce, róg IX Wieków Kielc i Niskiej, tel. 457–00 (do 18), 61–89–49, 61–50–76 (całą dobę).
Dyżury całodobowe, zabieranie zwłok z domu, zapewniamy bezpłatne chłodnie w Kielcach i Cedzynie.
Trumny: wyrób własny - niskie ceny, przewozy międzynarodowe.
Nowe amerykańskie karawany z pełną klimatyzacją, autokary.
Firma Eden posiada bardzo konkurencyjne ceny.
Zapraszamy do pawilonu przy parkingu w Czerwonej Górze, tel. 15-19-66. 736/hk

Skład reklam: „Exbud 13" Biuro Reklam „Słowa Ludu", tel. 448–58, Kielce, ul. Targowa 18.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

DRUKARKI KOMPUTEROWE

EPSON

NOWOŚĆ – *Stylus 800*

DRUKARKA ATRAMENTOWA „Desk-Jet"
Automatyczny podajnik na 100 kartek
360 x 360 dpi, 180 zn/s (LQ)

Cena 9.850.000,– zł!!!

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR
ATAR
KIELCE, ul. Różana 5, 512–42, 66–30–18
DEALERZY RADOM:
MIKROTECH, tel. 31–25–88
KAZ–PC, tel. 28–678
VICO, tel. 22–989

DRUKARKI KOMPUTEROWE, 30 MODELI W CIĄGŁEJ SPRZEDAŻY: 9 / 24 IGŁOWE, ATRAMENTOWE, LASEROWE, SKANERY

HURTOWNIA WYROBÓW HUTNICZYCH
„ROLMET"
28–500 KAZIMIERZA MAŁA 74,
tel. 522–304, fax (012) 86–20–05
– blachy czarne gorąco i zimnowalcowane,
– blachy ocynkowane płaskie i trapezowe
– pręty zbrojeniowe, rury czarne i ocynkowane
– dwuteowniki, ceowniki, kątowniki
– trapezowanie blach
ATRAKCYJNE CENY, MOŻLIWOŚĆ RABATU POWYŻEJ 20 TON
TRANSPORT GRATIS
286/g

Przedsiębiorstwo Produkcyjno–Handlowo–Usługowe
„Kaspol"
Wola Zagrodnia 27, 26–510 Chlewiska koło Szydłowca, tel. 25 Chlewiska
produkuje i sprzedaje
opryskiwacze polowe zawieszane ciągnikowe „kaspol" o pojemności zbiorników 300 l i 400 l. szerokość belki ruchomej 12 m
w cenie:
„kaspol 300" – 9.500.000 zł
„kaspol 400" – 10.000.000 zł
Na sprzedane opryskiwacze udzielamy gwarancji. Wszelkie reklamacje załatwiamy własnym serwisem na miejscu u użytkownika.
Przy zakupie jednorazowo powyżej 6 szt. opryskiwaczy dostarczamy na miejsce własnym transportem. Posiadamy też do sprzedaży części zamienne do opryskiwaczy produkcji polskiej i jugosłowiańskiej. Ponadto produkujemy przewody elektryczne o różnych przekrojach. 49/Cz

POL RAD
Przedsiębiorstwo Techniczno–Handlowe Radom, ul. Kopalniana 6, tel. 446–13, tel./fax 410–74, tlx 0672575
oferuje tanio
MATERIAŁY HUTNICZE
w cenach zaopatrzenionych

BLACHY

tłoczne	0,4 – 0,8 mm		– cena od 5.700 zł/kg
	1,0 – 2,5 mm		– cena od 5.300 zł/kg
gorącowalcowane	2,0 – 5,0 mm		– cena 4.950 zł/kg
ocynkowane	0,5 – 0,75 mm		– cena od 8.200 zł/kg

RURY
instalacyjne czarne i ocynkowane, przewodowe ze szwem

CZARNE			OCYNKOWANE	
3/8"	– 6.500 zł/mb	108 x 4	1/2"	– 16.500 zł/mb
1/2"	– 8.100 zł/mb	x 4,5	3/4"	– 18.500 zł/mb
3/4"	– 10.500 zł/mb	133 x 4,5	1"	– 26.000 zł/mb
1"	– 16.500 zł/mb	159 x 4,5	1 1/4"	– 32.000 zł/mb
1 1/4"	– 19.500 zł/mb	– 96.000 zł/mb	1 1/2"	– 36.500 zł/mb
1 1/2"	– 22.500 zł/mb		2"	– 46.500 zł/mb
2"	– 32.500 zł/mb		2 1/2"	– 54.500 zł/mb
2 1/2"	– 42.000 zł/mb		3"	– 74.000 zł/mb
3"	– 48.000 zł/mb			

STALE ZBROJENIOWE I KSZTAŁTOWE

ATRAKCYJNE WARUNKI DOSTAW
SPRZEDAŻ:
BIURO SPRZEDAŻY – WARSZAWSKA 38, tel. 410–74
HURTOWNIA CEREKIEW k.Radomia 54/Cz/1

DETKOMEX
Komputery typu IBM, Commodore – C–64, A500, A600, A1200
Kalkulatory: Citizen, Casio
Drukarki: Epson, Star
Meble pod komputery
Kielce, ul. Bodzentyńska 3, tel. 485–30, godz. 10–18.
Sprzedaż za gotówkę i na raty
Kasy i wagi elektroniczne, lady, regały i inne
Kielce, ul. Buczka 11, fax 537–12, tel. 542–11...16, wewn. 76, godz. 9–17. 234/GD

HURTOWNIA PIWA BECZKOWEGO
„FLASH"
w ciągłej sprzedaży 6 gatunków piwa
NAMYSŁÓW, WROCŁAW już 9.000 zł
LEŻAJSK, GŁUBCZYCE za litr
Dowóz własnym transportem. Korzystne warunki płatności.
Zapraszamy w godzinach od 8 do 16, sobota od 8 do 14
Kielce, róg ul. Okrzei 61 i Zagnańskiej 70, tel. 484–06. 455I/g

USG
specjalista radiolog
Jacek Heciak
codziennie z wyjątkiem piątków 6 – 7 14 – 16
sobota 7 – 9
Kielce, ul. Sienkiewicza 76, p. 319, III p. (winda)
tel. dom. 66–28–09, po 16. 287/d

Dlaczego Ty też nie miałabyś uczyć się języka obcego?

Europejska Szkoła Kształcenia Korespondencyjnego zaprasza Państwa do udziału w kursach korespondencyjnych. Zapewniamy materiały dydaktyczne, przygotowane według najnowszych metod wypracowanych w krajach Europy Zachodniej. Uczą się Państwo w domu, w wybranej przez siebie chwili, w dowolnym tempie, tak iż nawet trudniej uczącym się studentom nauka nie sprawia żadnych problemów. Przez cały czas trwania kursu pomaga Państwu prywatny nauczyciel, który koryguje Państwa prace udzielając cennych rad i wskazówek.
Aby przekonać się o skutecznym sposobie nauki, którą zapewnia ESKK, wystarczy przesłać zamówienie na bezpłatną lekcję próbną.

Spróbuj! Wypełnij i wyślij bon na jedną bezpłatną lekcję próbną. Ryzykujesz tylko tym, że zaczniesz się uczyć.

SZKOŁA LUDZI NA SKAL NIEZWYKŁYCH
EUROPEJSKA SZKOŁA KSZTAŁCENIA KORESPONDENCYJNEGO
ESKK
PIERWSZA NAJWIĘKSZA NAJLEPSZA

BON NA BEZPŁATNĄ LEKCJĘ PRÓBNĄ
Proszę o przysłanie mi jednej bezpłatnej lekcji kursu:

	okres nauki	miesięczna cena
dla początkujących	(16 mies.)	90 000 zł)
☐ Angielskiego ☐ Francuskiego ☐ Hiszpańskiego ☐ Holenderskiego ☐ Niemieckiego ☐ Rosyjskiego ☐ Włoskiego		
dla średnio zaawansowanych	(16 mies.)	90 000 zł)
☐ Angielskiego ☐ Niemieckiego		
dla zaawansowanych	(16 mies.)	90 000 zł)
☐ Francuskiego		
dla biznesmenów	(16 mies.)	125 000 zł)
☐ Niemieckiego		
☐ Kroju i szycia	(12 mies.)	95 000 zł)
☐ Nauki gry na instrumentach klawiszowych (keyboard)	(12 mies.)	75 000 zł)
☐ Podstaw księgowości dla każdego	(12 mies.)	110 000 zł)
☐ Nauki zawodu sekretarki	(12 mies.)	100 000 zł)
☐ Nowoczesnego zarządzania	(12 mies.)	125 000 zł)

Imię i nazwisko
Ulica Numer domu
Kod pocztowy Miejscowość 52
Bon prosimy przesłać pod adresem:
ESKK skr. poczt. 200, 60-959 Poznań
286/k

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE
MAM
Kielce, Zgórsko 91A, tel./fax 66–74–02
FARBY, LAKIERY, EMULSJE
KRAJOWE I ZAGRANICZNE
Zapraszamy do współpracy sklepy, przedsiębiorstwa, hurtownie i firmy budowlane. 49/ab

PUH KARBONEX
POSEZONOWA WYPRZEDAŻ WĘGLA, KOKSU, MIAŁU,
w cenach zbytu kopalni
(powyżej 5 ton w promieniu 20 km – bezpłatny transport)
OFERUJEMY:
– sól potasową 60 proc. granulowaną
– saletrę amonową – po cenach fabrycznych
– siarczan amonu
– polifoskę 17 x 17 x 17
oraz inne nawozy
Zapraszamy codziennie od godz. 7 do 15, soboty do 12.
Piekoszów, ul. Kolejowa 39 A, tel./fax Kielce 452–21 686/bk

POL OIL Co. HURT
ETYLINA
OLEJ NAPĘDOWY
OLEJ OPAŁOWY
Warszawa, tel./fax 34–69–62. 10/ja

Najlepsze! Najtrwalsze!
Torby reklamówki z nadrukiem
TWOJEJ FIRMY, SKLEPU
Wykonujemy już od 500 sztuk. Dla stałych klientów niskie ceny.
Zamówić możesz ponadto:
✔ reklamę na samochód
✔ zapalniczki z nadrukiem
✔ obwoluty z nadrukiem
✔ nalepki z folii samoprzylepnej.
☎ 463–67, 452–91
Kielce, Zamkowa 4. BO

Całodobowe Usługi Pogrzebowe
„CHARON"
Kielce, 308–41, wewn. 12, 151–320, Jędrzejów 617–73
+ kompleksowa obsługa pogrzebów
+ autokarawny „mercedes", autokary
+ trumny, wieńce, wiązanki i kwiaty
+ międzynarodowe przewozy
+ załatwianie aktów zgonu
+ wystawianie przez lekarza kart zgonów w domu zmarłego
+ pomoc przy załatwianiu wszelkich spraw związanych z pogrzebem, zasiłków ZUS, kwater na cmentarzach, katakumb, pomników.
Posiadamy własny Dom Przedpogrzebowy z chłodnią do przechowywania zwłok i kaplicą. Organizujemy pogrzeby na kredyt i na raty. Najwyższa jakość usług przy niskich cenach. 663/HK

Skład reklam: „Exbud 13" Biuro Reklam „Słowa Ludu", tel. 448–58, Kielce, ul. Targowa 18. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

SAMOCHODY OSOBOWE I DOSTAWCZE PRODUKCJI POLSKIEJ ORAZ ZACHODNIEJ

NA RATY

Fiat 126p Polonez CARO **Skoda Favorit i inne**

na raty w systemie konsorcjum – pierwsza wpłata 3 proc. wartości, spłata pozostałej kwoty do 4 lat (raty bez oprocentowania)

FIRMA HANDLOWO-POŻYCZKOWA KREDYT

Kielce	PZM, ul. Słowackiego 16	tel. 61–36–46
	PZM, ul. Świętokrzyska 10b	tel. 43–486
Busko-Zdrój	PZM, ul. Świerczewskiego 19	tel. 23–06
Miechów	PZM, ul. 106 Dyw. Piechoty AK 2	tel. 31–091
Stąporków	PZM, ul. 22 Lipca 7	tel. 198
Ostrowiec	PZM, ul. Targowa 9	tel. 26–527
Skarżysko-Kam.	PZM, ul. Piaskowa 26	tel. 51–37–75
Włoszczowa	PZM, ul. Świeża 10	tel. 42–972
Sandomierz	PZM, ul. Grodzisko 37	tel. 32–28–61
Tarnobrzeg	PZM, al. Niepodległości 9	tel. 22–64–23
Radom	PZM, ul. Warszawska 17/21	tel. 41–719
	PZM, ul. Słowackiego 9	tel. 22–066
Szydłowiec	PZM, ul. Jastrzębska 2	tel. 323
Warka	PZM, ul. Czarnieckiego 2	
Nowe Miasto	PZM, ul. 15 Grudnia 23	tel. 158
Pionki	PZM, pl. Konstytucji 3 Maja 9	tel. 58–59
Białobrzegi	PZM, ul. Żeromskiego 86	tel. 25–23
Staszów	PZM, ul. Opatowska 63	tel. 64–24–32

Dyrekcja

KRAKÓW, *Kopiec Kościuszki, al. Waszyngtona*

✆ 22–03–55, 22–20–55
wewn. 217–218 czynne od 11 do 17

Setki samochodów sprzedawanych na raty przez firmę ***KREDYT*** *jeżdżą już po całym kraju – lista do wglądu klientów.*

194/k

Chcesz uniknąć odpowiedzialności za utratę mienia i zdrowia pracownika?!

korzystaj z profesjonalnych usług konwoju pieniędzy, Agencji Discreet Serwice w Kielcach, ul. Sienkiewicza 34,
tel. 488–61 (konwojenci z bronią ostrą i transport agencji)

352/d

Podręczny, aktualny rozkład jazdy wszystkich linii autobusowych m. KIELC

sprzedaż:
- **kioski „Ruchu"**
- **„ABEX", ul. Leśna 3**
- **„SIGMA", ul. Sienkiewicza 56**
- **zamówienia: tel. 516–27, 564–64.**

Kupując bierzesz udział w losowaniu „100 nagród". 5376/g

Hurtownia „Legra"
Kielce, ul. Jagiellońska 23/25

poleca:
- wyroby ze szkła
- porcelanę, porcelit (talerze, kubki).

Serwisy obiadowe, czarny porcelit.

Czynna 8 – 15.30 (soboty nieczynne)

559/s

POLSKO-KANADYJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE Sp. z o. o.
25–344 Kielce, ul. Zagórska 65, tel/fax 474–40, 443–89, 400–92, tlx 612532

PROGRESS

WĘGIEL ORZECH

- **wysoka kaloryczność**
- **niska zawartość popiołu i siarki**
- **ceny kopalniane.**

Nasz skład opału – tel. 31–93–74, ul. Zagnańska – obok kasy towarowej PKP KIELCE PIASKI. Opał dowozimy pod wskazany adres, transport bezpłatny przy zakupie powyżej 4 ton.

5517/g

TERRA

Biuro Turystyki Krajowej i Zagranicznej
26–110 Skarżysko-Kamienna,
ul. Sokola 18,
tel/fax (047) 514–114

- wycieczki do USA, Kanady, Włoch, Francji, Grecji
- kursy języka angielskiego w Nowym Jorku i Londynie
- wycieczki krajowe dla młodzieży szkolnej
- bilety na przejazdy autokarowe do Niemiec, Francji, Szwajcarii Włoch (poniedziałki, czwartki, piątki)
- bilety lotnicze (atrakcyjne ceny)
- wizy niemieckie do pracy
- pośrednictwo paszportowe, ubezpieczenia
- wynajem autokarów turystycznych.

Zapraszamy od poniedziałku do piątku w godz. 10 – 18.

20651/Sk

Lecznica Medistar S. A.
Kielce, ul. Warszawska 34
(Dom Rzemiosła),

tel. 439–45

CB radio kanał 28.

Całodobowa pomoc stomatologiczna,

również w dni świąteczne.

562/S

FIRMA „V and S Poland Ltd." oferuje
najtańsze udka kurczaków, tylne ćwiartki
Kielce, ul. Targowa 18, p. 419, tel. 435–50, 214–56. 5518/g

Węgiel, miał, koks
oraz
nawozy sztuczne
oferuje
PHUP „OMIKRON"
Skład w Sławianach Pińcz.
Informacje:
tel. 66–36–02 Kielce w godz. 7 – 9.
Zapraszamy w godz. 8 – 16
5237/g

SYSTEMY ALUMINIOWE

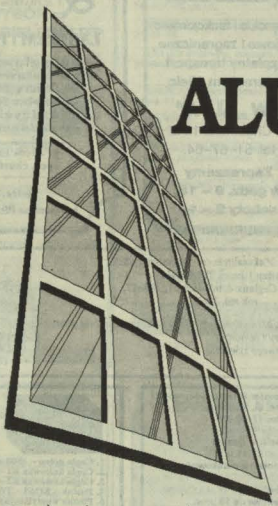

KPBP BICK

Ceny Promocyjne

OKNA, DRZWI, WITRYNY...

REYNAERS ALUMINIUM SYSTEMS

W DOWOLNYCH KSZTAŁTACH I KOLORACH Z PROFILI FIRMY BELGIJKIEJ OFERUJE PRZEDSIEBIORSTWO BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO KPBP-BICK S.A. KIELCE UL.SIENKIEWICZA 63 TEL. (0-41) 66-19-47

Skład reklam: „Exbud 13" Biuro Reklam „Słowa Ludu", tel. 448–58, Kielce, ul. Targowa 18.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Szeroki asortyment w ciągłej sprzedaży, pełny asortyment na zamówienie

interbudex

MATERIAŁY BUDOWLANE INSTALACYJNE I WYKOŃCZENIA WNĘTRZ

OFERTA, JAKIEJ NIE PRZEDSTAWI CI ŻADNA INNA FIRMA!

MATERIAŁY I URZĄDZENIA INSTALACYJNE
- kabiny natryskowe
- wanny, brodziki
- porcelana sanitarna
- zlewozmywaki, umywalki
- baterie
- bojlery
- grzejniki aluminiowe
- piece c.o. (węglowe i gazowe)
- kształtki i rury PCV

STOLARKA BUDOWLANA
- okna i drzwi „Stolbud"
- okna i drzwi 3-szybowe „Stolimpex"
- okna i drzwi PCV
- drzwi kasetonowe
- bramy garażowe
- ościeżnice
- okna dachowe Velux i Ortis

MATERIAŁY DRZEWNE I DREWNOPOCHODNE
- płyty wiórowe
- płyty pilśniowe
- płyty laminowane
- płyty porowate
- listwy drewniane

MATERIAŁY PODŁOGOWE
- parkiet dąb, buk
- mozaika buk, dąb
- marmury
- terakota
- wykładziny dywanowe „novita"
- wykładziny PCV

ELEMENTY ŚCIAN DZIAŁOWYCH z zastosowaniem gips-kartonu

SUFITY PODWIESZANE
- z płyt gipsowo-kartonowych
- „THERMATEX"
- oświetlenie do sufitów

MATERIAŁY POKRYCIOWE
- blacha ocynk., powlekana i zwykła
- blacha trapezowa powlekana
- eternit szary, kolorowy i PCV

MATERIAŁY IZOLACYJNE
- wełna mineralna (płyty, mata)
- styropian
- papa
- lepik, dacholeum

MATERIAŁY OKŁADZINOWE
- boazeria
- płytki ceramiczne
- płytki elewacyjne klinkierowe
- płyty styropianowe dekoracyjne
- płyty marmurowe greckie, bułgarskie
- parapety

MATERIAŁY ŚCIENNE
- płyty gips - karton (suche tynki)
- cegła dziurawka, pełna, kratówka, max
- pustaki kominowe

CHEMIA BUDOWLANA
- farby
- lakiery
- bejce
- kleje

MATERIAŁY WIĄŻĄCE
- cement
- biały cement
- wapno
- gips
- szpachla gipsowa

RÓŻNE
- tralki i słupki schodowe
- schody strychowe
- kątowniki L50

Kielce - Dyminy, ul. Sciegiennego 252 tel. 61-59-65, tel./fax 61-63-40, tlx 413308
SKLEP FIRMOWY - KIELCE, Sienkiewicza 13, tel. 439-49 godz. otwarcia 10-18, soboty 10-14

Zapraszamy codziennie 8 - 16, w soboty 8 - 12

WCZEŚNIEJ ZAMÓWISZ – TANIEJ KUPISZ! 765/hk

APARATY SŁUCHOWE SIMENS z wyposażeniem, indywidualne wkładki douszne

DLA ALERGIKÓW– ACAROSAN – środek do zwalczania roztoczy kurzu domowego

– oczyszczacze powietrza z filtrem nowej generacji

oferuje: „AUDIOMED", Kielce, ul. Karczówkowska 45, tel. (66-55-56) (przychodnia „ISKRY") 761/Hk

OGŁOSZENIA DROBNE

KUPNO

KUPIĘ przedpłatę. Kielce, 31-03-79. 5509/g

KUPIĘ przedpłatę. Kielce, 61-93-24, 61-89-80. 5515/g

KUPIĘ po wypadku „wartburga", „Jadę", „skodę", „126p" (1985-93). Kielce, 540-79. 5467/g

KUPIĘ przedpłatę. Kielce, 31-16-59. 5332/g

KUPIĘ przedpłaty. 426-03, od 9 do 18. 5205/g

KUPIĘ „liaza". Warszawa, 46-19-85

KUPIĘ mieszkanie w Kielcach od 70 m. Oferty 5137 „SL" Kielce. 5137/g

KUPIĘ przedpłatę. Kielce, 25-253. 5444/g

PRACA

PRACA dla ludzi operatywnych, z inicjatywą. Możliwość założenia swojej własnej firmy z minimalnym kapitałem zakładowym. Sprzedaż bezpośrednia. Spotkanie informacyjne „PAX" Kielce, Równa 18, sobota godz. 12. 5522/g

ZATRUDNIMY miłych sprzedawców w sklepach audio-video. Kielce, 61-36-00, 61-36-80. 5487/g

FIRMA zatrudni młodą, energiczną osobę ze znajomością j. niemieckiego i obsługi komputera. 426-03, od 9 do 18. 5206/g

ZATRUDNIĘ stolarzy. Firma „Smoczyński" Smroków 2, tel. Słomniki 410. 345/k

FIRMA zatrudni magazyniera - praca w chłodni, ślusarza-mechanika do prac różnych, energicznego, dyspozycyjnego z kat. C do samodzielnej akwizycji. Oferty z przebiegiem dotychczasowej pracy nr 5079 „SL" Kielce. 5079/g

PRZYJMĘ pracownika do handlu kontenerowego. Kielce, 66-02-36. 5431/g

PANIA do prowadzenia domu zatrudnię. Oferty 5434 „SL" Kielce. 5434/g

STRACIŁEŚ pracę? Gratulujemy ci!!! Kanadyjska korporacja poszukuje 40 ambitnych młodych ludzi. Posiadamy wolne pozycje na stanowiskach: manager, asystent managera, trainer dystrybutor. Wymagany własny środek transportu. Gwarantujemy bezpłatny kurs managerski. Straciłeś pracę? – To super!!! Zadzwoń koniecznie 61-70-82. 5409/g

NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAM dużą willę w centrum Kielc. Kielce, 66-38-20, po 20. 5510/g

SPRZEDAM dom piętrowy Odonów k. szkoły blisko Kazimierzy Wielkiej. 5507/g

SPRZEDAM działkę budowlaną (uzbrojoną) w Kielcach. Tel. 27-408. 5485/g

SPRZEDAM działkę rekreacyjną w Marzyszu. Kielce, 28-573. 5497/g

SPRZEDAM dom Herby, woda, c.o., gaz ziemny. Kielce, 559-08. 5527/g

DZIAŁKI budowlane sprzedam. Kielce, tel. 546-19. 5311/g

SPRZEDAM kamienicę z dwoma sklepami Chmielnik, Rynek 6. Kontakt M. Lichy Kraków, ul. Kasztanowa 70. 5023/g

SPRZEDAM działkę całkowicie uzbrojoną 590 m. Kielce, 31-44-06. 5127/g

SPRZEDAM działkę budowlaną o pow. 460 m kw. w Skarżysku-Kam. Kielce, tel. 493-46. 5119/g

SPRZEDAM 2 ha ogrodzone. Opoczno, tel. 33-81. 5167/g

SPRZEDAM dom. Opoczno, tel. 33-81. 5168/g

SPRZEDAM dom piętrowy - stan surowy. Opoczno, tel. 42-22. 5169/g

SPRZEDAM działkę budowlaną. Leszczyny 38 k. Kielc. 5203/g

DZIAŁKA budowlana 4000 m kw. Centrum Ostrowca, Kuźnia 55, tel. 62-02-88. 8412/o

SPRZEDAM działkę 1400 m w Woli Kopcowej - planino, akordeon 120 b. Kielce, 31-53-26. 5296/g

DOMEK murowany dwuizbowy na działce 540 m przy ulicy Rajtarskiej sprzedam. Kielce, 66-93-41. 5417/g

DZIAŁKĘ 1000 m zagospodarowaną z basenem, dom częściowo wykończony w Radlinie-Ogrodzeniu. Oferty nr 5426 „SL" Kielce. 5426/g

NAUKA

NAUKA jazdy A,B,C,T jazdy dodatkowe. Kielce, 66-26-42. 5513/g

ANGIELSKI korepetycje. Kielce, 26-685. 5384/g

NIEMIECKI - tłumaczenia przysięgłe, techniczne - konwersacje. Kielce, 31-38-96. 5082/g

MATEMATYKA korepetycje. 61-50-75. 5154/g

TURYSTYKA

RZYM - przejazdy (każdy czwartek godz. 21) cena 800.000 (w tym obiad). Bilety wstępu - Rewia „Holiday On Ice" Katowice - 20.III.93, Warszawa - 18.IV.93. „Gromada" Kielce, Targowa 18, tel. 32-29-71. 5495/g

MEDYCYNA

DYPLOMOWANY bioenergoterapeuta Zygmunt Ryczkowski przyjmuje 18 marca godz. 8.30-13, Kielce, Złota 26 (obok dworca PKP). 4324/g

MEDIN - rok założenia 1988. Leczenie kamicy żółciowej, nerkowej (bezoperacyjne), łyślenia. Zapisy - Łódź 37-36-38. Adres korespondencyjny - Łódź - 1, przegródka - 1. Lekarze przyjmują także w Kielcach. 3572/g

SPECJALIŚCI ginekologii, położnictwa przyjmują: Kielce, Sienkiewicza 76, tel. Grzegorz Nowak wtorek, czwartek 16-17, lek. Krzysztof Witek poniedziałek, piątek 16-17. 5086/g

TOWARZYSKIE

TOWARZYSTWO „Elixir". Kielce, 493-54. 3321/g

MATRYMONIALNE

„ELIXIR" - usługi towarzysko-matrymonialne. Kielce, 493-54. 3322/g

„HALSZKA" Zary skrytka 12, kojarzy małżeństwa krajowe, zagraniczne. Fotokatalogi. 1/p

MEBLE

eleganckie i funkcjonalne krajowe i zagraniczne bezpłatny transport na terenie m. Kielc

PW „ALFA"

ul. Chęcińska 14 a, tel. 61-67-64.

Zapraszamy w godz. 9 – 18, soboty 9 – 14

140/g

PRYWATNY GABINET LEKARSKI ALPHATRON

ALPHATRON

LECZENIE

LASEREM i POLEM MAGNETYCZNYM

- **bóle głowy, migreny**
- **bóle stawów, urazy (obrzęki, krwiaki)**
- **bóle kręgosłupa, dyskopatie**
- **choroba RAYNEUDA**
- **miażdżyca kończyn dolnych**
- **owrzodzenia podudzi**

dr Jacek Lamparski spec. chorób wewn.	dr Anna Lamparska spec. neurolog

Kielce, ul. Cedzyńska 23, tel. 230-25

k. basenu na Piecka. Gabinet czynny codziennie od godz. 15.

5475/g

Węgiel, miał nawozy sztuczne, hurt, detal środki ochrony roślin, ceny fabryczne cement – worki i luzem, pustaki akermany K–2, K–3, ceny fabryczne. Usługi transportowe

Paź Krystyna Cząstków Mały 3, 26–007 Rudki

5239/g

Zakład Zduńsko-Murarski
Marian i Jacek Tetelewski
Kielce, ul. Ceglana 4, tel. 458-21, 407-17, rok zał. 1960

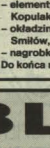

wykonuje usługi:
- *kominki funkcjonalne, opalane drewnem (duży wybór, zachodnie wzory)*
- *piece kaflowe (przebudowy i remonty)*
- *trzony stołówkowe zbiorowego żywienia*
- *kuchenki kaflowe.*

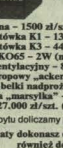

762/Hk

MENTOSY od 3.900 zł

oraz inne importowane artykuły spożywcze kupisz tanio w hurtowni HORTEX Kielce, ul. Skrajna 58, tel. 66-46-87 5701/g

Szydłowieckie Kopalnie Kamienia Budowlanego „SKALBUD", 26-500 Szydłowiec, ul. Widok 6,
telefon: 17-01-07, 17-01-83, fax: 17-03-29

oferują w ciągłej sprzedaży:
- elementy piaskowcowe z piaskowców Smiłów (jasny) Kopulak (bordowy), Włochy (różowy)
- okładzinę elewacyjną (łupanka piaskowcowa) z piaskowców Smiłów, Kopulak, Włochy
- nagrobki piaskowcowe z ww. piaskowców.

Do końca marca 1993 r. stosujemy upusty cenowe do 15 proc. 10247/R

CERAMIKA ZESŁAWICE KRAKÓW

31-761 Kraków, ul. Gustawa Morcinka 5, tel. dz. zbytu 44-72-89 (6-15), fax 44-23-32

1. **Cegła pełna – 1500 zł/szt.**
2. **Cegła kratówka K1 – 1300 zł/szt.**
3. **Cegła kratówka K3 – 4400 zł/szt.**
4. **Pustak – KO65 – 2W (max) – 6000 zł/szt.**
5. **Pustak wentylacyjny – 8000 zł/szt.**
6. **Pustak stropowy „ackermanna" – 5400 – 5200 zł/szt.**
7. **Kształtka belki nadprożowej – 1600 zł/szt.**
8. **Dachówka „marsylka" – 10000 zł/szt. (cena detaliczna)**
9. **Gąsior – 27.000 zł/szt. (cena detaliczna)**

Do ww. cen zbytu doliczamy podatek obrotowy (dla osób fizycznych).

Jeśli zapłaty dokonasz dzisiaj, odbierzesz towar po cenie zakupu również do 6 miesięcy od daty wpłaty.

Przy zakładzie działa sklep, w którym zakupisz między innymi:
➨ stolarkę budowlaną, ➨ cement, ➨ wapno, ➨ cegłę klinkierową.
W pierwszym kwartale 1993 r. proponujemy ratalną sprzedaż nieograniczonych ilości naszych wyrobów. Opłata manipulacyjna tylko 5 % wartości zakupu.

Wszystkie nasze wyroby mają aktualne atesty jakościowe oraz znak bezpieczeństwa „B" 40/k1

MEBLE

DUŻY WYBÓR TANIO

Końskie, ul. Fabryczna 5, tel. 76–36.

Zapraszamy. 5427/g

POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY

przyjmuje zgłoszenia na kursy prawa jazdy wszystkich kategorii

A B C D E.

Rozpoczęcie 24 marca 1993 r. o godz. 16.

Kielce, ul. Wojska Polskiego 15, tel. 61-59-82 5511/g

Skład reklam: „Exbud 13" Biuro Reklam „Słowa Ludu", tel. 448-58, Kielce, ul. Targowa 18.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

OGŁOSZENIA DROBNE

USŁUGI

MALOWANIE, tapetowanie, glazura oraz inne remonty (praktyka na Zachodzie), wykonuję tanio, solidnie. Kielce, 31–05–72. 5399/g

UKŁADANIE glazury, terakoty. Tel. 66–00–21. 5558/g

BOAZERIA zabudowy. Kielce, 61–38–46. 5397/g

UKŁADANIE, cyklinowanie, lakierowanie, parkietów, mozaiki. Kielce, 442–86. 5530/g

NAPRAWA telewizorów. Kielce, 61–95–77. 5491/g

USŁUGI remontowo–budowlane. Kielce, 31–03–16. 5479/g

VIDEOMIX – wideofilmowanie. Kielce, 31–01–86. 5469/g

NAPRAWA telewizorów. Kielce, 32–34–44. 5323/g

UKŁADANIE, cyklinowanie, lakierowanie parkietu. Kielce, 503–82. 5276/g

MONTAŻ boazerii, pawlacze, szafy, zabudowy. 31–43–80. 5247/g

CYKLINOWANIE. Kielce, 32–40–32. 5266/g

WIDEOFILMOWANIE. Kielce, 31–80–98. 5134/g

UKŁADANIE parkietu, mozaiki, glazury, cyklinowanie. Kielce, 32–35–01. 3777/g

NAPRAWA telewizorów. Ciepciak, Kielce, tel. 61–62–84. 2285/g

DOMOFONY, alarmy. Najnowocześniejsze rozwiązania. Kielce, 552–39. 3686/g

TOP–PROFI. Wideofilmowanie. 61–32–39. 3732/g

UKŁADANIE, cyklinowanie parkietów. Kielce, 518–21. » 3233/g

LOMBARD Kielce, tel. 452–39 udziela natychmiastowych pożyczek złoto, monety, sztabki, obligacje, antyki. Kantor także w niedzielę, tel. 66–24–22, Kielce, hotel „Bristol". 28524/g

NAPRAWA telewizorów. Kielce, 61–36–25. 4449/g

WIDEOFILMOWANIE „Dominik", Studio Montażowe. Kielce, 31–92–11. 2707/g

WIDEOFILMOWANIE. Kielce, 508–91 wewn. 220, 66–43–77. 692/hk

WIDEOFILMOWANIE, montaż na miksersze. Kielce, 61–47–41. 5022/g

ZALUZJE. Skarżysko, 51–39–60.

LUSTRA belgijskie, usługi szklarskie. Kielce, Świętokrzyska 8. 323/gd

MECHANICZNE trzepanie oraz czyszczenie dywanów, wykładzin. Kielce, 31–75–64. 4319/g

TRANSPORT – kraj, zagranica, przeprowadzki. Kielce, 230–91. 2918/g

USŁUGI transportowe chłodnia 13 t. Kielce, 11–50–92. 4395/g

NAPRAWA pralek automatycznych. Kielce, 32–40–39, Berczyński. 4388/g

DOMOFONY, alarmy „Darmar", Kielce, 610–463, 269–58. 3927/g

DOMOFONY – najnowocześniejsze „KERS". Kielce, 434–79. 3792/g

RTV u klienta. Gwarancja. Kielce, 31–63–49. 3811/g

WYKONUJĘ kraty rozsuwane. Kielce, tel. 61–70–02. 4599/g

ORGANIZACJA przyjęć weselnych, hotel, parking. Kielce, 32–59–45, 61–04–35. 4569/g

ZALUZJE, montaż, naprawa gwarancja. Kielce, 22–347. 4673/g

„BEST" – dodatkowe drzwi. Kielce, 22–706, 417–74. 4381/g

CYKLINOWANIE. Kielce, 31–43–39. 5570/g

ZESPÓŁ „Caro" – wesela, zabawy. Kielce, 431–41 (po południu). 5562/g

UCHYLNE i tradycyjne bramy garażowe. Kielce, 566–27. 4263/g

WIDEOFILMOWANIE. Kielce, 265–91. 4250/g

NAPRAWA piecyków gazowych. Kielce, 61–26–87. 4112/g

ZAKŁAD Usług rtv, sprzęt krajowy, zachodni. Kielce, 44–494, Źródłowa 20 (obok apteki). 326/gd

ORGANIZACJA przyjęć weselnych – stołówka ul. Urzędnicza 16 Kielce, telefon 51–649 lub 31–45–37. 4943/g

TRANSPORT „volkswagenem" do 1 t. Tel. 66–19–67. 4717/g

SZKLARZ domowy. Kielce, 424–54. 4799/g

TELEPILOTY, telegazeta, głowice kablowe, siłowniki i zestawy satelitarne, gwarancja. Cetronika inż. Cechowski, 504–45. 4805/g

NAPRAWA lodówek, pralek automatycznych. Tel. 456–44, 32–54–40. 4752/g

ZESPÓŁ muzyczny „Perła". Kielce, 61–09–33. 4910/g

MALOWANIE, tapetowanie. Tel. 61–65–90. 5074/g

REGENERACJA końcówki turbin – dentystycznych. Kielce, 31–02–08. 5071/g

„KRISMET" domofony słuchawkowe. Montaż. Naprawa. Prace remontowe – budowlane – malarskie. Renowacja mebli biurowych, domowych. 61–08–84. 5085/g

MECHANICZNE trzepanie dywanów, wykładzin, tapicerki oraz czyszczenie. Kielce, 31–82–71. 5099/g

TELEWIZYJNY serwis. Kielce, 11–16–47. 5100/g

TRANSPORT 1,5 t. Kielce, 467–57. 5143/g

WYKONUJĘ ogólne remonty, wykończenia mieszkań. Kielce, 23–909. 5139/g

ATESTOWANE drzwi przeciwwłamaniowe do mieszkań. Kielce, 32–27–05. 5123/g

ANTENY – produkcja, naprawa, instalacja. Suchedniów (047) 543–470. 5132/g

UKŁADANIE glazury, usługi hydrauliczne, murarskie. Kielce, 513–57, wieczorem. 5174/g

MARKIZY sklepowe, zachodnie wzory z montażem. Kielce, 32–42–36. 5181/g

NAPRAWA pralek automatycznych. 32–50–60. 4341/g

INSTALATORSTWO sanitarne i c.o. Tel. 507–46, po 16. 5157/g

VERTICALE żaluzje. Kielce, 31–45–56. 5229/g

USŁUGI stolarskie, boazeria, szafy, pawlacze, rachunki. Kielce, 31–91–78. 5363/g

UKŁADANIE glazury, posadzki, malowanie. 61–78–97 Kielce. 5415/g

NAPRAWA lodówek. Kielce, 66–14–94. 5392/g

ART–BUD. Malowanie, tapetowanie, boazeria, zabudowy. Kielce, 61–38–46. 5396/g

TAPETOWANIE – malowanie. Kielce, 561–94. 5413/g

CYKLINOWANIE – lakierowanie. 31–44–17. 5374/g

USŁUGI blacharskie: rynny, rury, wentylacje, kolana i inne. Kielce, Orla 4, tel. 433–23. 5454/g

„HADES" dodatkowe drzwi, również stalowe. Kielce, 31–29–83. 5428/g

EKSPRESOWE

„MERCEDES 200D" (1973). Kielce, 27–174. 5538/g

PRACOWNIA artystycznego szycia firan, zasłon, sypialni drapowanych. „Styl" Kielce, Dymińska 56. 5561/g

ODSTĄPIĘ dzierżawę sklepu konfekcyjno–kosmetycznego w centrum Kielce, odsprzedam wyposażenie. Kielce, 31–57–49. 5563/g

MATEMATYKA, chemia – korepetycje, przygotowanie do egzaminów, matury. Kielce, 31–90–35. 5566/g

SPRZEDAM garaż (Czarnów). Kielce, 61–05–34. 5567/g

„VW JETTE" (1986) sprzedam (nie oclony). Kielce, 31–34–05. 5565/g

SPRZEDAM „poloneza" (1987). Radom, ul. Lotnicza 41, po 15. 5557/g

PRZEDPŁATĘ kupię. Kielce, 22–406. 5554/g

SPRZEDAM działkę budowlaną. Wola Kopcowa, tel. 32–27–89. 5542/g

ZAMIENIĘ własnościowe 65 m na większe lub inne propozycje. Kielce, 25–319. 5545/g

SKLEP – lokal 38 m centrum handlowe Kielc – wydzierżawię, przyjmę przedstawicielstwo, inne. Kielce, 454–20. 5547/g

TANIO sprzedam „ploneza caro" na gwarancji. Leon Mikaztal, Wilanów 38 Jędrzejów. 128/

DOM, garaż, działka 600 m kw. Ostrowiec, ul. Opatowska 48 – pilnie tel. 65–18–32. 8323/o

PILNIE sprzedam „poloneza caro" (1992). Jędrzejów, tel. 625–06. 127/j

ZESPÓŁ muzyczny „Karnet" Lipowe Pole 47. Skarżysko, tel. 514–024. 20650/sk

„ZASTAWĘ 1100p" (1979) stan dobry. Ostrowiec, 62–05–88 (9–17). 8318/o

SPRZEDAM działkę 1 ha. Ostrowiec, ul. Zagłoby 50. 8320/o

SPRZEDAM „kamaza" (1981) odbudowany 1989 + przyczepa 6 t. Ostrowiec, 62–47–84. 8321/o

LOKAL na hurtownie w miastach woj. kieleckiego, radomskiego, tarnobrzeskiego minimum 30 m kw. poszukuje firma handlowa. Ostrowiec, tel. 65–12–62. 8322/o

SPRZEDAM C–360, pług trzyskibowy. Kolonia Wierzbica 17. 8901/r

SPRZEDAM „audi 100" (1981) diesel. Jędrzejów, 633–16. 121/j

MAGISTRA farmacji oraz techników do pracy w aptece w Jędrzejowie pilnie poszukuję. Katowice, tel. 524–065. 123/j

TANIO telewizor „elektron" kol. Tel. 493–60. 5577/g

TANIO sprzedam suknię do komunii z dodatkami. Kielce, 32–31–43. 5574/g

SPRZEDAM „mercedesa 190" opasany. Kupię mieszkanie M–1. Kielce, 61–42–66, po 18. 5569/g

OKAZJA tania siatka ogrodzeniowa. Kielce, 61–51–21 (9–16). 5571/g

SPRZEDAM 6–tygodniowe rateriki. 27–234, cały dzień. BO

TAPETOWANIE, malowanie. Kielce, 61–67–19. 5576/g

SPRZEDAM spawarkę na gniazdko, siłę oraz do rozruchu samochodów. Kielce, 32–31–43. 5575/g

SPRZEDAM „skodę 105" (1982), nowy silnik. Busko Zdrój, tel. 28–42. 8326/o

SPRZEDAM „regatę 1500" (rok 1984) stan bardzo dobry. Tel. grzecznościowy 538–546 Skarżysko. 20653/sk

Tu najtaniej!!!

sofy
kanapy
fotele
pufy
– nowoczesne wzory
– importowane tkaniny
– skóra, skaj
– i inne prace tapicerskie
na zamówienie wykonuje
Zakład Tapicerski „METAP"
Bogusław Stępień
Kielce, ul. Chęcińska 14
w godz. 9 – 17,
tel. 61 – 18 – 09
Zapewniamy transport
351/d

Prywatna praktyka lekarska
specjalista
dermatolog – wenerolog
GRAŻYNA SŁAWETA
przyjmuje:
wtorki, piątki od 16 do 17
Kielce, Kościuszki 3, pokój 116
353/d

HURTOWNIA
ART. ELEKTROTECHNICZNYCH
Busko–Zdrój, ul. Partyzantów 6
DOM TOWAROWY
„DOMATOR"
czynna codziennie od 9 do 17
tel. 23–74 5373/g

HURTOWNIA B.H.P.
1. Trzewiki robocze – 128.000 zł
2. Koszula flanelowa – 59.000 zł
3. Ubrania piekarskie – 115.000 zł
4. Inne wg indywidualnego zamówienia.
Busko–Zdrój, tel. (0–496) 63–64
5385/g

Hurtownia „Gala"
Kielce, Młoda 28 (obok Szumenu) tel. 528–71
OFERUJE SZEROKI WYBÓR
RAJSTOP, SKARPET, LYCRA, BIELIZNY ITP.
ZAPRASZAMY
OD 8 DO 16 SOBOTY 8 – 14 3/a

JUMA sp. z o. o.
oferuje sufity podwieszane
OWA
oświetlenie sufitowe
montaż, sprzedaż.
Kielce, ul. Sienkiewicza 25,
pok. 17, tel. 442–13. 5349/g

EXBUD S.A. ZAKŁAD INFORMATYKI
poszukuje kandydatów na stanowiska:
Specjalistów
do działów Marketingu, Sprzedaży, Oprogramowania, Szkoleń
Poligrafii komputerowej, Elektroniki i Wdrożeń.
Odpowiedni kandydaci powinni posiadać wysokie kwalifikacje zawodowe zdolność samodzielnego rozwiązywania złożonych problemów oraz umiejętność komunikowania się z klientem. Wybranym kandydatom oferujemy doskonałe warunki pracy i płacy oraz szanse dalszej kariery i rozwoju zawodowego w firmie.
Osoby zainteresowane proszone są o przesłanie pisemnej oferty oraz opis kwalifikacji zawodowych na adres:
EXBUD S.A. Zakład Informatyki ul. Manifestu Lipcowego 34, 25–323 KIELCE
4/a

CZĘŚCI ZAMIENNE
DACIA,
RENAULT 9, 11, 18
Kielce, ul. Piotrkowska 115
tel. 66–21–52
9 – 17 5355/g

Gabinet stomatologiczny
Kielce, ul. Żeromskiego 28, III p.
tel. 66–46–75, 61–17–30
lek. stom. Monika Iżowska
lek. med. Marian Paluchowski
spec. anestezjolog
Pon., wt., czw., pt. – 15.30–18,
soboty – od 10.
Leczenie i usuwanie zębów
w narkozie 270/d

Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej
w Pińczowie
informuje, że w roku bieżącym zamierza rozpocząć budowę budynku mieszkalnego na osiedlu Podgórze. Będą to mieszkania trzypokojowe o pow. użyt. 57,5 m kw.
Budynek ten byłby realizowany ze środków własnych przyszłych lokatorów.
Orientacyjny koszt 1 m kw. pow. uż. wg cen z grudnia 1992 r. wynosi 3.600.000 zł.
Zainteresowanych prosimy o kontakt z działem mieszkaniowym, pokój nr 15 w terminie do 15.IV.1993 r.
380/k

Biuro Pośrednictwa
Edward Król
Jędrzejów, ul. 11 Listopada 32
czynne: poniedziałki i czwartki 10–16
telefon: 619–38
sprzeda:
– mieszkania M–4, M–5
– działki budowlane – Jędrzejów, Podchojny
– gospodarstwa rolne 6 i 11 ha wraz z domem mieszkalnym, kurnikiem, wiata (cena niska)
– sad 67 arów – Nagłowice
– nieruchomość rolna 1 ha 12 a – Książe Skroniów
– budynek mieszkalny wraz z działką 20 arów Piaski
– budynek mieszkalny wraz z działką 94 ary – Potok
122/j

NA RATY
BEZ ŻYRANTÓW
KUPISZ w „SEZAMIE".
CB–radio, telewizory, magnetowidy, odtwarzacze, wieże, organy gry telewizyjne oraz artykuły gospodarstwa domowego
Kielce, ul. Sienkiewicza 65,
tel. 66–35–08
Zapraszamy
552/S

Skład reklam: „Exbud 13" Biuro Reklam „Słowa Ludu", tel. 448–58, Kielce, ul. Targowa 18.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

OGŁOSZENIA DROBNE

SPRZEDAŻ

„PEUGEOTA 405 GR" (1988). Kielce, 66–83–36. 5681/g

„STARA A–200" (84) stan bardzo dobry lub „ursusa C–328". Huta Koszary 8. 5504/g

PIĘCIOBIEGOWA skrzynia „jelcza" przystawka, gwarancja 9,5 mh, wał długi „jelcza" 1,9 min, przęsła ogrodzeniowe (1,15 x 2,5) 290 tys. Tel. 66–70–14 wewn. 43. 5145/g

MEBLE „EWA" 2,5 regału bez szafy, regał młodzieżowy „NER", Kielce, 66–15–98 B.O

SPRZEDAM samochód marki „Łuk" rok produkcji 1989 Wiadomość Skarżysko, nr tel. 538–783. 20648/sk

„FORDA SCORPIO" 2.0 GL" (87) sprzedam. Kielce, Górników Staszicowskich 63. 5501/g

NACZEPĘ dłużyca, naczepę wywrotkę (patelnia), 61–43–06. 5489/g

SPRZEDAM „vw derby 1100" (80) 30 min. Kielce, Miodowa 4/8. 5470/g

SPRZEDAM–zamienię na dostawczy „passata" turbo diesel 1984. Tel. 61–08–72. 5472/g

SPRZEDAM dwa C–3603–P, cztery C–330. Krajno 1 146, gm. Górno, Barchan. 5490/g

SPRZEDAM „amigę 500 V1,3/2,0/2,3 MB" razem lub oddzielnie. Kielce, 50–891 wewn. 220, 66–43–77. 5512/g

„SKODĘ 105" (1982). Kielce, 32–35–11. 5508/g

SPRZEDAM „renaulta 9" (B) (1982). Tel. 31–99–59. 5502/g

TANIO „vw jetta" (84) benzyna – 1,6, wtrysk GLI. Kielce, 66–23–24. 5503/g

„FORDA FIESTĘ 1.4S" (89). Kielce, 32–48–67. 5506/g

SPRZEDAM „126p" FL (1990) stan bdobry, tel. Skarżysko 543–494 (8–16), 531–136 (po 16). 5494/g

TANIO „fiata argentę 2500D" (1984), „fiata ducato 14D" (1987), barakowóz 9.000.000. Kciąż Wielki (0498) 382–08. 5488/g

„ŁADĘ SAMARĘ" (91/92) sprzedam. Kielce, 32–52–55. 5387/g

SIATKI ogrodzeniowe. Kielce, 229–24. 5325/g

SPRZEDAM „FSO 1500" (1990). Kielce, 11–19–35. 5360/g

SPRZEDAM pudełki miniaturki. Kielce, 31–70–75. 5337/g

„OPLA ASCONĘ 1.6D" (1984). Kielce, 11–72–22. 5367/g

SPRZEDAM „poloneza" (1988) gazowany. Tel. 61–78–41. 5354/g

SPRZEDAM lub zamienię „vw golfa 1,6 TD" (1990). Tel. grzeczn. 573–54, od 15 do 18. 5379/g

SPRZEDAM nowy silnik „perkins" do wózka widłowego bułgarskiego. Staszów, tel. 64–37–21. 5383/g

„JELCZA" cementonaczepa, naczepa dłużyca. Kielce, 31–31–72. 5183/g

SPRZEDAM krótką sukienkę komuniijną z dodatkami. Radom, Czysta 7/70. 8903/r

Gospodarstwo Ogrodnicze Jędrzejów, ul. Św. Barbary 34 poleca:
- środki ochrony roślin – ceny fabryczne
- drzewa i krzewy owocowe i ozdobne – ceny producenta.

Jędrzejów, ul. Św. Barbary 34 125/j

Ciągnik T–25 A wersja eksportowa z homologacją (atestowane) cena 49,5 mln.

Gniotownik do ziarna zbóż strączkowych ceny producenta.

Jędrzejów, ul. Św. Barbary 34 126/j

GLAZURA, terakota opoczyńska. Kielce, ul. Armii Czerwonej 222, tel. 28–368. 5178/g

SPRZEDAM „volvo 340D" (1987). Kielce, 526–44. 5284/g

„FSO 1500" (1988). Kielce, 66–70–85. 5235/g

SIATKA Rabitza. Produkcja, sprzedaż. Kielce, 558–75, rano, wieczorem. 2515/g

KURY nioski do chowu. Mąchocice 143, tel. 11–17–30. 2786/g

TANIA siatka ogrodzeniowa. Pawłów 46a, tel. 17–18–04 Szydłowiec. 41/sz

SIPOREX z dostawą 11.200. Busko Zdrój, tel. 66–59. 80/b

SPRZEDAM „jelcza 325" po kapitalnym remoncie, wywrotka. Starachowice, ul. Karpacka 24, tel. 37–48. 65/st

SPRZEDAM automat do rozlewania płynów. Kielce, 286–43. 5056/g

SPRZEDAM antenę SAT na gwarancji. Kielce, 590–25. 5048/g

URZĄDZENIE do elektrostymulacji mięśni (kosmetyka, rehabilitacja). Kielce, 32–20–70. 5032/g

KURY nioski sprzedam. Kielce, 11–07–16, 268–99. Wola Kopcowa 59c. 4230/g

SPRZEDAM „skodę", ciągnik siodłowy z silnikiem „jelcza". Kielce, 11–50–92. 4386/g

SIATKA ogrodzeniowa. Kielce, 32–38–02. 4624/g

WYŁĘGARNIA drobiu w Brzeziu oferuje w sprzedaży hurtowej i detalicznej piskięta ogólnoużytkowe i brojlery. Starachowice, tel. 17–77. 79/st

SPRZEDAM spółkę z o.o. z koncesjami wino, piwo inne. Oferty 4915 „SL" Kielce. 4915/g

SPRZEDAM „renaulta 11" (1988), działkę rekreacyjną z domkiem, 32–32–33. 4919/g

SPRZEDAM obornik. Gołuchów 78, gm. Kąjs. 5087/g

HURTOWNIA „REMBEX" Kielce, Piekoszowska 249B (Czarnów), tel. 66–29–76, 66–27–09, oferuje: tkaniny, figi, slipy import, podszewki krajowe, importowane klamki retro, gumowe wykładziny samochodowe. 5102/g

SPRZEDAM działkę budowlaną 2,80 ha. Końskie, ul. 22 Lipca. Końskie, Browarna 18. 21/ko

SPRZEDAM drut stalowy gładki w kręgach fi 14 ST35 95 ton, 3.000.000 zł tona. Końskie, 67–44. 23/ko

BULLTERIERY szczenięta. Kielce, 31–21–34. 5126/g

SPRZEDAM tanio kserokopiarkę prexer UK–500M. Tel. 31–72–83.5177/g

SPRZEDAM 5 działek. Zgórsko 72. 5192/g

GARAŻ mieszkańcowi Bocianka, 31–55–59. 5194/g

SPRZEDAM „jelcza 080" stan dobry, silnik C–360 po kapitalnym remoncie, Chrzanów 10, tel. Pacanów 130. 5148/j

IBM PC/AT, „atari" 65/XE z osprzętem. Tel. 576–37. 5197/g

KURY nioski. Mąchocice 143, tel. 11–17–30. 5245/g

SPRZEDAM kiosk handlowy 12 m kw. Jędrzejów, tel. 610–18. 119/j

SPRZEDAM młocarnię MC–7 wraz z prasą. Ludwinów 7 k. Mierzawy, gm. Włodzisław. 118/j

SPRZEDAM pianio „calisia". Płaczów, 73–140. 141/b

SPRZEDAM „stara 200L" (1991). Włoszczowa, tel. 436–81. 101/w

SPRZEDAM „vw" busa transportera przeszklony 1981 r. z uszkodzoną skrzynią biegów lub zamienię na „poloneza". Niekłań k. Stąporkowa, ul. Polna 40. 27/e

SPRZEDAM piec bielski do cukiernictwa i pizzy, automat do lodów. Jędrzejów, Olszewski, ul. Zeromskiego 9A, tel. 615–47. 114/j

„126P" (88 r.) sprzedam. Tel. 61–08–67. 5328/g

SPRZEDAM „opla kadetta" 1.6D" (1988). Tel. 31–10–19. 5326/g

„126P" (88) sprzedam. Kielce, 562–86. 5310/g

SPRZEDAM „żuka" (1986) blaszak do lakierownia. Kielce, tel. 59–666.5297/g

„126p" (80), „dację" (83). Kielce, 566–27. 5289/g

„PEUGEOTA 405" model 89. Ostrowiec, tel. 62–17–56. 5340/g

TANIO meble kałwaryjskie, stylowe, okleinę dębową – jasny mat. Kielce, 61–22–46. 5344/g

SPRZEDAM „poloneza caro" (maj 1992) czerwony. Kielce, 11–37–31. 5440/g

„VOLKSWAGENA" pick–up 1.6D (86 r.). Ładowność 700 kg. Kielce, 11–40–03. 5412/g

SPRZEDAM „FSO 1500" (1986) 21.000.000. Piekoszów, telefon 345. 5399/g

SPRZEDAM „mercedesa 300TD" combi (1983). Kielce, 61–64–49.5420/g

SPRZEDAM „mercedesa 300D" (1979). Kielce, 31–72–37. 5419/g

SPRZEDAM dom lub zamienię na mieszkanie z dopłatą. Kielce, 61–47–67. 5408/g

SPRZEDAM „favoritkę" (1991). Kielce, 457–24. 5394/g

„OPLA KADETTA 1300S" (1983). Kielce, 59–273. 5459/g

REGAŁ kuchenny tanio sprzedam. Tel. 61–59–05. 5450/g

„GOLFA 1500D" (79), 66–76–62. 5451/g

SPRZEDAM „opla kadetta 1.6" (83). Kielce, 8–15, 326–243, po 19 612–052. 5421/g

SPRZEDAM „125p" (83). Kielce, 66–70–69. 5461/g

SPRZEDAM „poloneza" (1992). Włochock, ul. Św. Rocha 1, tel. 107. 5462/g

SPRZEDAM „peugeota 405" (1992). Kielce, 32–21–87. 5381/g

TANIO „opla rekorda" (81). Kielce, 61–30–11. 5457/g

SILNIK „poloneza" 4 min. Kielce, 59–273. 5459/g

SPRZEDAM „nysę" (1979) lub zamienię. Tel. 458–41. 5404/g

ETERNIT, siatka, wiadra, żarówki – hurt. Kielce, 61–67–93, 61–07–60. 5320/g

SPRZEDAŻ rur, rynien, kolanek z blachy ocynkowanej. Zakład Blacharski Kielce, Podkiastrona 83, tel. 525–48. 5532/g

SPRZEDAM „audi 80 TD" (86), „passata" diesel (79). Kielce, tel. 59–259. 5529/g

„DACIĘ" (83) stan dobry, 12 min. Tel. 61–52–46. 5529/g

LOKALE

ODSTĄPIĘ prosperujący lokal gastronomiczny z zapleczem noclegowym z pełnym wyposażeniem. Oferty 5521 „SL" Kielce. 5521/g

AGENCJA „WYGODA" – nieruchomości, kupno–sprzedaż, wynajem, zamiana, bezpłatne oferty, kompleksowa obsługa prawna, wyceny. Kielce, ul. Sienkiewicza 76, 66–13–61, 66–05–93. 561/s

POSZUKUJĘ lokalu 20–30 m lub stołoska w ścisłe przy ul. Sienkiewicza. Kielce, 11–38–02. 5519/g

ZAMIENIĘ dwa mieszkania własnościowe na jedno duże powyżej 70 m. Kielce, 537–67, wieczorem. 5526/g

MIESZKANIE komfortowe 3–pokojowe po korzystnej cenie sprzedam ew. wynajmę lub zamienię na Szczecin. Kielce, 22–051, 66–41–29. 5290/g

DO WYNAJĘCIA lokal na gabinet lekarski. Telefon 31–42–26. 5369/g

M–3 sprzedam. Kielce, 561–00, po 15. 5283/g

POŚREDNICTWO: nieruchomości, mieszkania, sprzedaż – wynajem. Kielce, 66–45–82. 4797/g

POŚREDNICTWO „Pełnomocnik" poszukuje do sprzedaży i wynajmu mieszkania, 66–12–72. 5411/g

AGENCJA: nieruchomości, lokale, kupno–sprzedaż, geodeci, adwokaci, notariusze, wyceny – biegły. Kielce, Nowy Świat 36 (11–16), tel. 463–83. Firma z największym doświadczeniem. Kupujący nie płacą prowizji. 56/k

KUPIĘ lub wydzierżawię sklep rolno–spożywczy. Oferty (4573) „SL" Kielce. 4573/g

INTERLOCUM – wynajem, kupno, sprzedaż. Kielce, Głowackiego 2, 453–62 (11–17). 4616/g

LOKAL 40 m na hurtownię, sklep, usługi. Pawilony 1 Maja Kielce, 521–55. 4945/g

POSZUKUJĘ lokalu handlowego w centrum. Kielce, 566–01.

POKÓJ do wynajęcia (studenci, uczniowie). Kielce, 31–23–23. B.O.

ZAMIENIĘ mieszkanie 49 m, telefon, Uroczysko na większe. Kielce, 31–84–06. 5146/g

ODSTĄPIĘ dzierżawę sklepu 20 m. Tel. 31–21–32, po 17. 5301/g

M–5 na mniejsze, 404–35. 5418/g

ZAMIENIĘ mieszkanie lokatorskie Skarżysko M–4 65 m na M–3 Skarżysko lub Kielce, tel. grzecznościowy Skarżysko, 532–884. 5447/g

PILNIE zamienię własnościowe 34 m kw. w centrum Kielc na większe (własnościowe lub kwaterunkowe) w blokach przy ul. Gagarina lub Alei Legionów. Ewentualnie kupię lub wynajmę. Oferuję korzystne warunki finansowe. Kielce, 61–64–86. 5351/g

RÓŻNE

HOLANDIA garaże – giełda. Kielce, 61–11–10. 5211/g

PERUKI, treski. Biuro handlowe „Emma", Kielce, Karczubkowska 5A, pok. 25, tel. 563–57 (9–16). 3282/g

RESTAURACJA pałac T. Zielińskiego organizuje wesela i inne przyjęcia okolicznościowe. Zapewniamy smaczne potrawy i miłą obsługę. Kielce, tel. 416–83. 4228/g

POSZUKUJĘ do wynajęcia dyspozycyjnego na 3 miesiące ciągnika siodłowego z kierowcą. Tel. 61–30–10.5078/g

AUTO–MOTO

BLACHARSTWO, lakiernictwo, mechanika powypadkowa. Autoserwis Cedzyna 137, 471–64. 4881/g

AUTOALARMY „boxer", „asher", radiomontaż, elektromechanika. Kielce, Działkowa 59, tel. 565–85. 5227/g

„FORD" – części. Tel. 502–52.5223/g

SZYBY samochodowe sprzedaż–montaż. Kielce, Działkowa 59, tel. 565–85. 5226/g

AUTOALARMY „boxer", „audiovox" oraz tradycyjne od 800.000, zniżki ubezpieczeniowe, gwarancja, radiomontaż polecą inż. Aleksander Jaszczak. Kielce, 61–71–81, 31–17–51. 5151/g

BLACHY, lampy, zderzaki, części do samochodów zachodnich. Krótkie terminy realizacji zamówień. Kielce, Targowa 18, tel. 321–237. 296/d

KUPNO–sprzedaż, autokomis. Kielce, Krakowska 285. 2739/g

„AUTO–MARKT" Kielce, ul. Sienkiewicza 69, tel. 66–00–16, do 13.III. przyjmuje zamówienia na części (nowe) do samochodów zachodnich. Realizacja na 18.III. Zapraszamy. 5025/g

SZYBY samochodowe – sprzedaż, montaż. Autofenix, Szewce 39 k. os. Nowiny, tel. 59–205, Kielce. 4073/g

SPRZEDAŻ części używanych i nowych: „fiat", „lancia", „alfa romeo". Kielce, 22–741, 61–67–95. 3949/g

WYMIANA łożysk, przegubów, amortyzatorów w samochodach zachodnich. Kielce, 24–322. 284/gd

EXPRES SERVIS – sprowadzamy na zamówienia części nowe, używane do wszystkich samochodów zagranicznych. Włochice, Mazurska 56, tel. 464–95, czynne 9–17. 744/hk

LAWETY wypożyczam. Transport samochodów kraj, zagranica. Kielce, Mazurska 35, 473–44. 4284/g

CZĘŚCI do samochodów włoskich. Inter Auto shop. Kielce, pl. Wolności 8. 4697/g

BAGAŻNIKI do samochodów bezrynienkowych. Kielce, Inter Auto shop, pl. Wolności 8. 4698/g

PROFESJONALNE alarmy, autoalarmy amerykańskie. Kielce, 32–49–19. 4851/g

„POLONEZY CARO" – szybko, tanio, raty. „Colmo" Bronina 26, tel. 66–70–Busko–Zdrój. 4981/g

AUTONAPRAWA, samochody krajowe, zachodnie. Kielce, ul. Działkowa 11, 560–11. 5330/g

CZĘŚCI – naprawa „peugeot". Kielce, 11–35–09. 5422/g

CZĘŚCI SAMOCHODOWE
✓ TAVRIA
✓ SKODA
✓ ŁADA
WSZYSTKIE TYPY
Kielce – Herby, ul. 1 Maja 222, tel. 536–78 550/s

OGUMIENIE
CIĘŻAROWE – wlytowane 12 x 22,5, 315 x 22,5, 365 x 20, 385 x 22,5
osobowe, rowerowe, ciągnikowe
AKUMULATORY, części, akcesoria
OLEJE, PŁYNY
CIĄGNIKI, maszyny rolnicze
MOTO – AGROMAX,
Kielce–Kostomłoty 262, (trasa na Łódź)
tel. 453–15, 11–16–57. 332/GD

RĘKAWICE ROBOCZE
PPH „MADOX" KIELCE, ul. Pieńińska 59a, tel. 31–14–97. 334/gd

○ PLASZCZE
○ BLUZKI
○ ŻAKIETY
○ GARSONKI
poleca
HURTOWNIA NEXA
Armii Czerwonej 106, p. 228, tel. 25–455 496/s

Co,

Dziś piątek – 12 marca, 71 dzień 1993 roku. Imieniny Bernarda i Grzegorza. Słońce wschodzi o godz. 5.57, a zachodzi o 17.38.

KIELCE

TEATRY I FILHARMONIA
PAŃSTWOWY TEATR IM. S. ŻEROMSKIEGO – „Dwa teatry" – g. 18.
PAŃSTWOWY TEATR LALEK I AKTORA „KUBUŚ" – ul. Duża 9 – spektakle odwołane.
FILHARMONIA KIELECKA – Koncert Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Kieleckiej. Tomasz Strahl – wiolonczela, Gabriel Castagna (Argentyna) – dyrygent. Sala WDK, g. 19.

KINA
„Romantica" – „Dracula" – USA, l. 15, g. 9, 11.30, 14.15, 16.45, 19.30.
Video – nieczynne.
„Moskwa" – „Psy" – pol., l. 18, g. 11.15, 15.30, 19.30.
„Goodbye Rockefeller" – pol., l. 12, g. 9.15, 17.30. „Senacznego telewizorka" – pol., bo., g. 13.30.
„Studyjne" – „Dotknięcie ręki" – ang. – pol., l. 15, g. 17.45, 19.25, „Stowarzyszenie złoczyńców" – fr., l. 15, g. 15.45.
„Echo" – nieczynne.

DYŻURY OSTRE
SZPITALE: Oddział Wewnętrzny i Chirurgiczny – Czarnowa Góra, Gbenkiewicza–Pabelnicy – wg rejonizacji, tel. 518–06, 467–43.
APTEKI – całodyżodniowy dyżur dzienny, nocny i świąteczny pełni apteka przy ul. Zeromskiego 38/40, dyżur nocny pełni też apteka przy ul. Sienkiewicza 28.
TELEFONY
Pogotowie Ratunkowe – 999, Pogotowie Policyjne – 997, Straż Pożarna – 998, Pomoc Drogowa – 66–00–65 czynna bon stop oraz 981, Pogotowie Energetyczne Kielce–miasto i teren – 991, Pogotowie Gazowe – 312–020 i 992, Pogotowie wod.–kan., c.o., elektryczne, RPGM – czynne wgodz. 15–23 wdni powszednie i wgodz. 7–23 w dni wolne od pracy – tel. 61–18–33.
SZPITALE – Czarnów – 662–481, ul. Kołciuszki – 467–43, ul. Prosta – 618–525, MSW – 29–506, Czarowna Góra – 508–41.
„BIN" – całodobowa informacja o usługach medycznych, tel. 31–12–68 (przerwa w godz. 11–16).
„RIWER" – Bank Informacji Weterynaryjnej – Rolniczej – tel. 32–49–30.
NOCNE POGOTOWIE STOMATOLOGICZNE – czynne w każdą sobotę, niedzielę i święta od godz. 15 do 7 rano, ul. Buczka 42 (Spółdzielnia Lekarska).
POGOTOWIE STOMATOLOGICZNE – lecznica „Medistar", ul. Warszawska 34. (DOM RZEMIOŚLA), czynne NON STOP – tel. 439–45.
„VITAMED" – NAGŁA POMOC LEKARSKA DLA DZIECI – ul. Tatrzańska 91. Gabinet czynny w godz. 16–21.30, w soboty i niedziele w godz. 10–21.30. Wizyty pediatrów – tel. 31–80–68.
POMOC LEKARSKA DLA DZIECI – tel. 66–33–66, wizyty pediatry codziennie w godz. 15–24, w niedziele i święta w godz. 7–24.
NAGŁA POMOC LEKARSKA – WIZYTY DOMOWE – pediatrzy, interniści, chirurdzy, ortopedzi, laryngolodzy, okuliści. Tel. 31–56–50.
POGOTOWIE PEDIATRYCZNE „POD DALNIĄ" – tel. 568–91 – usługi lekarskie i pielęgniarskie w ambulatorium przy ul. Pobrzeżnej 4 oraz w domu chorego. Czynne codziennie wgodz. 16–23, w soboty i niedziele wgodz. 7–11 i 13–22.
SPECJALISTYCZNE POGOTOWIE DLA DZIECI – tel. 576–36 w godz. 15–7 – wizyty domowe: pediatra, chirurg, specjalista chorób płuc).
„ZDROWIE" – WIZYTY DOMOWE: kardiolog z EKG, laryngolog, neurolog, dermatolog, pediatra, internista, lecznicze błota, badania laboratoryjne, zastrzyki (i inne usługi pielęgniarskie w domu), Szkoła Rodzenia, masaże – kręgosłup, biocenzoterapeuta, kręgarz, rehabilitant. Dom Rzemiosła, ul. Warszawska 34, tel. 485–15, codziennie od 16 do 19.
PRYWATNY GABINET UROLOGICZNY – ul. Gwardii Ludowej 27 b – dr Mieczysław Gałęzia, Arkadiusz Zapała. Czynny od poniedziałku do czwartku w godz. 15–17, tel. 598–49.
USG – ul. Gwardii Ludowej 27 – od poniedziałku do piątku w godz. 7–8.30 i 12.30–14.30, w soboty 8–10.
LECZNICA ALIĄ–MED – ul. Sienkiewicza 65 – specjalistyczny gabinet ginekologiczno–położniczy, czynny codziennie w godz. 13.30–18, tel. 66–38–74. Dr n. med. Tomasz Postek (pon., ór., pt.), lek. med. Jerzi Chamerski (wt., czw.,pt.).
TELEFON ZAUFANIA DLA MŁODZIEŻY – czynny w każdy czwartek w godz. 18–20. Pod nr. tel. 456–70 dyżuruje psycholog.
TELEFON ZAUFANIA DLA LUDZI Z PROBLEMEM ALKOHOLIZMU – od poniedziałku do piątku, w godz. 18–20, tel. 573–46.
POSTOJE TAKSÓWEK: osobowe – pl. Niepodległości (dworzec PKP) – tel. 534–34, ul. Piekoszowska – 515–11, ul. Jesionowa – 317–919, bagażowe – ul. Armii Czerwonej, tel. 466–68, dyżurowe – ul. Mielczarskiego, tel. 66–39–66.
RADIO–TAXI – tel. 22–222, nie pobiera za dojazd.
RADIO–TAXI – MERCEDES – tel. 555–11, nie pobiera za dojazd.
POCZTOWE BIURO INFORMACYJNO–ZLECENIOWE – tel. 911.
INFORMACJA PKP – tel. 930.
INFORMACJA PKS – tel. 660–279.
„USTRONIE" – USŁUGI POGRZEBOWO–NAGROBKOWE, CAŁODOBOWE – tel. 61–26–18, 61–26–25.
USŁUGI POGRZEBOWE CAŁODOBOWE. – PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH – tel. 31–70–47, 66–31–77, 467–88.
USŁUGI POGRZEBOWE KOMPLEKSOWE CAŁODOBOWE „CHARON" – dom pogrzebowy z chłodnią – przechowywanie bezpłatne. Solidnie, tanio. Tel. 508–41, wewn. 12, 151–330.
USŁUGI POGRZEBOWE KOMPLEKSOWE CAŁODOBOWE „EDEN" – dom pogrzebowy z chłodnią, przechowywanie bezpłatne. Rdg ul. IX Wieków Kielc i Niskiej, tel. 457–00, 61–89–49.
POMOC DROGOWA: czynna cała dobę – tel. 61–91–97, 61–79–76, 61–99–99.
MUZEA – WYSTAWY
MUZEUM NARODOWE W KIELCACH – pałac biskupi, pl. Zamkowy 1 – nieczynne.
ODDZIAŁ PL. PARTYZANTÓW 3/5: wystawa stała

Skład reklam: „Exbud 13" Biuro Reklam „Słowa Ludu", tel. 448–58, Kielce, ul. Targowa 18. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

gdzie, kiedy

„Przyroda Kieleczczyzny", czasowe: „Samurajowie", „Współczesna sztuka ludowa Kieleczczyzny", „Prądnicje regionu świętokrzyskiego - epoka żelaza", „Szata rolinna Gór Świętokrzyskich w fotografii Edmunda Massalskiego i Romana Kobendzy". Oprócz poniedziałków i świąt czynne codziennie w godz. 9-16.

ODDZIAŁ MUZEUM LAT SZKOLNYCH S. ŻEROMSKIEGO - ul. Jana Pawła II 25: czynne od poniedziałku do piątku w godz. 9-15, w środy w godz. 12-18.

ODDZIAŁ MUZEUM H. SIENKIEWICZA W OBLĘGOREKU - oprócz poniedziałków i wtorków czynny codziennie w godz. 10-16.

GALERIA BWA „PIWNICE" - ul. Leśna 7 - Doroczna Wystawa Plastyki „Przedwiośnie 18". Opróc poniedziałków czynna codziennie w godz. 11-17, w niedziele w godz. 11-15.

MUZEUM ZABAWKARSTWA - ul. Kościuszki 11 - wystawy „Lalka - jej dom i gospodarstwo", „Transport i komunikacja w zabawkach" oraz ceramika modelarska. Z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych czynne codziennie w godz. 10-17.

MUZEUM WSI KIELECKIEJ W KIELCACH - PARK ETNOGRAFICZNY W TOKARNI - wystawa XIX-wiecznych chałup, dwór, wystawy: „Ocalić od zapomnienia - Jan Bernasiewicz, twórca ogrodu rzeźb", „W dawnym miasteczku", „Apteka w XIX-wiecznym miasteczku". Od poniedziałku do piątku czynny w godz. 10-14.30, w soboty i niedziele nieczynne.

MUZEUM WSI KIELECKIEJ - DWOREK LASZCZYKÓW W KIELCACH - ul. Jana Pawła II - wystawa „Wieś kielecka i mieszczańska w starej fotografii". Czynne od poniedziałku do piątku w godz. 10-14.30, w soboty i niedziele nieczynne.

OSTROWIEC

KINO w ZDK Huty „Ostrowiec" - „Wielka wyspa" - pol., l. 15, g. 17.

Klub „Galeria" w ZDK - wystawa malarstwa Krzysztofa Maja.

MUZEUM HISTORYCZNO - ARCHEOLOGICZNE - wystawa stała: zabytkowa porcelana z mielowska, czasowa: „Legenda i historia Polski Piastów". Czynne: wtorku do piątku w godz. 9-16.30, w sobotę 9-14.30, w niedziele 13-16.30.

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE I REZERWAT W KRZEMIONKACH IL. OSTROWCA - wystawa archeologiczna i dwie podziemne trasy turystyczne - czynne od wtorku do soboty w godz. 9-15, w niedziele na zgłoszenia, tel. 20-978.

APTEKA DYŻURNA - ul. Świętokrzyska 1, tel. 651-232.

SKARŻYSKO

MUZEUM IM. ORLA BIAŁEGO - Rejów, ul. Słoneczna 98 - czynne codziennie oprócz poniedziałków w godz. 9-17.

GALERIA SZTUKI „Forum Asticum" - ul. Sikorskiego 4 - wystawa „Napoleon, nie tylko orła". Czynna codziennie w godz. 10-18.

JĘDRZEJÓW

KINO w Domu Kultury - nieczynne.

MUZEUM IM. PRZYPKOWSKICH - pl. T. Kościuszki 7/8 (tel. 624-45) - unikatowa kolekcja zegarów słonecznych i przyrządów gnomonicznych, zabytkowe wnętrza i piwnice z XVIII - XIX w., dawne mieszkanie Przypkowskich z pełnym wystrojem, dokumenty i pamiątki rodzinne, zbiory gastronomiczne. Czynne codziennie oprócz poniedziałków w godz. 8-16.

WŁOSZCZOWA

KINO w Domu Kultury - „Obsesja namiętności" - USA, l. 15, g. 18.30.

BUSKO-ZDRÓJ

KINO „Zdrój" - „Szkoda, że cię tu niema" - ang., l. 15, g. 16, 18.30.

GALERIA BWA „ZIELONA" - ul. Mickiewicza 10 - wystawa fotografii komputerowej Andrzeja Zawady. Oprócz poniedziałków czynna codziennie w godz. 11-17, w niedziele w godz. 11-15.

PIŃCZÓW

KINO „Relweder" - nieczynne.

MUZEUM REGIONALNE - wystawy stałe: „Prądzieje Ponidzia", „Adolf Dygasiński - życie i twórczość", „Pińczów - historia miasta", czasowa: „Powstanie styczniowe i związane z nim imprezy artystyczne w twórczości A. Dygasińskiego". Udostępnia do zwiedzania synagogę. Czynne w środy i czwartki w godz. 9-16, w piątki, soboty i niedziele w godz. 10-15.

KAZIMIERZA WIELKA

KINO „Uciecha" - nieczynne.

SĘDZISZÓW

KINO „Ballada" - „Kevin sam w Nowym Jorku" - USA, l. 12, g. 18.

SUCHEDNIÓW

KINO „Kuźnia" - „Kosmita z przedmieścia" - USA, l. 12, g. 16, 18.

NOWA SŁUPIA

MUZEUM STAROŻYTNEGO HUTNICTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO IM. MIECZYSŁAWA RADWANA (Oddział Muzeum Techniki NOT w Warszawie) - ul. Świętokrzyska - czynne codziennie w g. 9 - 16, w poniedziałki nieczynne.

NAGŁOWICE

MUZEUM „DWOREK MIKOŁAJA REJA" - wystawa ekslibrisów z XVII-XIX w. Czynne w poniedziałki, czwartki i soboty w godz. 9-15, we wtorki, środy i piątki w godz. 9-17.30, w niedziele nieczynne.

SIELPIA

MUZEUM ZAGŁĘBIA STAROPOLSKIEGO (Oddział Muzeum Techniki NOT w Warszawie) - miniei się w podlingarni i walcowni z połowy XIX w. Prezentuje dawne wyposażenie, obrabiarki i żeliwne odlewy. Czynne w godz. 9-12 i 13-17, w poniedziałki nieczynne.

RADOM

TEATR TEATR POWSZECHNY IM. JANA KOCHANOWSKIEGO - nieczynne.

KINA

WOKSE „Resursa" - „Dracula" - USA, l. 15, g. 13, 15, 17.30, 19.45.

„Bałtyk" - „Godzilla kontra król Ghidorah" - jap., l. 12, g. 15.30, 17.30, „Przyjdź zobaczyć mi" - USA, l. 15, g. 19.30.

„Hel" - **Kino studyjne** - „Ze śmiercią jej do towarzy" - USA, l. 15, g. 11, 17, 19, „Miecz Aleksandra" - USA, l. 15, g. 9, 13, 15.

MUZEA - WYSTAWY

MUZEUM OKRĘGOWE - Rynek 11 - „Rośliny lasu karbońskiego". Galeria malarstwa polskiego od poł. XIX do XX w. Czynne we wtorki, środy i w czwartki w godz. 10-15, w piątki 10-18, w soboty i niedziele 10-17.

ODDZIAŁ MUZEUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ - ul. Rynek 4/5 - Jan Bujnowski - „Dom - malarstwo, obiekty, fotografie", ze zbiorów własnych - Mieczysław Wojciech - „Rzeworzna", Stowarzyszenie Figura. Czynne od wtorku do czwartku w godz. 10-15, w piątek w godz. 12-19, w sobotę i niedzielę w godz. 10-17.

MUZEUM WSI RADOMSKIEJ - ul. Szydłowiecka 17 - skansen barteniczo-pszczelarski czynny w godz. 8-15, w soboty i niedziele w godz. 10-17, w poniedziałki nieczynny. Wystawy „Środki transportu i komunikacji ziemi radomskiej", galeria nestorów sztuki ludowej. Grupy zrzeszone są wcześniejszym zgłoszeniu pod nr. tel. 255-91.

GALERIA „RESURSA" - XVI Wojewódzki Przegląd Fotografii Amatorskiej.

KST „Łabędź" - ul. Żeromskiego - malarstwo Grzegorza Kwiatnia.

MCKiI - ul. Traugutta - wystawa prac Bożeny Popławskiej.

TELEFONY

Pogotowie Ratunkowe - 999, Straż Pożarna - 998, oficer dyżurny policji - 997, komenda policji - 291-91, pogotowie kanalizacyjne - 400-65, gazowe - 992, ciepłne - 993, energetyczne - 991

INFORMACJA PKP - tel. 299-50.

INFORMACJA PKS - tel. 265-76.

RADIO-TAXI - tel. 91-91, 31-76-76.

POMOC DROGOWA - tel. 981; ul. Warszawska, czynna codziennie w godz. 7-15; osiedle Gołębiów: czynna całą dobę.

PARKING I STACJE OBSŁUGI - Centrum: ul. Kelles-Krauta 1, **Ustronie:** ul. Gagarina 2, **Michałów:** ul. Krśłowej Jadwigi 2, Sobieskiego 18, **Gołębiów:** ul. Andersa 1.

STACJE CPN - całodobowe: ul. Grzecznarowskiego (tel. 521-70), Słowackiego (tel. 529-95), Struga (tel. 487-18), Żółkiewskiego (tel. 439-68), Marszałka (tel. 31-35-51), czynne do godz. 19: ul. Warszawska (tel. 404-95), Kielecka (tel. 31-29-83).

PUNKT POMOCY DORAŹNEJ - Ul. Struga 57 a - Przychodnia Rejonowa nr 16. Czynny w dni wolne od pracy i święta. Gabinety: internistyczny, pediatryczny (wraz z zabiegowym) i stomatologiczny czynne w godz. 8-20.

TELEFON DYŻURNY STRAŻY MIEJSKIEJ

298-38, czynny całą dobę.

APTEKI

Dyżur pełni apteka przy ul. Osiedlowej 32 i Malczewskiego 29.

GRÓJEC

KINO: Centrum Kultury Regionalnej - „Przyjaźń strachu" - USA, l. 12, g. 16, 18.

APTEKA - całodobowa sprzedaż leków - pl. Niepodległości 19.

STACJA CPN - przy obwodnicy - czynna całą dobę.

POLMOZBYT - czynny w godz. 8-22, tel. 37-13.

IŁŻA

KINO w Domu Kultury - nieczynne.

MUZEUM REGIONALNE - wystawy - „Kultura materialna mieszkańców regionu iłżeckiego", „Dzieje miasta i regionu od czasów najdawniejszych do chwili obecnej". Czynne od wtorku do soboty w godz. 9-14.

KOZIENICE

MUZEUM REGIONALNE - ul. Parkowa 5b - wystawy „Puszcza Kozienicka - ekologia i cywilizacja", „Sztuka ludowa chłistkiej prowincji Gniżnów". Oprócz poniedziałków czynne codziennie w godz. 9-16.

DOM KULTURY - wystawa malarstwa Stanisława Żukowskiego w Cafe Galeria czynna w godz. 15-22.

PUNKT POMOCY DORAŹNEJ - czynny całą dobę, tel. 14-21-09.

APTEKA - dyżur pełni apteka przy ul. Warszawskiej 6.

POMOC DROGOWA - 24 godziny - ul. Radomska 40 - tel. 14-56-60.

OROŃSKO

CENTRUM RZEŹBY POLSKIEJ - Pałac - wnętrza dworskie z II połowy XIX w., oranżeria - wystawa „Tradycje i socrealizm w polskiej rzeźbie", Muzeum Rzeźby Współczesnej - „Nowoczesna rzeźba polska", kaplica - tradycje historii i kultury Orońska, wystawa prac poplenerowych w zabytkowym parku. Oprócz poniedziałków i wtorków czynne w godz. 10-15.

PIONKI

KINO „Kasyna" - nieczynne.

PRZYSUCHA

KINO „Zachęta" - nieczynne.

MUZEUM IM. OSKARA KOLBERGA (dwór Dembińskich) - stała wystawa biograficzna, wystawa czasowa „Zakopiańskie malarstwo na szkło". Oprócz poniedziałków czynne w godz. 10-15, w soboty i niedziele w godz. 10-17.

APTEKA - czynna codziennie do godz. 21, tel. 22-29.

STACJA CPN - czynna codziennie w godz. 7-19.

SZYDŁOWIEC

KINO „Górnik" - nieczynne.

MUZEUM LUDOWYCH INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH (manek) - wystawa stała „Polskie kapele ludowe i instrumenty muzyczne". Wystawa czasowa „Czas dawnych zegarów". Czynne codziennie oprócz poniedziałków i dni poświątecznych w godz. 9-15.30.

LIPSKO

KINO „Oskar" - „Związek przeszczepionych serc" - USA, l. 15, g. 18.

WARKA

MUZEUM IM. KAZIMIERZA PUŁASKIEGO - ekspozycja stała „Kazimierz Pułaski i udział Polaków w życiu politycznym, społecznym i kulturalnym Stanów Zjednoczonych", wystawa „Isaac Basbevis Singer" i „Brabanckie koronki" - collage Danuty Irmy Przybyłskiej. Czynne codziennie oprócz poniedziałków w godz. 10-17.

Sport Sport Sport

W pierwszym finałowym pojedynku o Puchar Lilianny Ronchetti koszykarki poznańskiej **Olimpii** uległy na wyjeździe włoskiej drużynie, **Primizie Parma** 62:91 (33:44).

Punkty dla naszych zawodniczek zdobyły: **Szwajbowicz** 18, **Malaja** 16, **Krupska** 13, **Dydek** 11, **Owczarek i Portianko** po 2.

Stracona szansa Olimpii?

29–punktowa przewaga stawia w bardzo korzystnej sytuacji włoski zespół przed rewanżowym spotkaniem w Poznaniu. Czy koszykarki Olimpii straciły już wszystkie szanse, przekonamy się za tydzień.

KRÓTKO

☆ **Na trwających w Pradze mistrzostwach świata w lyżwiarstwie figurowym złoty medal wśród par sportowych zdobyli Kanadyjczycy, Isabelle Brasseur i Lloyd Eisler, wyprzedzając Mandy Wotzel i Ingo Steuera (Niemcy) oraz Rosjan, Jewgienię Sziszkową i Wadima Naumowa. Polacy, Beata Ziółkowska i Mariusz Siudek uplasowali się na 17 miejscu.**

☆ **Piłkarski Superpuchar zdobyła Barcelona po zwycięstwie w rewanżowym pojedynku z Werderem Brema 2:1 (1:1). Bramki zdobyli: Stoiczkow 32 i Goicoechea 49 min. – dla Barcelony; Rufer 41 min. (karny) – dla Werderu.**

☆ **W pierwszych spotkaniach rozgrywanych w Szwajcarii mistrzostw świata grupy A piłkarzy recznych padły wyniki: Szwecja – Islandia 21:16, Węgry – USA 33:18, Rosja – Korea Płd. 33:18, Egipt – Czechosłowacja 21:20, Francja – Szwajcaria 24:26, Niemcy – Dania 20:20 (10:11).**

☆ **W pierwszym meczu o utrzymanie w superlidze tenisa stołowego reprezentantki Polski przegrały na wyjeździe z Francją 3:4. Punkty dla naszych pingpongistek zdobyły: Anna Januszyk, Agnieszka Gierga i debel Januszyk/Paulina Narkiewicz.**

Leszek Kucharski: Euromirex wygra 6:4...

Czy Radom będzie stolicą tenisa stołowego? To pytanie zadają sobie kibice tej dyscypliny sportu w przededniu meczu, który zadecyduje o tytule mistrza Polski na 1993 rok. Rozstrzygnięcie zapadnie jutro w Katowicach, gdzie miejscowy Baildon podejmuje zespół Euromirexu Radom.

W nieco lepszej sytuacji jest drużyna prowadzona przez **Leszka Kucharskiego**, którzy do sukcesu wystarczy remis. Tenisiści Baildonu mimo niespodziewanej porażki w Zielonej Górze z Uni–Complettem na pewno łatwo nie sprzedadzą skóry. **Jerzy Malkowski**, kierownik klubu, w telefonicznej rozmowie powiedział nam, że duży wpływ na ostateczny wynik tego spotkania miała fatalna organizacja, a także złe zachowanie publiczności, która w różny sposób wywierała presję na tenisistów z Katowic. Warto o tym pamiętać, bowiem w podobnej sytuacji mogą się znaleźć zawodnicy Euromirexu.

Mecz odbędzie się w małej sace, która mieści zaledwie 130 miejsc. Zainteresowanie jest bardzo duże i zapewne nie wszyscy chętni obejrzą koronację mistrza Polski. Organizatorzy zarezerwowali dla kibiców z Radomia 40 biletów, 60 dla miejscowych, a pozostałe miejsca przewidziano dla dziennikarzy. Gospodarze awizują najsilniejszy skład z **Abrumienką, Napiórkowskim, Kołodziejczykiem, Łowickim i Płodzienem.**

Zadzwoniliśmy do Gdańska, aby dowiedzieć się co słychać w ekipie Euromirexu. Przy telefonie **Leszek Kucharski.**

– Jestem lekko przeziębiony i nie trenowałem ostatnio, ale chcę wystąpić w najważniejszym dla nas meczu. **Piotrek Skierski i Grzesiek Adamiak** są w dobrej dyspozycji, więc nie powinno być źle. Doceniam kaśę rywali, to dobrzy tenisiści, lecz mimo wszystko mistrzostwo zdobędzie Euromirex. Wygramy 6:4...

Oby słowa pana Leszka sprawdziły się. **ZBIGNIEW PUSZKO**

Niespodziewany remis

Rozegrany został kolejny mecz „naszej" grupy eliminacyjnej do piłkarskich mistrzostw USA – 94, w którym „jedenastka" SAN MARINO nieoczekiwanie zremisowała z TURCJĄ 0:0.

Po tym spotkaniu tabela grupy II przedstawia się następująco:

1. Norwegia	4	7	15–	2
2. Anglia	3	5	11–	1
3. Holandia	4	5	9–	6
4. POLSKA	2	3	3–	2
5. Turcja	6	3	6–12	
6. San Marino	5	1	1–22	

Niepełnosprawni narciarze na start

Wojewódzkie Zrzeszenie Sportowe „Start" w Kielcach organizuje w przyszłą niedzielę (21 marca) otwarte mistrzostwa miasta w narciarstwie klasycznym dla niepełnosprawnych. Jeżeli warunki atmosferyczne dopiszą, impreza przeprowadzona zostanie na terenach biegowych wokół kieleckiego zalewu.

Wszyscy chętni mogą zgłaszać się do siedziby zrzeszenia przy ulicy Zamkowej 4 (nr nr tel. 423–60, 488–59) a organizator zapewnia wszystkim potrzebującym niezbędny sprzęt (narty, kijki, buty itp.).

Ratujmy kielecki boks

W tym roku obchodzimy 65–lecie uprawiania boksu na Kielecczyźnie. Przez długie lata właśnie pięściarze stanowili sportową wizytówkę Kielc. Niestety, od pewnego czasu ta jakże popularna wśród kibiców dziedzina sportu przeżywa głęboki kryzys.

Wiele wskazuje na to, że zostanie on przełamany. Kilkakrotnie informowaliśmy na naszych łamach o powołaniu do życia fundacji ratowania kieleckiego boksu.

– W ciągu niespełna dwóch miesięcy udało nam się zebrać kwotę ponad 70 milionów złotych – mówi jeden z głównych inicjatorów akcji, **Ryszard Wlochyński. Na naszej liście jest już ponad 30 ofiarodawców. Ostatnio do tego grona dołączyli Zbigniew Stefański, który w imieniu Zarządu Cechu Budowlanego przekazał sprzęt sportowy (koszulki, spodenki, dresy), a także „Audiopol import–export". Szczególnie wdzięczni jesteśmy jednak Wydziałowi Oświaty, Kultury, Sportu i Rekreacji Urzędu Miejskiego w Kielcach, który ofiarował na rzecz ratowania boksu kwotę 50 milionów złotych.**

Jeszcze raz przypominamy nr konta fundacji bokserskiej: Bank Świętokrzyski SA - boks, Kielce 703998–10911–2511–1. Bliższe informacje można uzyskać w siedzibie Okręgowej Rady Związków Sportowych w Kielcach przy ul. Waligóry 1. **(wid)**

W sobotę w Raczycach

Już jutro (sobota) w maleńkich Raczycach (gmina Chmielnik) rozegrane zostaną wojewódzkie eliminacje ogólnopolskiego turnieju tenisa stołowego o Puchar „Przeglądu Sportowego" i Polskiego Związku Tenisa Stołowego. W miejscowej Szkole Podstawowej od godz. 10 rywalizować będą dziewczynki i chłopcy ze szkół podstawowych. Zapisy przed startem.

Uwaga, lekkoatleci

Z każdym tygodniem na naszym terenie coraz więcej imprez lekkoatletycznych. W najbliższą sobotę (13 marca) na terenie Szkoły Podstawowej nr 2 w Skarżysku-Kamiennej (osiedle Bór) rozegrane zostaną mistrzostwa województwa kieleckiego w biegach przełajowych we wszystkich kategoriach wiekowych. Początek imprezy nastąpi o godzinie 11 a zgłoszenia i zapisy uczestników przed startem.

Nocne szachy

Działacze kieleckiego Kolejarza organizują już po raz kolejny nocny maraton szachowy. Turniej rozpocznie się w sobotę (13 marca) o godz. 20 w świetlicy Kolejarza przy ulicy Żelaznej 40. Zapisy wszystkich chętnych na godzinę przed startem. Organizatorzy przewidują w trakcie gry gorące napoje i posiłki. Impreza zakończy się następnego dnia.

Dla kogo nagrody „Fair play" 1992?

Tradycyjnie już Polski Komitet Olimpijski wspólnie z redakcją „Sztandaru Młodych" prowadzą ogólnopolski plebiscyt „Fair play", którego głównym przesłaniem jest popularyzacja pożądanych wzorów we współczesnym sporcie. Akcja ma szczególne znaczenie w dzisiejszych czasach, kiedy to coraz częściej na arenach sportowych mamy do czynienia z przejawami brutalności, zdarzeniami mającymi niewiele wspólnego ze szczytnymi ideami stawianymi przed sportowcami. Jest to szczególnie ważne w aspekcie właściwego wychowania młodzieży, która właśnie poprzez sport kształtuje swój charakter.

Wkrótce poznamy laureatów tego konkursu, którzy wyróżnili się swą postawą w 1992 roku. Na sportowców czekają:

I – NAGRODA FAIR PLAY 1992 przyznawana zawodnikowi lub zawodniczce za „czyn czystej gry", ujawnianie od wieka i stopnia mistrzostwa sportowego. Mogą być nią honorowani także drużyny, trenerzy czy sportowi działacze. Warunkiem podstawowym jest to, by czynem tym pomógł innym, poświęcając bądź narażając nawet szanse swojej wygranej, dając tym samym wyraz szacunku dla pisanych i nie pisanych praw w sporcie oraz swojej humanistycznej postawie wobec drugiego człowieka bądź zespołu.

II – WYRÓŻNIENIE FAIR PLAY 1992 dla zawodnika lub zawodniczki, którzy zakończyli już sportową karierę, a wyróżnili się w czasie jej trwania prawdziwie sportowym duchem walki – zgodnie z zasadami fair play – wytrwałą pracą, nienaganną postawą moralną w życiu osobistym i społecznym oraz godnym reprezentowaniem swojego klubu, szkoły, miasta, kraju oraz dla zawodnika i zawodniczki za szczególną postawę, działalność i wytrwałość sportową, na przykład powrót do sportu po ciężkiej kontuzji lub chorobie, uczestnictwo w zawodach będąc rezultatem siły woli i walki z przeciwnościami losu.

III – WYRÓŻNIENIE FAIR PLAY 1992 dla osób lub instytucji promujących ideę fair play oraz szczególnie aktywnie działających w zakresie jej upowszechniania, wdrażania i sponsorowania.

Być może i w naszym środowisku sportowym są ludzie, zespoły instytucje, które zdaniem kibiców, naszych czytelników należałoby uhonorować nagrodą „Fair play". Wnioski z klubów, stowarzyszeń, organizacji sportowych, a także osób prywatnych należy składać w Wydziale Spraw Obywatelskich Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach (gmach A, pokój 229, tel. 21–228) w terminie do 20 marca bm. Stąd przekazane zostaną one do Wojewódzkiej Komisji PKol., a następnie bezpośrednio do Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra

Szepty na rykowisku

Jan Prezydent Kowalski

KRZYSZTOF ŻMUDZIN

Nasi artyści zapłakali nad swoją niedolą. Męczennica Prońko, grabiona niemiłosiernie przez piratów, orzekła, że pójdzie z torbami. Niejaki Kazik – swojego czasu okradziony przez Wałęsę – stwierdził, że w ciągu roku traci na rzecz tychże piratów równy miliard i ma dość.

Oprócz Prońko i Kazika pokazał się w państwowej telewizji cały tłum innych, których ani z nazwiska, ani z facjaty nie znam. Wszyscy jednako zasępieni, bo sęp na twarzy to obecnie znak firmowy Polskiego Artysty Grabionego przez Pirata. Wszyscy też jednakowo pewni swego – że jak pirata weźmie się za pysk, to wreszcie będą zarabiać jak Prins albo Dżekson.

Podziwiam dobre samopoczucie Polskiego Artysty. Załamuję ręce nad jego brakiem wyobraźni.

Polski Artysta wymyślił sobie, że po zwycięstwie nad piratem będzie nadal artystą masowym i pożądanym nade wszystko. Że cała mamona, grabiona teraz bezczelnie przez pirata, popłynie do właściwej kieszeni. Polski Artysta nie bierze pod uwagę tego, że śmierć pirata będzie po części śmiercią jego samego. Bo takiej popularności, jaką zapewnia mu w tej chwili pirat, nie zapewni mu już nikt. Wypada się zastanowić – z czego owo dobre samopoczucie wypływa. Myślę, że z przekonania o byciu – właśnie! – artystą. I to wielkim. Zaś przekonanie bierze się z kompleksów, bo świat jak miał tak ma Polskiego Artystę w d...

Przypadek artystów da się odnieść do innych profesji. Gdzie się w tym kraju nie ruszysz – tam wielkość. W wiejskich przychodniach męczą się lekarze, których miejsce w instytucie lub poliklinice. W urzędach gminy pleśnie–ekonomiści gotowi jednym śmiałym pociągnięciem dokonać cudu gospodarczego a la Grabski. Itd. Ludzie ci muszą cierpieć nie lada ból, to też zbawienny wydał mi się pomysł zawarty w liście czytelnika „SL" (podpis nieczytelny), który proponuje swoistą demokratyzację zaszczytów. W ten sposób każdy miałby szansę na swoją wielkość. Czytelnik nasz uważa, że w prawdziwej demokracji nie może być równych i równiejszych, toteż kto tylko zapragnie, powinien zostać prezydentem albo generałem.

„Zamiast wojewody radomskiego – pisze czytelnik – prezydent województwa radomskiego. Zamiast wójta – prezydent gminy Przytyk. Zamiast sołtysa – prezydent wsi Wola Gołębiowska. W wojsku powinien być generał pułku, generał batalionu, generał kompanii, plutonu i drużyny".

Myślę, że czytelnik nasz utrafił w sedno. Sprawę tytułów prezydenckich i generalskich dla mas poprze każdy. Dodatkowo artystom naszym, grabionym przez piratów, da się dyplomy prezydentów piosenki, a piratów awansuje na generałów piractwa. Zaś prezydenckie i generalskie emerytury – to już zmartwienie ZUS.

Wolne żarty

Gdyby, w wolnej chwili między czytaniem ogłoszeń w gazecie, programu telewizji i notowań kursu dolara, nasz new establishment, wziął podręcznik do historii Polski (jakiś skrócony, skróconyl), mógłby dojść do wniosku, że na dobrą sprawę ostatni okres prawdziwej świetności Polska miała w czasach Jagiellonów. Sobieski i bitwa pod Wiedniem to już były podrygi zdychającej ostrygi... Chrobry, Jagiellonowie... A potem to już tylko Polska od morza do morza – złudzeń.

Obecna Polska to nawet nie Morze Kaspijskie złudzeń, nie Bałtyk, nie Śniardwy. Nasze morze złudzeń ma dziś co najwyżej rozmiary zalewu w Cedzynie...

Nasze sny o szpadzie zamieniliśmy na sny o tasaku. Nasza wyobraźnia wkrótce skupi się na kałuży złudzeń. Na dobrą sprawę, gdyby zapytać młode pokolenie dlaczego żyje w tym kraju, to część odpowiedziałaby, że tu jak nigdzie, można bezkarnie chachmęcić, osiągając Amerykę pięć razy szybciej niż w Ameryce. Druga część odpowiedziałaby, że nie pryska z kraju do Ameryki tylko dlatego, że nie ma odwagi i szmalu, strach więc trzyma ją w miłości do tych wierzb płaczących...

Cieszymy się z odzyskania wolności. Ale jest to pyrrusowe zwycięstwo. Polska dzisiejsza przypomina bankruta, który nawet strzelając sobie w łeb – chybił...

Mamy ponad tysiąc lat marszu za sobą. Ale czy nie przypominamy spłukanego pokerzysty, który tysiąc lat temu usiadł do europejskiego stołu ze stosem żetonów, a dziś gra na kreskę, żebrząc o jeszcze jedną szansę.

W roku 1000 w Gnieźnie Chrobry spotkał się z Ottonem III, Cesarzem Rzymskim Narodu Niemieckiego, efektem czego było uniezależnienie Polski od kościelnej władzy Niemiec i podniesienie roli Chrobrego do rangi partnera politycznego w budowaniu uniwersalnego imperium europejskiego. Dwa lata później Otton zmarł, ale Chrobry, który nie był polityczną marionetką, nie dał sobie wydrzeć wy najwyżej w stoczni, oświadcza dramatycznie, że grozi nam „śmiertelne niebezpieczeństwo" ze Wschodu, Belweder ogłasza rozpaczliwie, że jeśli nie zwiększymy nakładów na armię o sto procent, to w ogóle stracimy jakąkolwiek zdolność do obrony kraju. „Jeśli się nie opamiętamy, jeśli nie doprowadzimy do skuteczniejszych przygotowań, to możemy nie sprostać zadaniom i wyzwaniom, które nam życie niesie" – stwierdził prezydent. O tym, że Niemcy w parę godzin mogą nakryć nas czapką i wybrać jak pisklęta z gniazda już nawet nie trzeba wspomnieć.

Kiejdany w czworakach...

LESZEK KUMAŃSKI

zdobyczy, czego efektem – jak new establishment już wie – była koronacja Bolesława w roku 1025.

Gdyby porównać rangę Polski w Europie w czasach Chrobrego i obecnie – można byłoby stwierdzić, że tysiąc bez mała lat tasowania kart i bluffowania w naszym wykonaniu – psu na budę się zdało! Okazaliśmy się palantami, którzy nie tylko w pokera, oko, czy tysiąca nie powinni grać, ale nawet w durnia i świniarza.

Chrobry był uznanym władcą Polski, Czech, Moraw, Milska, Łużyc i miał silne wpływy w Mśni. Obecnie prezydent Wałęsa, mający silne wpływy minać. Nasza wojna obronna w 1939 roku to heroiczny maraton w porównaniu z tym, co może nas spotkać, gdybyśmy dziś komuś podskoczyli...

Przy stole Historii rozfrymarczyliśmy przez wieki to, co nasi pradziadowie zostawili nam w spadku. Roztrwoniliśmy terytorium i legendę. Byliśmy krajem wielkim i narodem wzbudzającym szacunek. Dziś jesteśmy krakiem zmieniającym się w ekologiczny śmietnik Europy i narodem bez twarzy, który jest traktowany jak parias na równi z żebrakami z najbiedniejszego, najciemniejszego zakątka Trzeciego Świata. Zamieniliśmy nasz honor na żebraczą jałmużnę, naszą legendę zastawiliśmy w europejskich lombardach, odarliśmy się sami z godności urządziwszy najazdy handlarzy na Europę. Polska dusza zastąpiona została polską d... oddawaną w tureckich i tajskich butikach. Dziś jesteśmy w takim samym stopniu spadkobiercami Polski Jagiellonów, w jakim obecny Grek jest spadkobiercą kultury i potęgi Sparty Leonidasa i Aten Peryklesa... Dwa absolutnie odległe światy. Odległe państwa. Odległe kultury.

Państwo polskie przypomina polskiego hochsztaplera, który nabrał dziesiątki miliardów kredytów i ogłosił upadłość. Można go ścigać tylko z powództwa cywilnego. Do więzienia nie można go za długi wsadzić, więc jest bezkarny. Przecież nic nie ma – komornik może mu... My jesteśmy takim bankrutem Europy. Jesteśmy również bankrutem moralnym i społecznym. Inflacja wszelkich wartości i postaw, z których słynęliśmy przez wieki, jest tak gwałtowna, że wszystko stało się płynne i dopuszczalne, a największą wartość osiąga zero. Przywódcy państwa oskarżają się o zdradę stanu, złodziejstwo i działalność agenturalną. Miliardy dolarów giną, cholera wie jak i gdzie?! Jedne, wielkie, radziwiłłowskie Kiejdany do n-tej potęgi! Kiejdany w czworakach...

Świadomość państwowa, historyczna jest w szczątkowej postaci. Za pomocą słowa – protezy „kurwa" prowadzimy barwny, narodowy dialog... New establishment kupił sobie wideo, compact, kartę kredytową. Jedyne karty, które studiuje, to karty dań w drogiej knajpie. Jedyne kartki, które przewraca – to kartki w paszporcie. Kartki w podręcznikach Historii oraz w podręcznikach savoir – vivre'u pozlepiały się gumą do żucia, gdy Historia została zrobiona w balona...

Nie piszę tego ani dla szyderczej satysfakcji, ani dla bicia w dzwony i wołania, by grać larum! Piszę, byśmy nie ośmieszali się ponad to, co już śmiechem się rozniosło. Pokory więcej, rodacy. I mniej tolerancji (tak, tak!) dla hołoty, wszystko jedno – „new", czy „old". Jeśli nie znajdziemy swojej twarzy, swojej drogi, swojego charakteru narodowego i swojej godności, będziemy nie tylko papuga, ale i małpą narodów. Jeśli – w ogóle będziemy. Być może bowiem jesteśmy w najtrudniejszym momencie Historii. Spójrzmy z dystansu, z historycznej perspektywy, popatrzmy na dzisiejszy dzień, jak gdyby udało nam się wybiec sto lat w przyszłość: Europa drży. Trwa polityczne trzęsienie ziemi. Rozpada się wielkie imperium, pękają granice. I to w różnych, niespodziewanych miejscach. Spójrzmy z góry: gładka powierzchnia rysuje się nowymi szczelinami. Bałkany łamią się z hukiem jak tafla lodu. Ze szczelin wydobywają się trujące wyziewy nacjonalizmów, gejzery nienawiści. Hunowie z Barbarii napierają coraz bardziej złaknieni łupów i wkroczenia na paryskie salony... Droga ich wiedzie także przez Polskę. Kolejna Wędrówka Ludów może rozdeptać nas na miazgę, rozproszyć, rozwodnić w rzece Historii. Jesteśmy bowiem dziś zbyt słabo zakotwiczeni w dnie owej rzeki, by nie groziło nam zerwanie przęseł.

Myślimy dzisiaj, jak przeżyć do jutra. Jaki będzie jutro program w telewizji, kurs dolara w kantorach. Niczego się nie nauczyliśmy i nie uczymy.

Bo, gdy „Titanic" tonął – to też orkiestra grała...

http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra